

Tekstovi o poštivanju života, zdravlja, moralnih, bračnih i obiteljskih vrijednosti

Autor: dr. med. Antun Lisec, Požeška 11, HR - 34335 Vetovo

Tel-fax: +385-34-295-520

Mobitel: 091-571-2856

E-mail: antun.lisec@inet.hr

Sadržaj:

- Obiteljski život
- Dijete – Božji dar
- Alkoholizam
- Droga nije rješenje!
- Štetnost pušenja
- Starci i teški bolesnici
- Prehrana
- Prihvatimo Božje okrilje
- Kako se ponašamo?
- Ženino tijelo svetište ili smetište?
- Sprečavanje prometnih nesreća
- Obračunje medicinskog osoblja
- Oplodnja u epruveti protuustavna!
- Crkva zabranjuje umjetne oplodnje!
- Suprotstavimo se prostituciji
- Dvije pjesme: Marica Gamulin: "Pismo majke sinu ginekologu" i Josip Čosić : "Krvave ruke"
- Dobro nam došao novi živote!
- Uloga Crkve u izgradnji sretnog braka
- Liječenje duševnih rana izazvanih sudjelovanjem u usmrćivanju nerođene djece
- Pokajničke procesije u Beogradu i Čačku
- Zabrana abortusa u Nikaragvi bez izuzetka
- Podrška biskupima
- Zavoli dijete i daj mu da živi
- Svećenicima i časnim sestrama: Prijedlog tri modela savjetovališta za trudnice da bi odustale od pobačaja
- Što to rade s našom djecom?
- Pokušaji nove diktature
- Djeca kao točkice
- Nigerija i Hrvatska

Obiteljski život

U današnjem vremenu lažni proroci napadaju prave vrijednosti, te naširoko i vrlo organizirano nude "u celofan" umotan pogrešni način života koji ne može dovesti do prave sreće. Svoje poruke šire preko televizije, radija, dnevnih novina i specijaliziranih časopisa s kojima love određeni uzrast ili kategoriju stanovništva, preko video filmova, kroz nemoralna predavanja i sadržaje u školama, kroz griješne savjete i griješne aktivnosti u medicini i farmaciji, kroz protuživotni, protuobiteljski mentalitet, ponašanje i razgovore u susjedstvu, na radnom mjestu i diskoteci, kroz državno zakonodavstvo koje se neprijateljski odnosi prema ljudskom životu i

kršćanskim vrijednostima i na brojne druge načine.

Međutim, sudjelovanje u nedjeljnoj Svetom Misi, u Sakramentu Svete Ispovijedi i Sv. Pričesti na čistu dušu, molitva i dobra djela, pa i toplina obiteljskog doma ipak nam na posebni način pomažu u spoznaji istine da je prava sreća u milosti posvetnoj, u ljubavi prema Bogu, dobrim međuljudskim odnosima, u poštivanju svog i tuđeg života, zdravlja i u spremnosti da se s ljubavlju žrtvujemo za dobro drugih.

Svaki čovjek želi biti voljen i nekoga voljeti. Upravo brak kojega Bog blagoslovi a to onda znači i obitelj, predstavljaju mjesto za manifestaciju ljubavi i nježnosti.

Osoba koja je voljena, kojoj je kod kuće lijepo, bez obzira da li se radi o djetetu ili odraslome, lakše izdrži materijalnu oskudicu i razne stresne situacije, teže postane žrtvom ovisnosti, nije toliko sklona vrijeđanju drugih, čak se bolje i staloženije ponaša u prometu. Ako se i razboli, u ozračju ljubavi članova svoje obitelji brže ozdravi. A kada dođe vrijeme odlaska na drugi svijet, lakše se podnaša i najteža bolest.

Kako onda postići sretnu obitelj?

Očito je da treba cijeniti brak, tražiti Božju pomoć i prihvatiti što nam govori Katolička Crkva koja je Učiteljica vjere i morala.

Statistika govori da kod onih kršćanskih brakova u kojima muž i žena svake nedjelje i blagdana zajedno s djecom idu na Sv. Misu i kod kuće se s djecom redovito mole, rastave se događaju u manje od 1 % slučajeva.

Ima onih koji, nažalost, preziru brak i ne žele ga ostvariti. Umjesto prirodnog i zdravog života u braku kojega blagoslovi dragi Bog, oni izabiru "surogate" u obliku raznih grijeha na seksualnom području, koji su potpomognuti pornografijom, nemoralnim odijevanjem, nemoralnom glazbom, izlascima na ružna mjesta, tulumima itd. Zbog svega toga postaju sve siromašniji, jadniji i bolesniji. Susreću se osobe koje izgledaju kao starci u mladome organizmu. Žive od danas do sutra. Da li će nakon takovog nemoralnog života uspjeti pronaći nekoga tko će ih ipak prihvatiti za ženidbu, da li će brak prihvatiti ako im ga netko ponudi i što će u taj brak donijeti: kakove oči, kakovu dušu, da li će još nešto ostati od životnog optimizma i povjerenja u supružnika nakon svih onih grijeha i poniženja što su doživjeli, ako se nisu iskreno raskajali i obratili? Mnogi od njih su se već zarazili nekim od brojnih spolnih bolesti, npr., s Chlamidom Trachomatis zbog koje trudnici često umre dijete prije poroda, s Herpesom genitalis, s virusom HPV koji izaziva rak maternice ili s AIDS-om koji se ipak prenosi lakše nego što netko misli. Dokazano je da se prenosi i preko onih griješnih plastičnih sredstava, a sve je više izvještaja i o mogućnosti zaraze čak i preko nekih poljubaca, jer je virus prisutan i u slini. Prvi znakovi AIDS-a često se javljaju baš u ustima u obliku krvarenja, gnojenja, stomatitisa, gingivitisa, leukoplakije, soor-a (bijelih naslaga) i t.d., kroz čega virus još više izlazi. Većina zaraženih nije zaraze niti svjesna, jer je period od zaraze do pojave prvih simptoma, prosječno deset godina.

Pitam se kako će roditelji djevojke pogledati nakon vjenčanja svome zetu u oči, ako su dopuštali da njihova kćerka prije braka živi sramotnim životom. A od svoga zeta istovremeno očekuju da ih silno poštuje i cijeni.

Kako će roditelji mladića pogledati snahi u oči ako su prije toga dopuštali bezobrazni i razvratni život svoga sina.

Sreći svakog pojedinca, ali i sreći braka i obitelji smeta bilo koje zlo. Treba se kloniti svakoga grijeha. On donosi posljedice ne samo duši, nego i tijelu i zajednici.

Život i zdravlje stradavaju zbog pušenja, alkoholizma i droge, zbog gubitka noći na ružnim mjestima, loše i destruktivne glazbe i filmova, provođenja psihičkog traumatizma, zbog loše vožnje i prometnih nesreća, zbog seksualnog života prije i izvan braka kojega blagoslovi dragi Bog, a također i zbog kontracepcije, sterilizacije, pobačaja i umjetnih oplodnji.

Osobe koje su upotrebljavale spirale, antibaby pilule i druge hormone protiv rađanja, vrlo često su postale ubojice svoje vlastite djece a da to možda i ne znaju. Dokazano je da kod

žene koja provodi seksualni život uz spiralu, do začeća dolazi prosječno nekoliko puta u godini dana. Do ovulacije i do začeća dolazi vrlo često i kod one žene koja guta bilo koju vrstu antibaby pilula ili koja upotrebljava druge hormone protiv djece. Međutim, spirale, pilule i drugi takovi hormoni automatski ubijaju dijete još u prvim danima nakon začeća, sprečavajući mu usađivanje u maternicu. To ubojstvo se najčešće dogodi još prije izostanka majčine menstruacije, dok žena možda hoda ulicom ili s nekim razgovara, a tek će na drugom svijetu ona i otac toga nerođenog djeteta saznati koliko su djece začeli i ubili takovim sredstvima. Hormoni antibaby pilula i sličnih sredstava oštećuju ženi vidni živac, jetru i bubrege, uz njih ranije i u većoj mjeri nastupa arterioskleroza, pojavljuje se veća sklonost moždanom i srčanom udaru, raku kože, dojke i maternice i upali vena s mogućnošću embolije. Slabi otpornost organizma na zarazne bolesti jer su ti hormoni slični tzv. kortikosteroidima.

Spirala izaziva bolove, a nekada i probuši maternicu. Uz nju žena jače krvari, doživljava omaglice pred očima, slabost pa i pad u nesvijest zbog slabokrvnosti. Gnojenja u maternici se često prošire na jajovode u kojima se znaju stvarati apscesi, a također i priraslice koje izazivaju izvanmaternične trudnoće i neplodnost. Nekada se gnoj proširi i na cijeli trbuh pa se treba puno truditi da bi se takovoj bolesnici spasilo život. I na ovim primjerima se vidi da su zaista za mnoge duševne, psihološke i biološke patnje krivi upravo ljudski grijesi.

Mnogi su zbog grijeha izgubili i svoju plodnost. Oko 80 % žena koje traže oplodnju u epruveti postale su neplodne jer su im jajovodi neprohodni zbog spolnih bolesti kao i zbog upala koje je izazvala spirala ili nekoja druga vrsta abortusa. Poznato je da kod oplodnje u epruveti većina djece pogine zbog neprirodnih uvjeta još prije nego što se usade u maternicu, a čujemo da mnogu takovu malu djecu bacaju u kanalizaciju uskoro nakon začeća, ili nakon nekog vremena što ih drže žive a smrznute u frižideru. Zbor za nauk vjere Katoličke Crkve je objavio dokument *Donum Vitae* u kojemu se objašnjava više razloga zbog čega su grijesne i nedopustive umjetne oplodnje i to ne samo one u epruveti nego i inseminacije.

O razlozima zbog čega se ne smije sudjelovati u grijesima kontracepcije, sterilizacije i pobačaja može se detaljnije pročitati u Enciklikama "Casti Conubii" i "Humanae Vitae". U slučaju ozbiljnog i opravdanog razloga izbjegavanja začeća rješenje je u suzdržanosti. Onih nekoliko plodnih dana u mjesecu se otkriva jednostavno i pouzdano čak i u nepravilnim ciklusima uz pomoć prirodnih metoda kao što su Billingsova i simpto–termička koje su puno sigurnije od već zastarjele Ogino–Knaus metode. Većinu dana žena je neplodna. Literaturu o prirodnim metodama se može naći u Katoličkoj Crkvi.

Važno je međutim prihvatiti činjenicu da se seksualni život ne smije provoditi prije a niti izvan braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je za cijeli život.

Treba jako dobro paziti da ne prihvatimo savjete doktora, sestara i farmaceuta kada god su oni pogrešni. Njihova edukacija je često bila u suprotnosti s kršćanskim načelima. Mnogi od njih ne poznaju niti Billingsovu niti simpto–termičku prirodnu metodu.

Ljubav prema djeci treba svakoga dana razvijati sve više i više. Ima onih koji trpe materijalnu oskudicu, ali djeca nisu uzrok siromaštva. Najčešće je čovjek siromašan jer je lijenčina, propalica, alkoholičar ili zato što netko krade, možda čak u poduzeću ili državi, pa oni od kojih se krade osiromaše. Međutim, bez djece ćemo biti još siromašniji. Upravo će djeca koju volimo i koju kršćanski odgojimo stvarati bolju budućnost i u ekonomskom pogledu, i to ne samo za obitelj, nego i za širu zajednicu.

Svatko od nas poznaje ljude, možda i vlastite roditelje, djedove i bake, koji su i u siromaštvu voljeli i rodili brojnu djecu i kršćanski ih odgajali. A, nakon nekog vremena, kada su djeca odrasla, postali su bogatiji od onih koji su im se rugali, koji nisu htjeli prihvatiti onoliko djece koliko im je dragi Bog ponudio ili koji nisu htjeli roditi onu djecu koju je dragi Bog stvorio.

Prosječan broj od dvoje djece po obitelji znači da bi takova obitelj i takov narod nestali s lica zemlje. Naime, događa se da nekoje od tih dvoje djece umre još dok je maleno, ili bude neplodno ili ne ulazi u brak.

Ako se djeci pruži u materijalnom pogledu više nego što im zaista treba, postoji opasnost da neće htjeti učiti niti raditi i da će se upustiti u drogu i nemoral.

Ako su se roditelji ponašali kontracepcijski i abortivno, te su učili i onu svoju rođenu djecu neka se za druge ne žrtvuju, onda se često ta djeca kada odrastu sebično ponašaju i prema vlastitim ostarjelim roditeljima i za njih se ne brinu.

Nikakav namještaj, automobil niti drugo materijalno bogastvo ne mogu čovjeka usrećiti kao osmjeh novog djeteta u naručju!

I što drugo još poželjeti nego upravo ono što svećenik kaže kada blagoslivlja naše domove: *"Blagoslovi Gospodine Bože Svemogući ovu obitelj, da bude u njoj zdravlje, čistoća, pobjedna krepost, poniznost, dobrota i blagost, potpuno izvršavanje Zakona i zahvaljivanje Bogu Ocu i Sinu i Duhu Svetomu i neka ovaj blagoslov ostane na ovoj obitelji po Kristu Gospodinu našem!"*

Dr. med. Antun Lisec

Dijete – Božji dar

Ne spiralama

Ne pilulama

Ne prezervativima

Ne sterilizaciji

Ne umjetnim oplodnjama

Ne grijehu

* Spirala ubija djecu! Uz nju dolazi do začeća, ali djetesce najčešće umire u prvim danima, jer mu spirala ne dopušta usađivanje u maternicu. Ako je menstruacija izostala, to znači da je dijete ipak preživjelo. Mora mu se sačuvati život. Spirala zdravu ženu pretvara u bolesnicu (gnojenja u maternici, jajovodima i trbušnoj šupljini, krvarenja, bolovi, slabokrvnost...).

* Uz sve vrste antibaby pilula ipak često dođe do ovulacije i začeća. Međutim, dijete tada najčešće umire od gladi, jer pilule osuše žlijezde i smanje količinu hrane – glikogena u sluznici maternice. Izostanak menstruacije govori da je dijete ipak preživjelo. Abortus se ne smije učiniti niti tada.

Žene koje gutaju antibaby pilule, češće obole od raka dojke, kože i maternice, sklonije su moždanim i srčanim udarima, upalama vena s ugrušcima koji mogu izazvati emboliju, pojavi im se oštećenje jetre i vidnog živca, oslabljenje imuniteta itd. Antibaby pilule nisu rješenje niti za reguliranje nepravilnih menstrualnih ciklusa.

* Do začeća i sličnog automatskog ubojstvenog učinka na dijete dolazi i uz većinu drugih tzv. "kontracepcijskih" sredstava. Isus je rekao: "Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće" (Mt 25,40). Naš najmanji brat ili sestra je ono malo, tek začeto dijete. Ne smije ga se ubiti, bez obzira na situaciju. Ako imaš problema i treba ti pomoć, slobodno se javi u najbliži katolički župni ured i na adresu autora ovog teksta.

Treba imati povjerenja u dragoga Boga. Isus je doslovno rekao: "Ne brinite se tjeskobno i ne govorite: Što ćemo jesti, ili što ćemo piti, ili u što ćemo se obući?! – to sve traže pogani – jer zna Otac vaš nebeski da vam je to sve potrebno. Zato najprije tražite kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, a to će vam se nadodati !" (Mt 6, 31-33)

* Katolička Crkva je učiteljica vjere i morala. Ona trajno naučava neraskidivost povezanosti bračnog sjedinjenja sa začećem, pri čemu Bog daje dušu novom čovjeku. Obrazloženja se mogu naći u katoličkim dokumentima "Casti conubii", "Humanae Vitae" i "Donum Vitae". Tako su smrtni grijesi ne samo ubijanje nerođenog djeteta, nego i kontracepcija, sterilizacija i

umjetna oplodnja kao npr. u epruveti i inseminacija. Rijetko koja djeca začeta u epruveti prežive. Čujemo da ih većinu pobiju, ili ih drže žive, smrznute u frižiderima.

* Ne smije se provoditi dijagnostičke procedure, kao što je npr. rana amniocenteza, kojima je cilj lov i odstrel bolesnih. Ne smije se ubijati niti bolesne! Nitko nije postao sretan ubojstvom čovjeka, ali se može postati sretan služeći životu bolesnika. Grijeh se nikada ne smije činiti. Grijeh nikada nije rješenje.

* Sv. Otac Papa Pio XI je u Enciklici “Casti Conubii” protiv kontracepcije i protiv sterilizacije napisao: 56. Budući da su neki očito odstupili od kršćanskog, već tamo od početaka predanog i nikada prekinutog kršćanskog učenja, misleći da o tim stvarima treba svečano naviještati drugo učenje, Katolička Crkva kojoj je sam Bog povjerio naučavanje i obranu nepovrijeđene čistoće ćudoređa, postavljena usred tih razvalina ćudorednosti, kako bi sačuvala netaknutu čistoću ženidbene veze od ove sramotne ljage, u znak svog božanskog poslanja visoko diže svoj glas preko Naših ustiju i ponovno proglašava: Svaka upotreba ženidbe gdje po čovječjem nastojanju biva bračni čin lišen svoje naravne sposobnosti da proizvede život, krši Božji i naravni zakon i oni koji takvo što čine, kaljaju se ljagom teškoga grijeha.

57. Svećenike dakle, koji se bave ispovijedanjem, kao i druge koji djeluju u dušobrižništvu, opominjemo Našim vrhovnim autoritetom kojemu je povjerena briga za sve duše, da ne dopuste da u pogledu tog vrlo važnog Božjeg zakona njima povjereni vjernici budu u zabludi; a još mnogo više, da se i oni sami čuvaju netaknutima od takvih krivih mišljenja i da ih ni na koji način ne opravdavaju.

Ako bi, Bože sačuvaj, neki ispovjednik ili dušobrižnik vodio vjernika koji ima u njega povjerenja, u ove greške ili ih u njima učvršćivao privolom ili krivom šutnjom, neka pripazi na činjenicu da će morati podnijeti strogi račun Bogu, Vrhovnom Sucu, za izdaju svoga svetoga povjerenja i neka se podsjeti riječi Kristovih: “To su slijepe vođe slijepaca: a ako slijepac slijepca vodi, obojica u jamu padnu.” (Mt 15,14)

* Oni koji proizvode, reklamiraju i raspačavaju prezervativ, krivi su ne samo za pomoć u izvođenju grijeha među kojima su bludnost, preljub, kontracepcija itd., nego su krivi još i za pružanje lažne sigurnosti da neće doći do zaraze. Naime, dokazano je da se tako ipak prenose AIDS, humani papiloma virus (HPV) koji izaziva rak maternice, Chlamydia Trachomatis, hepatitis, herpes genitalis, sifilis i razne druge bolesti.

Papinsko Vijeće za obitelj kroz dokument “Ljudska spolnost: istina i značenje” iz 1995. god. poručuje: “U tom kontekstu roditelji trebaju također odbiti promicanje takozvanog “safe sex-a” (“sigurnog seksa”) ili “safer sexa” (“sigurnijeg seksa”), opasne i nećudoredne politike, utemeljene na varljivoj teoriji da prezervativ može pružiti odgovarajuću zaštitu od SIDA-a (AIDS-a)”.

* U slučaju opravdanih razloga izbjegavanja začeća, prihvaća se suzdržanost u plodne dane. Plodno i neplodno vrijeme se danas može jednostavno i pouzdano otkriti čak i u nepravilnim ciklusima uz pomoć prirodne Billingsove ili simpto-termičke metode. Seksualni život se ne smije provoditi prije niti izvan onog braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je nerazrješiv do smrti jednoga od supružnika.

* Oslušujmo Božji glas da shvatimo što bismo još trebali učiniti na zaštiti ugroženih života i moralnih vrijednosti. Javite se ako se želite uključiti u molitvene aktivnosti i post u tom smislu, odnosno ako želite surađivati.

Dr. med. Antun Lisec

Alkoholizam

Alkoholizam predstavlja veliku opasnost za život i zdravlje. Od njega se ljudi vrlo teško izliječe. Danas imamo veće uspjehe u liječenju raka nego alkoholizma. Ako čovjek i pristane na liječenje, ono je obično dugogodišnje, čak i doživotno. Zbog svega toga treba paziti da se alkoholičarom niti ne postane.

Treba shvatiti da alkoholizam ne rješava nikakove probleme, nego da on samo donosi nove.

Od alkoholizma boluje ne samo onaj tko se opija, nego i cijela njegova okolina - bračni drug, djeca, susjedi, radna sredina, svi s kojima je alkoholičar u kontaktu. On muči sve oko sebe.

Alkoholičaru naročito stradava najnježnije tkivo, a to je živčano: mozak, leđna moždina i živci. Pijanacu se zna pojaviti alkoholno ludilo (delirium tremens) u kojem ima halucinacije, drhtanje, strah, govori nešto bez veze ili čak nekuda bježi. Ali i prije toga stanja on je obično nervozan, često nešto prigovara, okrivljuje ljude s kojima živi, tresu mu se ruke i sl.

Pijancima se s vremenom smanjuju neki dijelovi mozga pa oni gube intelektualne sposobnosti. Kod mnogih alkoholičara se uočava da nesigurno hodaju. Ako im se u pijanom stanju zapali odjeća, npr. od cigarete, dogodi se da to odmah niti ne primijete pa ih dovezu u bolnicu s teškim opeklinama. Pijanci znaju leći bilo gdje na ulici ili dvorištu i zaspati, pa tamo nekada umru od hladnoće, pogotovo ako je još kiša i ako su mokri. Oni se smrznu i kod temperature daleko iznad 0 stupnjeva (naša normalna temperatura je 37 st. C), i zato ih se nikada ne smije ostaviti da leže vani, niti na hladnom.

Jetra alkoholičaru postaje žuta, kvrgava, cirotična. Kroz nju krv onda teže prolazi, pa se proširuju žile oko jednjaka, koje znaju pucati i takav čovjek onda povraća krv. Pijancima se u kasnijoj fazi pojavi i voda u trbuhu - ascites, a otječu im i noge.

U alkoholiziranom stanju se događaju brojna ubojstva. Alkoholizam i prebrza vožnja su uzrokom ogromnog broja prometnih nesreća.

Kada zateknemo alkoholičara na ulici treba ga otpratiti do sigurnog mjesta gdje će se otrijezniti, a ne puštati ga da ševelja od jarka do jarka. Ako ga se ostavi da sam luta i traži put prema kući, postoji opasnost da će ga može nešto zgaziti ili da će na kiši i zimi umrijeti od podhlađivanja.

Važno je izbjegavati društvo u kojemu se ljudi opijaju, jer alkoholičar i drugoga nagovara pa i prisiljava na alkohol. Međutim, treba paziti, ne samo na to da mi ne postanemo alkoholičarima, već treba voditi računa da niti drugoga na to ne navodimo. U skoro svakom našem selu ili dijelu grada postoji poneki lualica, pijanac, s kojim se narod izruguje i kojega opijaju. No, kada on od pića umre ili ga nešto takovog pijanog na cesti zatepe, onda su za to krivi upravo oni koji su ga napijali. Takovoj osobi treba dati nešto za pojesti ili obući, a ne pružati joj alkohol.

Alkoholičar voli odlaziti u goste ili barem do susjeda da mu kaže neku novost, ali glavni razlog je taj što očekuje da će mu se ponuditi alkoholnog pića. Međutim, vi mu ipak nemojte dati alkohola nego sok, vodu, čaj, mlijeko ili limunadu... Njemu će možda biti krivo ako mu nedate alkohol, ali ipak nemojte.

dr. med. Antun Lisec

Droga nije rješenje!

Možda ste u životu već vidjeli nekog narkomana. Na nekome se to primijeti odmah, po tipičnom izgledu, ali ima i onih za koje se to na prvi pogled ne bi moglo niti pomisliti.

Mnogi narkomani pokušavaju raznim riječima zavesti i druge, povući ih za sobom u ponor

propasti. Ali, moramo naglasiti da se narkoman ne može ništa bolje osjećati od nas koji se ne drogiramo. Radi se samo o tome da kao ovisnik upada u krizu. Ali, kada uzme drogu, ne bude mu ništa bolje nego nama koji se ne drogiramo. Često se primjećuje da narkoman jedno vrijeme pokušava izigravati "zadovoljnu osobu", voli se s drugima rugati i prodavati neku "maglu". Međutim, to je ipak samo maska. Zapravo, riječ je o vrlo nesretnoj osobi koja s vremenom doživljava svoj sve veći nutarnji raspad što se očituje i izvana. Sve više poprima izgled propalnice i izgubljenog slučaja. Gubi predispozicije za školovanje, zaposlenje i brak. Takovu osobu počinju sve više izbjegavati raniji znanci pa i rodbina, do te mjere da brže zaključavaju vrata čim primijete da im se približuje.

Da bi narkoman došao do droge, često se događa da laže, krade i bavi se raznim drugim nepoštenim poslovima i kriminalom.

Trebamo biti svjesni da problem ne leži samo u onome na što se najprije pomisli kada se spomene riječ "droga". Naime, može se reći da su i neke naše tetke, strine i bake također tajne narkomanke! Kada biste samo vidjeli što one imaju po svojim ladicama i ormarima, kakove sve tablete "za živce"! Često je tome kriv i sam doktor koji ne želi razgovarati s pacijentom, nego mu, sa željom da ga se što prije riješi, nešto prepíše. A do čega sve dolazi nakon toga? Primijetio sam da se u centrima za liječenje ovisnika zajedno liječe i oni čupavi, zamazani intravenski narkomani kao i oni koji su postali ovisni upravo na "tablete za živce".

Ako imate nekih problema, nemojte misliti da se zbog svake sitnice odmah mora ići psihijatru ili u apoteku i kemijskim putem pokušavati rješavati problem. Druga su stvar posebni slučajevi u kojima je zaista potrebno uzimati lijekove, a možda je čak potrebno provesti neko vrijeme i u bolnici. Međutim, svakome, tko god ima probleme sa živcima, savjetujem neka najprije promisli zbog čega mu se je to uopće pojavilo. Spomenut ću samo tri slučaja u kojima ljudi nepotrebno "gube živce" a može im se vrlo lako pomoći i bez kemikalija.

1. Čovjek koji je proveo noć u lošem društvu, slušao pokvarenu i destruktivnu glazbu, tko zna kako se sve ponašao, sutradan ima neku zbrku u glavi i loše se osjeća. Njemu "tablete za živce" neće razbistriti pamet. Tu bi od pomoći bila šetnja po svježem zraku i raniji odlazak na spavanje.

Nažalost, ima ljudi koji zamijene noć i dan. Navečer nekuda izlaze a sutradan su bolesnici. Ima ih koji provedu znatan dio mladosti kao u nekom polu-snu. Zanimaju svoje radne obveze, skitaju se i propadaju naočigled svoje okoline. Čak im se i na licu vidi da nešto s njima nije u redu. Noć je ipak za odmor. A kada se čovjek dobro naspava, lakše preko dana podnosi sve one teškoće na koje nailazi i uspješnije čuva svoje živce.

2. Promislimo malo o osobi koja je žrtva povremene ili trajne psihičke traume kroz koju doživljava poniženje i duševnu bol. Čovjek i te kako osjeća ako dobije fizički šamar, ali ga možda još više zaboli duševni udarac kada mu se netko ruga, viče na njega, vrijeđa ga, ponižava, ogovara ili kleveće. Takovu osobu treba utješiti, pomoći joj da ne izgubi svoj ponos, dostojanstvo i duševni mir. Postoje brojni načini pravilnog rješenja problema u kojem se takova osoba nađe, već prema konkretnoj situaciji, ali treba otvoreno reći da tabletomanija, droga, pušenje niti alkoholizam ne mogu biti izlaz.

3. Veliki broj ljudi ima psihičke tegobe samo zato što imaju nečistu savjest. Svaki grijeh ima brojne posljedice, a neke od njih se očituju i u onoj specifičnoj nesreći i tjeskobi koja se zove nečista savjest. Ali, savjest se ne može očistiti uzimanjem nikakvih tableta, droge niti ostalih otrova, nego se do čiste savjesti dolazi preko raskajanja i popravka svoga života, kroz prestanak s grijesima, kroz ispriku i nadoknadu onome koga se je uvrijedilo ili oštetilo i kroz prihvaćanje Božje milosrdne ljubavi koja se očitovala u otkupiteljskoj žrtvi Sina Božjega Isusa Krista. U skrušenoj i valjanoj ispovijedi kod svećenika koji ima vlast u Božje ime opraštati raskajanim ljudima grijehe, briše se krivica duše, a vraćaju čista savjest i milost posvetna.

Kada bi ljudi vodili računa o samo ova tri, upravo spomenuta slučaja, koliko bi im bio ljepši

život, koliko bismo više osmjeha sretali na licima, koliko bi bilo manje alkoholičara, narkomana i tabletomana!

Droga zaista ne rješava nikakove probleme, nego ih još više gomila, a od nje se čovjeka vrlo teško izliječi. Najviše uspjeha u liječenju narkomana imaju katolički svećenici i časne sestre koji narkomane uče novom životu i pripremaju ih na zahvat dragoga Boga koji ih je jedini u stanju izvući iz gliba grijeha i problema u koje su upali.

Sigurno je da bi o svemu tome trebalo govoriti i roditeljima kako bi se i oni popravili. Naime, mnogi od njih i sami žive u grijehu, dragome Bogu ne žele dati mjesta u svome životu, možda se međusobno ne poštuju, možda se rastavljeni. Možda daju djeci više novaca nego ljubavi i vremena, ili djeci sve puštaju na volju, ne vodeći računa s kime se i na kakovim mjestima druže, kada se vraćaju kući, kakovu glazbu slušaju, kakove knjige i časopise čitaju, kakove filmove gledaju.

Ovom prilikom mora se reći da droga nije nekakav izolirani problem. Radi se o tome da prije nego što se je netko počeo drogirati, već je grijehio i na raznim drugim područjima života. Npr. prestao je ići u crkvu i Bogu se moliti, ne poštuje oca niti majku, zanemaruje svoje radne obveze i postaje lijencinom, sluša pokvarenu i destruktivnu glazbu što često izvode osobe koje se vjerojatno i same drogiraju, gubi noć, skita se po ružnim mjestima i u lošem društvu, laže, možda i krade, skuplja grijeh na grijeh. A onda je na takovo stanje duše i tijela došla još i droga. Zbog toga i nemaju dovoljno rezultata oni koji se protiv droge bore jedino na taj način da govore ljudima neka se ne drogiraju. Naravno da i to treba reći, ali im svakako još treba reći neka se trude da budu pošteti i dobri na svim područjima života, neka ljube dragoga Boga, neka žive u skladu s Božjim zapovijedima, neka ne čine nikakove grijehe, neka se trude da pošteno zarađuju svoj kruh, neka otkrivaju, razvijaju i upotrebljavaju za dobro ljudi i na slavu Božju one talente koje im je dragi Bog dao.

Za brojne teškoće koje netko osjeća, uzrok leži u vlastitom grijehu ili je čovjek možda postao žrtvom tuđega grijeha, npr. kada ga netko vrijeđa i ponižava. Ali, sve te teškoće je lakše podnijeti kada prihvaćamo Božju ruku spasa, kada činimo dobra djela i trudimo se da ne grijehimo.

Kada smo sretni ne smijemo se uzoholiti, nego trebamo Bogu zahvaljivati za dobra koja nam On daje. A kada je teško, ne smije se niti onda posezati za drogom, alkoholizmom niti za drugim grijesima, nego se opet trebamo obratiti dragome Bogu, potražiti kod Njega utjehu i zaštitu, podsjetiti se Njegove očinske ljubavi i brige za nas. Trebamo si naći vremena da u dubini duše oslušujemo Božje Riječi savjeta, utjehe i nade za rješenje teškoća koje se pojave.

dr. med. Antun Lisec

Štetnost pušenja

Iako je danas pušenje u našim krajevima prilično prošireno, nažalost ipak nisu dovoljno proširene informacije o njegovoj štetnosti.

Često si pušač zamišlja kako on ima neki naročiti organizam, te da je na pušenje otporan. Ali, mora se naglasiti da ne postoji čovjek koji je otporan na pušenje. Ono šteti svakome. Jednako tako kao što se nakon loženja peći dimnjak začađi, tako i pušenje ostavlja štetne posljedice na cijelom organizmu.

Nemojte se zavaravati da je netko doživio veliku starost kao pušač. To je vrlo rijetko. Ali, ako neki pušač i doživi veće godine, on bi u tim godinama bio mnogo zdraviji da nije bio pušač. Slabije obrazovani ljudi, na drugim pušačima, neke od tih bolesti niti ne zapažaju. No, kada bi liječnik višegodišnjeg pušača samo malo pogledao, odmah bi na njemu našao više dijagnoza kao posljedicu toga otrova.

Neki od vas možda puše. Ali, ostavite se toga odmah sada. Onaj tko vam nudi cigaretu, misli da vam je time prijatelj, ali zapravo vam je u tome trenutku neprijatelj.

Svaki pušač umire prije nego što mu je vrijeme, upravo zbog posljedica pušenja, osim onih

koji još i ranije umru radi nekog drugog uzroka kao što je npr. prometna nesreća. Podsjetimo se nekih posljedica pušenja.

Djevojke i mladići koje puše, u velikoj mjeri smanjuju svoju šansu za najsretniji brak, možda čak i za 50%. Npr. možda bi najsretniji brak mogli ostvariti s nekim tko je baš nepušač. Ako je ta osoba nepušač, da li će htjeti poći u brak s pušačem? Veliko pitanje, jer, osobe koje puše, one kašlju, pljuju, i smrde po toj cigareti, troše nepotrebno novce, oboljevaju od nepotrebnih bolesti i ranije umiru.

Pušenje djeluje i na nastanak arterioskleroze. Sužavaju se žile koje provode krv u mozak, srce, bubrege, noge i sl. Kada se suze one žile koje vode krv u mozak, čovjek dobije moždani udar ili prije vremena postane, zaboravan, odsutan, senilan.

Pušač sam sebi smanjuje intelektualne sposobnosti. Mozak koji zbog pušenja i arterioskleroze ne prima dovoljno krvi, nije u stanju dati sve od sebe što bi mogao dati kada bi bio zdrav. Takovi ljudi gube na svojoj inventivnosti i kreativnosti, postaju sve ograničeniji, ali im tvrdoglavost postaje sve veća i veća. Sigurno je svako od nas nekada doživio razočarenje kod nekog čovjeka kojemu se ne može nešto dokazati i koji loše obavlja svoj posao. Često je uzrok upravo u pušenju, jer si je takav čovjek duhanom ošteti mozak preko posljedica na krvnim žilama.

Ako se suze one krvne žile koje vode u srce, čovjek dobije tzv. Anginu pectoris ili čak infarkt srca. Zbog oštećenja žila koje vode u noge, pojavi se gangrena, pa se čovjeku nekada mora odrezati noga.

Kada biste došli na neku kliniku za vaskularnu kirurgiju i promatrali one mlade ljude sa arteriosklerozom koju su dobili zbog pušenja i sada izgledaju kao veliki starci, a ponašaju se kao mala djece, mokre u krevet, govore bez veze, imaju gangrenu noge i sl., onda biste još bolje shvatili ozbiljnost ovoga o čemu se govori.

Nekoje osobe ne iskašljavaju i ne pljuju nečistoće od duhanskog dima, nego ih gutaju, pa im to onda "sjeda" na želudac. Često im se pojavi rak želuca ili rak mokraćnog mjehura.

Pušači češće oboljevaju i od raka usnice koji počinje s bijelim naslagama i krasticama. Tu je i rak jezika ili sinusa.

Svatko od nas je već vidio na ulici ili kod bolnice čovjeka sa cjevčicom na vratu, kroz koju diše. To su ljudi koji su bili pušači, te su dobili rak grla. Mnogi od njih više niti ne mogu normalno govoriti. Nepušači gotovo nikada ne dobiju rak grla.

I rak pluća je vrlo čest kod pušača. Imao sam pacijenta, čovjeka od 40–tak godina koji si je slomio nogu. No, kada sam pogledao rengentsku sliku, vidio sam da to nije običan prijelom, nego da je na tom mjestu u kosti rak, pa je kost zbog toga pukla. Nakon toga načinili smo snimku pluća i upravo tamo našli onaj početni rak koji se je proširio po kostima. U posjetu su mu dolazili žena i djeca. Njima smo rekli o čemu se radi, a on je još jedno vrijeme bio u neznanju o svome pravome stanju.

U Zagrebu, u bolnici na Jordanovcu, skoro svaki dan operiraju jednog ili dva čovjeka oboljela od raka pluća.

Pogledajmo i neke brojke. Tko puši pola kutije dnevno, ima 50% veću mogućnost umiranja od infarkta srca i 500% veću mogućnost smrti zbog raka pluća.

Ako pak puši dvije kutije, onda ima tri puta veći rizik umiranja od infarkta srca i dvadeset puta veći rizik od smrti izazvane rakom pluća.

Pušenje trudnice, pa i njen duži boravak u zadimljenoj prostoriji šteti nerođenom djetetu pa ono pri porodu obično ima slabiju težinu.

Većina pušača želi prestati s pušenjem, ali im je to teško. Zbog toga treba paziti da se pušačem niti ne postane. Ako je tko od vas počeo pušiti, molim ga da ipak prestane već odmah sada. Kada se razviju ozbiljne posljedice, prestankom pušenja nekoje od njih nestanu, ali neke od njih ipak ostaju i nadalje. Dakle, što god se prije prestane pušiti, to je i veća korist.

dr. med. Antun Lisec

Starci i teški bolesnici

Možda već sada, u vlastitoj obitelji imamo starije roditelje, djeda ili baku, a staraca bi se sasvim sigurno našlo još i među rođacima ili susjedima.

Ima starih ljudi koji su puni blagosti, ljubeznosti, dobrote i zahvalnosti prema mladima oko sebe s kojima žive i koji se za njih brinu. Ali, ima i takovih s kojima nije baš lako, bilo zbog njihovog ponašanja ili zbog teže bolesti pa i nepokretnosti.

Mnogi starac se teško prilagodi situaciji koju mu donesu godine. Možda bi želio da mu uloga u obitelji bude ista kao i nekada kada je bio u punoj snazi, kada su djeca bila malena. Međutim, djeca su sada najčešće već odrasli ljudi koji traže više samostalnosti.

U starosti se kod nekoga pojačavaju slabe strane u ponašanju koje su već postojale i ranije, a kod nekoga se pojave i nove.

S druge pak strane jedan broj mladih i zdravih ljudi ponaša se prilično oholo, sebično i drsko, ne želeći se žrtvovati za onoga tko je nemoćan i potreban pomoći. A, što god se starac osjeća slabije, bespomoćnije i bolesnije, to ga više boli ružna riječ ili prezir od onih za koje se je nekada ranije žrtvovao i podizao ih na noge.

Ovo su samo neki od brojnih razloga zbog čega dolazi do nesuglasica i raznih napetosti u obitelji. Kako ih rješavati? Na starca je obično teže utjecati da popravi ponašanje, a zbog arterioskleroze i drugih posljedica godina možda nije niti svjestan nekih svojih grešaka koje bi trebalo ispraviti. Općenito govoreći, mislim da više griješe mlađi u odnosu prema starcima i teškim bolesnicima nego što ti nemoćni ljudi eventualno griješe prema onima koji se za njih trebaju brinuti. A za starca se zaista treba nekada brinuti kao za malo dijete.

Podsjetimo se da četvrta Božja zapovijed glasi: *"Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji."* Međutim, uz roditelje treba svakako poštivati i djedove, bake pa i sve stare i nemoćne. Prema svima njima treba imati mnogo kršćanske ljubavi, dobrote, strpljenja, poštovanja, širokogrudnosti, pa i spremnost za opraštanje.

Biblija na više mjesta govori o poštivanju roditelja i staraca, pa tako i u Knjizi Sirahovoj: *"Tko štuje oca, okajava grijeha svoje, i tko časti majku svoju, sabire blago. Tko štuje oca, radovat će se sa svoje djece, i bit će uslišen u dan molitve svoje. Tko časti oca svojeg, dugo živi; tko čini radost majci svojoj, sluša Gospoda. On služi roditeljima svojim kao svojim gospodarima. Sine moj, riječju i djelom štuj oca svoga, da te od njega stigne blagoslov."* (Sirah 3, 3–8)

"Sine moj, pomози oca svoga u starosti, i ne žalosti ga za života njegovog. Ako mu i razum klone, budi blag s njime i ne grdi ga ti, koji su u punoj snazi. Jer, ne zaboravlja se milost prema ocu, već se uračunava u oprost grijeha. U danima tvoje nevolje Gospod će te se sjetiti: kao što se led topi na suncu, tako će iskopnjeti tvoji grijesi. Od hulitelja nije bolji tko prezire oca, i Gospod proklinje onoga tko vrijeđa majku." (Sirah 3, 12–16).

"Svim srcem poštuj oca svoga, i ne zaboravi majčinih bolova. Sjeti se da im svoj život duguješ: kako da im uzvratiš sve što učiniše za te?" (Sirah, 7, 27–28)

"Ne prezri starca čovjeka, jer će i od nas neki ostarjeti." (Sirah 8,6)

Liječnik se ponekad sretne sa žalosnim slučajem da se djeca niti rodbina ne brinu o svojim ostarjelim bližnjima. Kada se na selu razboli krava ili svinja, brzo se zove veterinara da dođe i spasi životinju, ali kada se razbole djed ili baka, možda liječnika niti ne zovu, jer žele da što prije nastupi smrt. Ili, možda ipak zbog okoline odvezu starca u bolnicu, ali to nekada bude već jako kasno. Ako se tada upita sina, kćer ili snahu gdje su bili prije, zašto su čekali, upala pluća traje već danima, stanje srca je vrlo kritično, rak je već jako uznapredovao, ili došlo je do ekstremne dehidracije organizma (nedostatka tekućine), možda se čuju strašne riječi: *"Ma, doktore, ništa se vi ne brinite, pa mi znamo da je došlo vrijeme umrijeti!"*

Dakle, sin ili kćerka svoga oca ili majku osuđuju na smrt. Međutim, mi nismo gospodari niti nad početkom niti nad koncem ljudskog života. Gospodar je dragi Bog, a mi trebamo služiti životu i zdravlju drugih, pogotovo onih koji su nam povjereni. Na nama nije da određujemo tko će do kada živjeti. Mnogo puta se starca i teškog bolesnika izliječi čak i onda kada je rodbina već sve pripremila za pogreb pa čak i pokupovala crninu za žaljenje! O tome bi se moglo navesti mnoštvo primjera.

Starima i bolesnima treba na vrijeme osiguravati svećenika koji će im biti spreman podijeliti Svete Sakramente i lijepe riječi utjehe, zatim redovite liječničke kontrole, pretrage i liječenja. Trebamo im pružiti pristojne uvjete za život. Ne smije se dopustiti da se smrzavaju, moraju imati odgovarajuću hranu i odjeću. Često je potrebno da netko stalno bude uz njih vodeći računa kako uzimaju lijekove. Starci trebaju osjećati da je drugima do njih stalo.

Loših primjera ima i u pojedinim zdravstvenim ustanovama, kada se nekim bolesnicima, pogotovo starcima, uskraćuje dužna njega, dijagnostičke pretrage, liječenje, pa čak i odgovarajuća prehrana. Nažalost, ponegdje se događaju slučajevi da takovom bolesniku, kada zove sestru i nešto hoće, netko još uputi ružnu riječ ili počne davati sredstva za spavanje kako ne bi više ništa tražio. Ovakova sredstva kod staraca mogu biti vrlo opasna, jer se zbog njih često toliko poremete da više ne znaju gdje se nalaze, prestanu jesti i piti, ne dišu kako treba, slabo se pokreću, i za par dana možda umru od upale pluća, žeđi, gladi ili zbog rana od ležanja (dekubitusa). Međutim, da je netko češće dolazio u posjete, vjerojatno bi se prema tom starcu bolje odnosili čak i oni doktori i sestre koji ne poštuju etiku.

Treba reći da nam starac zbog svoje bolesti ili nesposobnosti pruža priliku da mu činimo dobra djela pa si tako stvaramo zasluge za svoju dušu. Odnos prema starom čovjeku je toliko bitan da nam o njemu ovisi ne samo mir savjesti u ovom vremenu, nego čak i naš vječni život. Sjetimo se da se i u ovom slučaju mogu primijeniti riječi koje nam je uputio Isus Krist, a zabilježio apostol sveti Matej: *"Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće."* (Mt, 25,40)

dr. med. Antun Lisec

Prehrana

Potrebno je voditi računa o vrsti hrane, učestalosti uzimanja obroka, kontroli tjelesne težine, te fizičkom radu, kretanju, odnosno tjelovježbi.

Pri zajedničkom konzumiranju hrane, ima se priliku njegovati unutarobiteljske i prijateljske odnose.

Pojedini sastojci hrane ulaze u naše stanice, imaju najbliskiji odnos s našim tijelom, pa čak možemo reći da neki elementi nakon prerade i metabolizma postaju dio toga tijela.

Treba uvijek paziti da hrana ne bi bila pokvarena, pri čemu se u njoj nalazi mnoštvo opasnih bakterija. To se češće događa kada nije svjež, kada je provela određeno vrijeme izvan hladnjaka, pa i u hladnjaku koji nije imao baš jako nisku temperaturu.

Poželjno je izbjegavati, koliko god je to više moguće, hranu koja sadrži pesticide i konzervanse.

Vlastitom proizvodnjom voća i povrća znamo što jedemo, ostajemo pošteđeni brojnih štetnih dodataka, a usput provodimo i te kako potrebnu tjelesnu aktivnost na svježem zraku.

Sve voće i povrće treba prije upotrebe dobro oprati, a nekoje, poput grožđa, valjalo bi određeno vrijeme držati nakvašeno, da se kemikalije nanešene za vrijeme prskanja, bolje rastope i skinu.

Jabuke, kruške i sl. treba oguliti, osim ako smo ih proizveli u vlastitom vrtu bez upotrebe pesticida.

Za kvalitetu hrane bitna je i vrsta ambalaže. U tom smislu, najbolje je staklo, dok se iz plastike, pa i iz one koja je prozirna i tvrda, a široko je proširena u upotrebi, s vremenom ipak izlučuju neki otrovi.

Ovdje se nećemo zadržavati na pojedinim bolestima koje zahtijevaju posebnu prehranu - dijetu. Nećemo govoriti niti o specifičnosti prehrane za pojedine uzraste.

Govorit ćemo o takvoj prehrani koja reducira unos štetnih sastojaka, a pomaže u čuvanju organizma da ne oboli od brojnih bolesti. Osobiti utjecaj možemo imati na sprečavanje slijedećih bolesti: šećerna bolest, visok krvni tlak, debljina, arterioskleroza povezana s moždanim i srčanim udarima, rak itd.

Hrana treba biti raznolika, po mogućnosti svježe priređena, a u količini ne treba pretjerivati. Treba nastojati da bi što veći dio unešene hrane pripadao onoj koja je dobivena od cjelovitih žitarica. To znači da bi bijeli kruh trebalo zamijeniti s crnim i s onim koji je ispečen od brašna dobivenog od cjelovitog zrnja.

Umjesto masti životinjskog porijekla i tvrdih biljnih masti, poželjno je koristiti biljna ulja i to ona dobivena hladnim prešanjem. U svakodnevnoj prehrani bi trebalo dati prednost maslinovom ili bučinom (bundevinom) ulju. U takvom ulju ima prilično vitaminima A, E i tzv. polifenola. Oni imaju antioksidativna svojstva i čuvaju nas od štetnog djelovanja slobodnih radikala.

Lecitin iz maslinovog ulja pomaže u preradi masti i šećera. Ovo ulje ima visok postotak nezasićenih masnih kiselina, koje sprečavaju razvoj ateroskleroze.

Korisne su mahunarke i razni orašasti proizvodi, djelomično obrano mlijeko i mliječni proizvodi koji nemaju pretjerano masnoća.

Kada je riječ o mesu, može se napomenuti da najmanje štetnih sastojaka ima u morskoj ribi. Međutim unos proteina iz riječne ribe, iz nemasnog, bijelog mesa i jaja imaju znatnu prednost prema tzv. "crvenom" mesu govedine, svinjetine i sl.

Važno je ograničavati unos masti, šećera, kolača, slatkiša i proizvoda od bijelog brašna, te uzimati manje slanu hranu nego što je to u prosjeku danas slučaj. Međutim, osobe koje se bave većom tjelesnom aktivnošću i športom, pogotovo koje gube sol znojenjem, te u vrijeme vrućine, mogu imati ozbiljne teškoće ako ne unesu dovoljnu količinu soli.

Bolje je zaslađivati hranu smeđim nego običnim - bijelim šećerom.

Preslana hrana može s vremenom dovesti do visokog krvnog tlaka, a on doprinosi ranijem i bržem razvoju arterioskleroze, moždanim i srčanim udarima, te slabljenju srčane funkcije.

Odrasle osobe, pogotovo one koje nedovoljno fizički rade, u prosjeku u našoj domovini jedu previše.

Međutim, u školskoj dobi, u vrijeme tjelesnog rasta i razvoja, mnoge osobe imaju zdravstvene teškoće zbog pretjeranih dijeta. U ovoj dobi se često susreće negativna pojava da neki učenici prekasno idu spavati, pa se ujutro teško probude i nažalost si ne nađu dovoljno vremena za doručak. Pođu u školu gladni, pa zbog smanjene razine šećera u krvi teže prate nastavu, budu nemirniji, skloni konfliktima.

Za vrijeme odmora pođu kupiti neku hranu koja obično nije svježa, ili obiluje raznim konzervansima, umjetnim bojama, pojačivačima okusa i sl. Nije dobro navići se na prehranu po restoranima brze prehrane.

Umjesto tog stila života, treba dati prednost svježoj hrani koja je priređena u vlastitoj obitelji, te doručkovati kod kuće, prije polaska u školu ili na posao.

Cjelokupni dnevni unos hrane, trebalo bi podijeliti u 5 - 6 manjih obroka. U međuobrocima bi trebalo jesti sušeno voće u dnevnoj količini jedne šake. Dnevno bi trebalo jesti pet ili više obroka voća i povrća.

Doručak bi trebao biti najvažniji obrok, a večerati bi trebalo skromno i to 2 - 3 sata prije spavanja.

Općenito govoreći, dobro je koristiti onu hranu koja se može jesti svježa, bez termičke obrade. Kuhana hrana je zdravija od one pečene.

U "reš" pečenoj i dimljenoj hrani nalazi se povećana količina kemikalija koje izazivaju rak.

Rak dojke, probavnih organa, prostate i jajnika je češći kod osoba koje jedu hranu bogatu mastima.

Treba znatno ograničiti upotrebu kofeina i alkohola.

Kućna plijesanj sadrži otrove koji potiču nastanak raka.

Treba izbjegavati hranu iz restorana brze prehrane, kao što su pečeni krumpir i hamburgeri.

U tim restoranima se obično isto ulje koristi za višekratno pečenje krumpira, pa se pojavljuju kancerogeni akrilidi.

Nagli unos visoko kalorične hrane, kao što je to npr. u restoranima brze prehrane, potiče pojavu arterioskleroze i inzulinsku rezistenciju, koja s vremenom može imati utjecaj na pojavu šećerne bolesti.

Iako soja ima brojne korisne sastojke, ona ipak ima i svoju ozbiljnu negativnost, a to su fitoestrogeni, koji su vrlo slični ženskim hormonima. Oni štetno djeluju na plodnost muškarca, a mogu dovesti i do tjelesnih odstupanja u razvoju. Soja se nalazi u većini salama i pašteta i u brojnim drugim proizvodima.

Treba što više izbjegavati umjetno sladilo aspartam koje je prisutno u brojnim bezalkoholnim i niskokaloričnim pićima koja proizvođači uporno reklamiraju jer je jeftinije od šećera. Ima ga čak i u nekim žvakačim gumama. Naime, aspartam za vrijeme metabolizma prelazi u vrlo opasan otrov formaldehid.

Gazirana pića, pa i ona najpoznatija, zakiseljavaju organizam, smanjuju razinu kalcija i osobe koje ih znatnije uzimaju, sklonije su prijelomima kostiju.

Od rakova brojnih organa čuva nas hrana bogata vitaminima A, C, E itd..

Vitamin A, odnosno njegov kemijski prethodnik karotin se nalazi u mrkvi, špinatu, krumpiru, šparogama, buči, marelici itd.

Vitamin C je prisutan u svježem voću i povrću, ali propada pri termičkoj obradi hrane.

Vitamina E ima u biljnim uljima, pogotovo onima od suncokreta, u pšeničnim klicama, jajima, mlijeku i margarinu.

Obojeno bobičasto voće, naročito ono tamne boje, poput borovnice, kupine, crnog ribizla i grožda, ali također jabuke i trešnje, sadrže flavonoide koji nas također čuvaju od raka.

Protiv raka djeluje i likopen iz rajčice, lubenice, mrkve i crvene paprike.

Likopen se u tijelu zadržava u plućima, jetri, prostatii sluznici crijeva, pa ih tako čuva da ne obole od raka. On se bolje resorbira ako je rajčica prethodno bila termički obrađena, nego iz svježih plodova.

Većina čajeva sadrže antioksidanse polifene, koji sprečavaju diobu kancerogenih stanica.

Spojevi iz grupe glukozinolata njihovih metabolita izotiocijanata, tiocijanata i indola, kojih naročito ima u svježe ubranoj i termički neobrađenoj brokuli i prokolici, provode detoksikaciju, tj.uklanjaju iz organizma štetne sastojke. Već nakon tri ili više dana stajanja brokule, glukozinolati skoro sasvim nestaju.

Slično korisno djelovanje imaju još i cvjetača, rotkvica i repa.

Tamno svježe povrće sadrži antikancerogene sastojke kao što su lutein, beta karoten i karotenoidi.

Neprobavljiva vlakna žitarica, sjemenja i biljne hrane, jabuke, šljive i razno drugo voće, daju tzv. balastne tvari, koje stvaraju komplekse sa žučnim kiselinama koje su potencijalno kancerogene, pa ih tako neutraliziraju. Osim toga, povećavaju volumen i brzinu prolaska hrane kroz crijeva, pa štetni sastojci hrane kraće vrijeme budu u doticaju sa sluznicom probavnih organa i tako se smanjuje vjerojatnost nastanka raka.

Zato su osobito korisne cjelovite žitarice, žitne pahuljice, posije, tamna riža, crni i raženi kruh.

Kapsicin iz paprike vjerojatno neutralizira nitrosamine, pa pomaže u sprečavanju raka želuca.

Luk i češnjak sadrže supstance koje djeluju protiv raka, a koristan je i zato što snižava razinu štetnog (LDL) kolesterola u krvi.

Grožđe sadrži elagiču kiselinu koja blokira enzime koji su neophodni za rast kancerogenih stanica, pa usporava rast tumora. Resveratrol iz kože grožđa sprečava taloženje kolesterola u arterijama.

Agumi sadrže oko 60 sastojaka koji se bore protiv raka, a među njima se osobito ističe limonin koji stimulira rad imunoloških stanica koje ubijaju rak.

U istu grupu spada i celer, iako ima nešto slabiji učinak.

Omega - 3 masne kiseline čuvaju nas od bolesti krvnih žila, jer smanjuju količinu triglicerida u krvi, smanjuju krvni tlak i grušanje krvi. Osobito ih ima u plavoj ribi i orasima.

Protiv raka čuva nas i selen, kojega ima u piletini, ribi i žitaricama, zatim bakterije koje stvaraju mliječnu kiselinu (laktobacili) iz jogurta i kiselog zelja, ksantofili iz zelja, fitosterini iz sjemenki suncokreta i sezama, umjerena količina saponina iz mahunarki, fenolinske kiseline iz vanjskih slojeva biljaka, naročito iz žitarica i zelja, umjerena količina inhibitora proteaze iz kikirikija, krumpira i graška, monoterpeni u ulju limuna (D-limonini) i komorača (D-Carvon).

Prije uzimanja hrane, treba prati ruke. Nemojte piti iz tuđe neoprane čaše ili boce.

Za stolom se treba pristojno ponašati.

Kod serviranja hrane, treba postaviti posebni pribor u posudu iz koje se uzima hrana.

Zajedničkim priborom zajelo, kojim se vadi hrana, nemojte dodirivati vlastiti tanjur, pogotovo ako ste već iz njega jeli. Svojim priborom za jelo, kojega ste već koristili, nemojte dodirivati hranu u zajedničkoj posudi. Naime, na ove način biste svoju slinu, a to znači bakterije i viruse prenosili u druge ljude, te ih ugrožavali, a osim toga to je i vrlo ružno.

Treba što češće prati zube da se što manje kvare. Naročito ih treba prati nakon slatkiša i navečer. Svoju četkicu za zube se ne smije drugima posuđivati, niti koristiti tuđu.

Prihvatimo Božje okrilje

Dok čovjek analizira brojne probleme kod pojedinaca a i u društvu, često otkriva da im je uzrok u ljudskom grijehu. Još uvijek je premalo dobrih kršćana. Kršćanski život podrazumijeva još i mnogo više nego što je to kićenje bora za Božić, pjevanje svetih pjesama ili sudjelovanje u nekim proslavama. On zahtijeva prihvaćanje Isusa Krista kao svoga Spasitelja i Otkupitelja, kao i prihvaćanje Njegove Radosne Vijesti – Evanđelja za način svog svakodnevnog života u svim situacijama. Treba s povjerenjem prihvatiti sve Božje zapovijedi, pa tako i one: Ne ubij!, Ne sagriješi bludno! i Ne poželi tuđeg ženidbenog druga!, te se odreći svakoga zla, grijeha i lažnih bogova. U takovom životu ćemo zaista biti pošteđeni mnogih bolesti, pa i problema. Ako se međutim i pojavi neki problem za koji nismo krivi, čiste savjesti, uz Božju pomoć, lakše ćemo ga prebroditi. Kršćanstvo uvijek ima šansu, jer čovjek u dubini svoje duše ipak čezne za mirom i srećom.

Na katoličkom vjeronauku se uči kako živjeti dostojno Evanđelja pred svim izazovima savjesti, a ovom prilikom ćemo se ukratko zadržati na području ljudske seksualnosti, braka i roditeljstva.

Isus je svojim prisustvom na svadbi u Kani Galilejskoj, te svojim privim javnim čudom koje je pri tome učinio, na poseban način dao do znanja koliko želi biti blizak ljudima koji se odlučju za brak, pa im pomagati, ako treba, i na čudesni način.

Iako je dragi Bog čovjeka stvorio kao muško i žensko te predvidio specifični način kako će se muž i žena voljeti u braku kojega On blagoslovi, primjećujemo da neki ljudi ovo nažalost zaboravljaju ili čak preziru. Umjesto da sretno žive onako kako je predvidio dragi Bog, ima onih koji izabiru neke "surogate" koji nisu ono pravo, nego ih ti surogati zapravo ponižavaju, osramoćuju i vode u propast ne samo duše nego još i tjelesnog zdravlja. Nekada izgube čak i tjelesni život, npr. zbog SIDE.

Možemo reći da sveti Sakrament ženidbe ima toliko veliku vrijednost da za njegovo izbjegavanje, pa i za njegovo odgađanje treba imati zaista opravdane razloge.

Naravno da hodanje mladića i djevojke nema smisla ako se vidi da od njega, bilo zbog kojeg razloga, ne dolazi u obzir brak. Međutim, kada za kršćanski brak slobodni odrasli mladić i djevojka ocijene da su zaista jedno za drugo, nije dobro pretjerano odgađati taj brak. Unatoč materijalne krize koju većina ljudi osjeća, treba znati da nije potrebno sve materijalne stvari imati odjednom. Muž i žena koji se vole, već će si pomalo stvarati i ono materijalno. Može se čak reći da je njihov život u braku jeftiniji, nego što je to pojedinačni život dvoje neoženjenih osoba. U Poljskoj je uobičajeno da se ulazi u brak već po završetku srednje škole, a nakon toga, koji žele, još odlaze i studirati.

Prava ljubav mladića i djevojke podrazumjeva suzdržanost i čekanje na onaj divan bračni život kojega dragi Bog toliko cijeni da ga je uzdigao na nivo svetog Sakramenta. Ljudska seksualnost treba biti nešto diskretno što je samo za muža i ženu i to isključivo u onom braku kojega blagoslovi dragi Bog, koji je onda nerazrješiv za cijeli život i u kojemu si moraju biti vjerni. Dužnost poštivanja predbračne čistoće podrazumijeva da se ne smije ponašati na način koji bi vodio seksualnom uzbuđivanju. Svi ljudi, pa i oni u braku, trebaju izbjegavati griješne riječi, misli, poglede, glazbu, časopise, filmove kao i nemoralne plesove. Mora se voditi računa o svom pristojnom odijevanju i ne odlaziti u loše društvo, na tulum niti na druga ružna mjesta poput raznih tzv. diskoteka koje su zapravo pušnice, jazbine i podrumi u kojima trešti destruktivna glazba, gdje puše, opijaju se i drogiraju, nemoralno plešu, povraćaju i leže pijani po podu. Čovjek ima u sebi jedan moralni integritet i ako se on naruši na jednom planu, lakše se propadne i na drugome.

Vrlo je važno donijeti u brak čistu savjest, životni optimizam, sposobnost zaljublivanja, doživotne ljubavi i povjerenja u supružnika, lijepe oči i bistri pogled te tijelo koje nije zaraženo spolno prenosivim bolestima.

Postoji tzv. Humani Papiloma Virus (HPV) koji nakon nekog vremena, nekada i više godina poslije zaraze, izaziva rak maternice. Mladić koji se je s njim zarazio možda ništa niti ne primjećuje, a čak ga niti ne može lijekom trajno odstraniti. Kada se oženi, svojoj supruzi govori kako ju jako voli, a na neki način on ju možda i ubija jer ju s tim virusom zarazi i ona nakon nekog vremena oboli od raka maternice. Pitanje da li će se rak otkriti na vrijeme, pa će biti dovoljna samo jedna manja operacija, tzv. konizacija, ili će trebati odstraniti cijelu maternicu, ili možda niti to neće biti dovoljno, pa žena još i umre. Znam i za djevojke koje su zbog HPV-a oboljele od raka pa im je odstranjena maternica i one nikada neće moći biti majke. Vrlo je proširena i bakterija Chlamidia Trachomatis koja ubija dijete još prije rođenja. Žena zanese, želi roditi dijete, ali dijete joj često umre, obično već u prvim mjesecima trudnoće. Protiv Chlamidije još postoji antibiotik ako ju se na vrijeme otkrije. Treba zajedno liječiti i muža i ženu, ali u kroničnoj fazi takove infekcije se vrlo teško mogu izliječiti. Ima i mnogo zaraza s tzv. herpesom genitalis, pa i sifilisa, gonoroje i brojnih drugih bolesti koje se prenose seksualnim kontaktom, a sve je više i SIDE. Svatko od nas susreće mnogo ljudi zaraženih SIDOM, ako ne u obitelji i rodbini, a onda sigurno dok prolazimo ulicom. Zaraženi najčešće nisu niti svjesni svoga stanja, jer je period od trenutka ulaska virusa u organizam pa do prvih znakova bolesti prilično dug i iznosi prosječno deset godina. Cijelo to vrijeme čovjek je ipak pun virusa i na razne načine je vrlo opasan za okolinu. Ti virusi žive i množe se u limfocitima kojih ima ne samo u krvi nego i tamo gdje ne vidimo da je nešto krvavo, a to su zapravo sve tjelesne izlučevine, uključujući i slinu. Nama nije poznat minimalni broj virusa koji su dovoljni za prijenos SIDE, pa se dakle trebamo čuvati da u naše tijelo ne uđu niti najmanje količine. Prvi znakovi SIDE često se jave upravo u usnoj šupljini u obliku bijelih naslaga, krvarenja, upala, gnojenja, stomatitisa i gingivitisa iz čega virus još više izlazi. Čovjek u ustima praktički uvijek ima neku ranicu npr. od pranja zubi, od neke oštrije hrane ili pokvarenog zuba, a kroz sve to virusi još lakše ulaze. Očito je da se ova bolest može prenijeti i preko nekih poljubaca a također se prenosi i preko griješnog plastičnog sredstva tzv. prezervativa. U dokumentu Papinskog Vijeće za obitelj "Ljudska spolnost: istina i značenje" nalazi se poglavlje "Ideologije koje treba izbjegavati". Pod točkom 139. tamo doslovno stoji:

"... U tom kontekstu roditelji trebaju također odbiti promicanje takozvanoga 'safe sex-a' (sigurnoga seksa) ili 'safer sex-a' (sigurnijega seksa), opasne i nečudoredne politike, utemeljene na varljivoj teoriji da prezervativ može pružiti odgovarajuću zaštitu protiv SIDA-e (AIDS-a). Roditelji trebaju inzistirati na uzdržljivosti izvan braka i na vjernosti u braku kao jedinom pravom i sigurnom odgoju za zaštitu od takve zaraze".

Osobe koje su upotrebljavale spirale, antibaby pilule i razne druge hormone protiv rađanja, postale su vrlo često ubojice svoje vlastite djece a da to i ne znaju. Dokazano je da kod žena koje provode seksualni život uz spiralu, do začeća dolazi prosječno nekoliko puta u godini dana. Do ovulacije i do začeća dolazi vrlo često i kod onih koje gutaju bilo koje vrste antibaby pilula ili upotrebljavaju druge hormone protiv rađanja. Međutim, spirale, antibaby pilule i slični hormoni automatski ubijaju dijete još u prvim danima nakon začeća, sprečavajući mu usađivanje u maternicu. To ubojstvo se najčešće dogodi još prije izostanka majčine menstruacije, dok žena možda hoda ulicom ili s nekim razgovara, a tek će na drugom svijetu ona i otac toga nerođenog djeteta saznati koliko su djece začeli i ubili takovim sredstvima. Žena koja guta pilule oštećuje si vidni živac, jetru i bubrege, ranije i u većoj mjeri oboljeva od arterioskleroze, sklona je moždanom i srčanom udaru, raku kože, dojke i maternice i upali vena s mogućnošću embolije. Slabi joj otpornosti na zarazne bolesti jer su hormoni antibaby pilula slični tzv. kortikosteroidima. Slične štetne posljedice su i kod upotrebe drugih hormona protiv djece.

Spirala izaziva bolove a nekada i probuši maternicu. Uz nju žena jače krvari, doživljava omaglice pred očima, slabost pa i pad u nesvijest zbog anemije. Gnojenja u maternici se često prošire na jajovode u kojima se znaju stvarati apscesi, a također i priraslice koje izazivaju izvanmaternične trudnoće i neplodnost. Nekada se gnoj proširi i na cijeli trbuh pa se treba puno truditi da bi se takovoj bolesnici spasilo život. I na ovim primjerima se vidi da su zaista za mnoge duševne, psihološke i biološke patnje krivi upravo ljudski grijesi.

Mnogi su zbog grijeha izgubili i svoju plodnost. Oko 80 % žena koje traže oplodnju u epruveti postale su neplodne jer su im jajovodi neprohodni zbog spolnih bolesti kao i zbog upala koje je izazvala spirala ili nekoja druga vrsta abortusa. Poznato je da kod oplodnje u epruveti većina djece pogine zbog neprirodnih uvjeta još prije nego što se usade u maternicu, a čujemo da mnogu takovu malu djecu bacaju u kanalizaciju uskoro nakon začeća, ili nakon nekog vremena što ih drže žive a smrznute u frižideru. Zbor za nauk vjere Katoličke Crkve je objavio dokument *Donum Vitae* u kojemu se objašnjava više razloga zbog čega su grijesne i nedopustive umjetne oplodnje i to ne samo one u epruveti nego i inseminacije.

O razlozima zbog čega se ne smije sudjelovati u grijesima kontracepcije, sterilizacije i pobačaja može se detaljnije pročitati u Enciklikama "*Casti Conubii*" i "*Humanae Vitae*". U slučaju ozbiljnog i opravdanog razloga izbjegavanja začeća rješenje je u suzdržanosti. Onih nekoliko plodnih dana u mjesecu se otkriva jednostavno i pouzdano čak i u nepravilnim ciklusima uz pomoć prirodnih metoda kao što su Billingsova i simpto-termička koje su puno sigurnije od već zastarjele Ogino-Knaus metode. Većinu dana žena je neplodna. Prirodne metode se danas u Hrvatskoj sistematski poučava prilikom tečajeva pripreme za brak u Katoličkoj Crkvi.

Treba biti ipak svjestan da je matematička činjenica da prosječni broj od dvoje djece po bračnom paru znači da će svaka takova obitelj i svaki takav narod nestati s lica zemlje. Jedan je od tih dvoje možda neplodan, ili umre kao dijete ili ne ulazi u brak. Treba uvjeriti i najveće siromahe da je svako novo dijete Božji dar i da ono znači dobitak, a ne gubitak.

One koji su već pogriješili, treba podsjetiti da se trebaju raskajati, zamrziti svaki grijeh i odlučiti da nikada više neće grijesiti, te se iskreno ispovijediti kod onog svećenika koji ima vlast u ime Božje odrješivati ljude od grijeha. Dragi Bog voli čovjeka i želi ga obdarivati istinskom radoću, srećom, mirom i blagoslovom, a Božje darove se ne smije odbijati!

Kako se ponašamo?

Ljudska riječ je snažna. Ona čovjeka nekada ohrabri, uljepša mu dan i život, a ponekad ga duboko rani, jače nego fizička bol.

Postoje brojni načini kako ljudi jedni drugima zagorčavaju život vrijeđanjem, ponižavanjem, ogovaranjem, klevetom, lažima, galamom, svađom, šutnjom, ignoriranjem, ljutnjom i sl. Ponekad su tome skloniji u stanju umora, neispavanosti, iscrpljenosti, gladi, preopterećenosti, razočarenja, depresije i nečiste savjesti.

Među onima koji provode psihički traumatizam ima takovih koji su vrlo oholi i žele se uzdići iznad ostalih na taj način da druge ponižavaju i na njih viču. Nekoji među njima imaju oštećenje mozga izazvano alkoholizmom, pušenjem i drogom. Nanošenju duševne traume su naročito skloni tzv. psihopati. Njih se npr. otkriva kada u nekom društvu vrijeđaju, ponižavaju, ismijavaju i izrugivaju druge. Vidimo da oni često ne ostaju samo na ružnim riječima, nego su skloni i raznim drugim grijesima.

Podsjetimo se što o svađi piše u Sv. Pismu, u Knjizi Sirahovoj:

"Kloni se svađe, pa ćeš manje grijешiti; strastven čovjek rapaljuje svađu. Grešnik sije razdor među prijateljima i među mirne ljude baca klevetu. Oganj se raspaljuje prema gorivu kojim se hrani, a svađa se širi prema silini svojoj; gnjev čovjekov ovisi o snazi njegovoj, i jarost mu raste prema bogatstvu njegovu. (Sirah 28, 8–10)

Posljedice svađe često su veće nego što je zapravo bio povod zbog kojega su se uopće počeli svađati.

Nekoji ljudi, koji druge vrijeđaju, tvrde da to čine u svojoj samoobrani. Zapravo se radi o tome da oni obično imaju nizak prag frustracije ("lako planu") ili pak ne žele priznati da su u nečemu pogriješili, nego misle da će okrivljavanjem drugih sami ispasti pošteniji.

Netko u sebi samome ima nered i nemir i stalno želi, makar i podsvjesno, s drugima biti u svađi i u napetim odnosima. Jedva čeka da nešto pronade što bi moglo poslužiti kao povod da na nekoga više i dok više onda u tome uživa. Sadržaj nereda koji iz čovjeka izlazi prema drugim ljudima, često zapravo predstavlja sliku njegovog unutrašnjeg stanja.

Osobe koje su određeno vrijeme živjele u situaciji gdje je psihički traumatizam među članovima obitelji bio izražen u većoj mjeri, možda skoro i svakoga dana, čak ako i odu iz te obitelji (npr. djeca kada odrastu), sklone su u svom kasnijem životu zadržati napetost međuljudskih odnosa, svađu i nanošenje psihičkog traumatizma kao svoj stil života. Slušao sam kako dvije sestre koje su tek krenule u osnovnu školu, razgovaraju kroz galamu i međusobno vrijeđanje. Kasnije sam shvatio razlog: jednako tako se njihova majka odnosi prema njima. Ono što od njih traži da učine, traži s velikom vikom i vrijeđanjima. Pitam se kako će se te djevojčice danas sutra odnositi prema članovima svoje vlastite obitelji ako ju budu imale?

Naravno da trebamo biti dobri, poštene, živjeti po Božjem redu i zakonu i paziti da nas drugi ne mogu opravdano kritizirati. Međutim, ipak nemojmo biti tako naivni da mislimo da nas drugi neće progoniti u slučaju ako budemo dobri. Ima pokvarenih ljudi koji drugima prigovaraju baš zato što su dobri. Međutim, zlo, tj. grijeh se ne smije činiti nikada, pa niti onda ako će nam netko praviti probleme i vrijeđati nas zbog toga što u grijehu odbijamo sudjelovati.

U psihičkoj samoobrani treba biti obazriv, tj. razborit. Naime, psihički agresor je često u stanju uzbuđenja, sužene svijesti i ne želi prihvatiti neke naše riječi -kontraargumente kojima bi se njegov napad prikazalo neosnovanim. Ako se netko s takovom osobom počme svađati, ova prva možda tada istrese još veću lavinu svoje agresije.

U napetim situacijama nekada je napadač krivac a druga osoba je nevinna i postaje žrtvom. Ima i obratnih slučajeva da se na osobu koja je pogriješila pretjerano okomljuje onaj tko je

oštećen ili uvrijeđen. Međutim, u svađama se često događa da su zapravo obadvije osobe krive, neodgojene, nekulturne i vrlo slične.

Moram naglasiti da se psihičkim traumatizmom ne mogu nazvati baš svi zategnuti odnosi i neslaganja. Pogotovo se njime ne mogu proglasiti svi pokušaji mijenjanja lošeg ponašanja neke osobe u dobro, npr. pri odgoju djece.

Vrlo je pogrešno prepuštati djeci da žive pokvareno s ciljem da bi se izbjeglo prigovaranje ili da im se ne bismo "zamjerali". Roditelji ne smiju djeci dopustiti da rade ono što je loše, ali je važno da djeca i te kako dobro znaju i osjećaju da ih roditelji vole, da se svoje djece ne odriču i da se za njih brinu. Isto tako, treba odgajati djecu da poštuju i vole svoje roditelje.

Dakle, treba i te kako paziti kako se vladamo i kako govorimo, tako da svakome u obitelji bude lijepo. Obiteljski odnosi su vrlo osjetljivi jer ako se samo jedna osoba loše ponaša, svi zbog toga trpe.

Probleme koji se pojavljuju treba rješavati kulturno, na lijep način, po mogućnosti bez publike, a moramo znati i oprostiti.

U knjizi Sirahovoj piše: *"Misli na konac svoj i prestani s mržnjom; sjeti se raspadanja i smrti i vrši zapovijedi. Misli na zapovijedi i ne mrzi na bližnjega i na Zavjet Svevišnjega, pa oprost krivicu"*. (Sirah 28,7)

Sjetimo se da u molitvi Oče naš govorimo dragome Bogu: *"... Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim..."*

dr. med. Antun Lisec

Ženino tijelo svetište ili smetiše?

Nije potrebno završiti duga medicinska školovanja da bi se shvatilo kako je upravo grijeh vrlo česti uzrok gubitka ljudskog zdravlja, a često i njegovog života.

Nekidan sam sreo ginekologa koji mi kaže kako je zajedno kirurgom tri sata operirao ženu u čijoj je maternici bila plastika u obliku zmijske, omotana žicom, koja se zove spirala. Izvadili su joj iz trbuha litru i pol gnoja. Od silnih priraslica nisu znali što je crijevo a što mokraćni mjehur. Nakon operacije, kirurg mu je rekao: *"Ugradnja spirale je zločin!"*

Ovo je samo jedan od brojnih slučajeva o kojima su mi govorili ginekolozi u raznim gradovima. Mnoge takove žene u teškom stanju dovoze i na kirurgiju, jer se nekada u prvom trenutku, dok se na operaciji ne otvori trbuh, i ne zna o čemu se zapravo radi.

A kada se uništi maternice nekom narodu, onda se uništi i njegov opstanak. Ženino tijelo bi trebalo biti Hram Duha Svetoga, svetište koje čuva i njeguje život djeteta kada je ono najmanje i najnježnije! Ali, kod žena koje su se dale zavesti spiralama, antibaby pilulama i raznim drugim sredstvima protiv rađanja, njihovo tijelo postaje mjesto provođenja genocida i genosucida, smetište kemijske industrije, mrtvačnica i grob malenog dječaka ili djevojčice.

Rani, beta HCG testovi na trudnoću su pokazali da uz svaku vrstu spirale, žena koja živi seksualnim životom, ostane trudna godišnje prosječno nekoliko puta, a često do ovulacije i začeca dođe i uz svaku vrstu antibaby pilula i raznih drugih hormona koje industrija smrti upotrebljava u ratu protiv djece.

Međutim, zbog spirala, pilula i raznih drugih sredstava, maternica postane neprijateljski raspoložena za prihvaćanje djeteta, pa ono najčešće umire u prvim danima nakon začeca. Izostanak menstruacije se niti ne dogodi. Žena doživi neko krvarenje misleći da se radi o normalnoj menstruaciji, a zapravo je ona bila trudna.

Moralo bi se još više i još češće govoriti i protiv antibaby pilula i protiv svih ostalih abortivnih sredstava, kao i protiv kontracepcije, sterilizacije i umjetnih oplodnji. Osim što se radi o teškim grijesima, čak i oni koji kažu da u Boga ne vjeruju ne mogu ignorirati ozbiljne zdravstvene i šire društvene štetne posljedice.

Oni koji su reklamirali prezervativ zapravo su na taj način davali podršku bludnim grijesima a oni i jesu najčešći uzrok zaražavanja. To onda doprinosi još većem širenju AIDS-a.

U Dokumentu Papinskog vijeća za obitelj iz 1995. godine između ostalog piše:

"U tom kontekstu roditelji trebaju također odbiti promicanje takozvanoga 'safe sex-a' (sigurnoga seksa) ili 'safer sex-a' (sigurnijega seksa), opasne i nećudoredne politike, utemeljene na varljivoj teoriji da prezervativ može pružiti odgovarajuću zaštitu protiv SIDA-e (AIDS-a). Roditelji trebaju inzistirati na uzdržljivosti izvan braka i na vjernosti u braku kao jedinom pravom i sigurnom odgoju za zaštitu od takve zaraze."

Preko prezervativa se ipak prenosi i mnoštvo drugih bolesti, kao što su npr. humani papiloma virus koji izaziva rak maternice, Chlamidia Trachomatis, sifilis, herpes genitalis itd. Međutim, kada bi netko u budućnosti i otkrivo "prezervativ" koji štiti od svih bolesti, on ipak ne bi štitio od grijeha. A upravo je grijeh najveći problem.

Sjedinjene Američke Države su prije par godina donijele posebni državni zakon za provođenje edukacije po školama u kojima se **ne** potiče na kontracepcijska niti abortivna sredstva nega se govori o štetnosti predbračnih i izvanbračnih odnosa. Radi se o tzv. "Abstinence-only education", što znači edukacija samo o suzdržljivosti.

Iran je postigao udvostručenje broja svojih stanovnika samo u 18 godina, u periodu od 1979. – 1997. godine.

A kako je to kod nas? Treba već jednom otvoreno priznati da je narod u velikoj mjeri postao žrtvom pogrešnog, višegodišnjeg ponašanja mnogih ljudi koji su radili u medicini, farmaciji, javnim glasilima, školskom sistemu, državnoj vlasti i politici a bili su i sami odgajani na krivi način.

Pitam se kada će se već jednom odgovorni osvijestiti i pokajati se za zlo koje su prelijevali u srca tolikih ljudi. Umjesto podrške grijehu, narod treba poticati na izgradnju velikodušnih stavova prema djeci i roditeljstvu, ohrabrivati na poštivanje predbračne čistoće, ženidbe i bračne vjernosti.

Matematička je činjenica da prosječni broj od dvoje djece po bračnom paru znači da će svaka takova obitelj i svaki takav narod nestati s lica zemlje. Jedan je od tih dvoje možda neplodan, ili umre kao dijete ili ne ulazi u brak. Treba uvjeriti i najveće siromahe da je svako novo dijete Božji dar i da ono znači dobitak, a ne gubitak.

Trebalo bi pročitati enciklike Sv. Oca Pape Pia XI "Casti Conubii" i Sv. Oca Pape Pavla VI "Humanae Vitae", dokument Zbora za nauk vjere "Donum Vitae – Dar života", pa bi se još bolje shvatilo kako su smrtni grijesi ne samo pobačaj, nego i kontracepcija, sterilizacija i umjetna oplodnja poput inseminacije i u epruveti.

U slučaju ozbiljnih i opravdanih razloga, prihvaća se suzdržanost u plodne dane žene, koje se otkriva uz pomoć prirodnih metoda kao što su Billingsova i simpto-termička. Međutim, seksualni život se ne smije provoditi prije niti izvan braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je nerazrješiv do smrti jednoga od supružnika.

Očito da nam je i te kako potrebna moralna obnova koja podrazumijeva prekid s grijesima, pa će i natalitet biti bolji, brakovi ljepši, a narod zdraviji i sretniji.

dr. med. Antun Lisec

Sprečavanje prometnih nesreća

Ljudski život i zdravlje su danas ugroženi u prometu kao nikada ranije. Mnogima su od nas na neki način na cesti već stradali znanci, a možda i članovi obitelji.

Iako čovjek u mladim godinama ima vrlo brze reflekse, treba znati da oni nisu dovoljni za sigurnu vožnju. Treba voziti polagano i umjereno, prilagoditi se uvjetima na cesti, držati se

ograničenja, poštivati prometne propise, biti dovoljno psiho–fizički zdrav, trijezan, ne pod utjecajem lijekova koji uspavljaju ili poremećuju reflekse i kretnje. Naravno da vozilo mora biti tehnički ispravno. Ako se pojavi pospanost, ne smije se ulaziti u rizik, nego se treba obavezno zaustaviti i odspavati.

Na cesti se uvijek događaju iznenađenja. Pred nama se, možda iza zavoja, pojavi dijete, starac, pijanac, neosvjetljeno vozilo, proliveno ulje, odron ili razne životinje. Možda se iznenada pokuša ubaciti netko sa sporedne ceste itd. Treba dakle voziti tako da se uvijek mogu ispraviti ne samo vlastite, nego i tuđe greške. Pa, ako nam čak netko bude ulazio u škaru, a to se naročito često događa kada nam u susret dolazi kolona, ako budemo išli umjereno, imat ćemo vremena još više usporiti, pomaći se koliko već možemo prema desno, pa ćemo proći i mi i taj drugi koji je počinilo grešku. Međutim, onaj tko žuri i voli velike brzine, u takovim situacijama vrlo lako strada.

Ima ljudi koji neodgovorno jure i zamišljaju si da će im se netko zbog toga diviti. Zapravo, dok se samo nakratko pogleda onoga tko prebrzo i nervozno vozi, obilazi s lijeve i desne strane, gestama vrijeđa ostale sudionike u prometu ili nepotrebno trubi, često se primijeti da nešto s njim nije u redu. Vjerojatno se bezobrazno ponaša i kada nije u vožnji, a možda je pod utjecajem alkohola, raznih ekscitirajućih napitaka ili droge. Čuvajmo se takovih i nemojmo oponašati njihove greške! Oni se nažalost ipak često zaustave na nekoj banderi, u jarku, dospiju do bolnice, groblja ili invalidskih kolica. Zato poručujem onima kojima se je teško odreći brzinske vožnje, da je rješenje u tome da naprave utrku ali na biciklima i to uzbrdo, pa neka onda dokažu svoje sposobnosti...

Jedan od razloga zbog čega ima mnogo nesreća je i u tome što mnogi misle da se nesreće događaju vrlo rijetko i što nisu vidjeli ono što imaju priliku gledati zdravstveni djelatnici na hitnoj pomoći ili kirurgiji. Međutim, ako bi se samo jedan dan provelo na hitnoj pomoći neke veće bolnice i to u ljetu, kada se zbog brzine najviše stradava, te promatralo one mrtve i ranjene koji stižu s ceste, sigurno bi se nakon toga pametnije ponašalo. Koliko puta sam imao priliku promatrati plač roditelja i slušati njihove jauke dok su se dolazili zanimati za svoje dijete koje sada leži u šok sobi u komi i ne zna se što će od njega biti. Kupili su mu motor ili automobil, ili su pustili da odlazi tko zna s kim i tko zna kamo u noć i sada si sve to predbacuju.

Kada naiđemo na prometnu nesreću, trebamo stati i vidjeti da li možemo što pomoći. Nažalost, događa se da ranjenici satima ostanu u vozilu ili pored njega polomljeni, izranjavani i u šoku, a nitko se ne želi zaustaviti. Čak da i na ulici vidimo čovjeka koji leži, moramo mu pomoći. Možda se radi o diabetičaru, moždanom ili srčanom udaru, možda o narkomanu ili alkoholičaru, ali tamo na ulici sigurno mu nije mjesto. Postoji hitna pomoć i policija koji se također trebaju pobrinuti, ali ih netko mora pozvati. Događa se da čovjek umre na ulici od hladnoće i na temperaturi iznad plus 10 stupnjeva, pogotovo ako pada kiša i ako je čovjek pijan. Ne zaboravimo da je naša normalna temperatura 37 st. C.

Pijanog čovjeka treba otpratiti ili odvesti kući čak ako još i može hodati jer je to hodanje vrlo nesigurno. Ševeljajući i "mjereći" cestu od jarka do jarka pijanac se začas nađe pod kotačima i onda strada ne samo ovaj jadnik nego i vozač.

O sprečavanju prometnih nesreća trebalo bi govoriti i osobama koje su zaposlene u pojedinim poduzećima što se brinu o cestama i prometnim znakovima. Nažalost, često se događa da ne postavljaju potrebne znakove ili ih ne održavaju. Mislim da bi bilo logično da nakon nesreće na lice mjesta osim hitne pomoći i policije dođe još i predstavnik poduzeća za ceste, pa da se analizira da li su bili postavljeni odgovarajući znakovi. Ako nisu, treba ih postaviti.

Osobno sam u više navrata moleći odgovorne u poduzećima za ceste, uspio postići postavljanje kvalitetnijih znakova na pojedinim kritičnim mjestima gdje su se događale nesreće i ginuli ljudi i poslije se to više nije događalo. Naročito je važno s vanjske strane

zavoja postaviti znakove koji se zovu "riblja kost". Njih se daleko bolje uočava, pogotovo noću, nego onaj trokutasti znak koji najavljuje krivinu. Još uvijek ima i mnogo prijelaza preko pruge bez branika, pa čak i bez svjetlosnog upozorenja da nailazi vlak. Uz nastojanje da se prometnice poboljšaju, sigurno moramo voditi računa da ne bismo vlastitim greškama ugrožavali svoj i tuđe živote i materijalna dobra.

Koristim priliku zamoliti čitatelje da ne uništavaju prometne znakove. A kada nađemo na slučaj da je netko zaokrenuo naopako znak STOP ili drugi znak, zaustavimo se, okrenimo ga da stoji kako treba i obavijestimo poduzeće za ceste da ga poprave.

Kada na cesti vidimo kamen ili neki drugi predmet što smeta, zaustavimo se paleći žmigavce, pazeći da netko na nas ne naleti, te otklonimo opasnost ako možemo. Ako je odron tako velik da ga sami ne možemo ukloniti, postavimo prije njega trokut za upozorenje ostalima i nazovimo policiju.

Nekoliko riječi treba uputiti i pješacima, a u njih zapravo spadaju i svi vozači. Jedan broj ljudi neoprezno i bezbrižno hoda cestom ne obazirući se na promet, naivno misleći da su svi vozači pažljivi a to nažalost nije istina. Za prelazak preko ceste treba koristiti zebru ili semafor. Po noći bi pješak trebao nositi reflektirajuću odjeću ili barem nešto bijele boje da ga se lakše primijeti. Vrlo je korisno imati džepnu svjetiljku i upaliti ju barem onda kada se netko približava. Ljudi koji noću hodaju cestom u grupi, trebaju biti posebno oprezni, ići što više uz rub, čak se i pomaći s ceste kada ide vozilo, te nositi dovoljnu rasvjetu.

Mnogi pješak je noću stradao zato što je mislio da vozač njega vidi jednako tako dobro kao što on primjećuje vozilo, a to ipak nije tako.

Noću vozači moraju biti naročito oprezni i uvijek misliti da se može pojaviti pješak, neosvijetljena prikolica, konjska zaprega, traktor, kombajn, bicikl i sl. Apeliram dakle na svijest i savjest onih koji s tim misle izlaziti na cestu da se pobrinu za odgovarajuće osvjetljenje.

dr. med. Antun Lisec

.....

Obraćanje medicinskog osoblja

Velika je stvar kada čovjek prizna da nešto što je u životu ranije radio nije bilo dobro i sada odluči da nikada više neće griješiti. Isus Krist je zato i došao na zemlju da izvuče čovjeka iz blata grijeha, da ga spasi i pruži mu sreću u ovozemaljskom i vječnom životu.

Za vrijeme školovanja po medicinskim školama, fakultetima i specijalizacijama često su pogrešno poučavali i s tim se zaista mora prekinuti. Potrebno nam je medicinsko osoblje koje će poštivati Božji red i Božji zakon, a to uključuje poštivanje života čovjeka i njegovog dostojanstva.

Potrebno je dakle:

- odmah prestati griješiti i pokušati ispraviti posljedice dosadašnjih grijeha.
- shvatiti svoje zablude i odreći ih se.
- odreći se sotone i njegovog zavodjenja.
- distancirati se od svega što je protivno Božjem zakonu pa makar to dolazilo i od onih koji se nalaze na strateški važnim položajima ili imaju vrlo zvučne titule.
- prihvatiti Isusa Krista koji je naš jedini Spasitelj i Otkupitelj, Put, Istina i Život.
- pokajati se i pristupiti Sakramentu Sv. Ispovijedi kod svećenika koji ima pravo otpuštati grijehe raskajanom griješniku u Božje ime.

Dragi Bog ne želi smrti griješnika nego da se obrati i spasi.

Izazovi savjesti

Da bismo bili poštteni, trebamo se potruditi oko pravilnog formiranja savjesti, te ju čuvati čistom. To znači da se ne smije sudjelovati ni u kakovom grijehu. Ne smije se biti "robot" koji ispunjava nemoralne zahtjeve. Svatko od nas ima svoju dušu koju treba spasiti.

Prilično je mnogo načina gdje su zdravstveni djelatnici u napasti da sagriješe u neodgovarajućem ponašanju prema pacijentima, prema ostalim zdravstvenim djelatnicima, prema društvu u cjelini, a čak i u nepoštivanju svojeg vlastitog duhovnog i tjelesnog života. U ovom kraćem prikazu spomenuti ćemo tek neka područja.

Mora se naglasiti da su teški grijesi aktivna i pasivna eutanazija, ugrožavanje života i zdravlja hospitalnim infekcijama zbog nepridržavanjem pravila asepse, bludnost, preljub, kontracepcija, sterilizacija, ubijanje čovjeka sve od začeca pa nadalje i umjetna oplodnja pri kojoj do začeca dolazi bez specifičnog čina bračne ljubavi, poput inseminacije i oplodnje u epruveti. Ne smije se provoditi prenatalne dijagnostike (kao npr. ranu amniocentezu), kojima je cilj lov i odstrel bolesnog nerođenog djeteta.

Ne ubojstvu!

Sile zla su proširile tehnologiju ubijanja. Do ovulacije i do začeca često dođe uz sve vrste antibaby pilula, ali dijete tada najčešće umire od gladi jer se ne uspijeva usaditi u sluznicu maternice koja je zbog pilula osušena i stanjena. Uz svaku vrstu spirale do začeca dođe prosječno nekoliko puta godišnje, ali mu spirala sprečava implantaciju, pa najčešće pogine.

Ubojstveno djeluju i različita postkoitalna sredstva. Čujemo da ubijaju i većinu djece začete u epruveti.

Leš ubijenog djeteta koje je prije implantacije bilo veličine točkice ubojice možda nisu niti vidjele. Ubili su tom malom djetetu tijelo ali duša mu je i dalje živa i čeka Sudnji dan.

U početku trudnoće žena još na sebi ne primjećuje znakove da pod njenim srcem već živi sin ili kćerka. Pogotovo je to slučaj u periodu od začeca pa do izostanka menstruacije. Ipak, moramo čuvati živote i zdravlje i one djece koja su još "skrivena".

Jasno je da se ne smije odstranjivati maternicu ako dolazi u obzir da je u njoj živo dijete. Postoji čitav niz drugih operacija, pa i dijagnostičkih procedura, prije čijeg izvođenja treba biti siguran da u tijelu žene ne postoji živo dijete, da ga se ne bi ubilo niti povrijedilo. Za usporedbu, može se reći da se ne smije rušiti kuću dok dolazi u obzir da je u njoj netko živ.

Pokvarenoj rulji koja je pred Pilatom tražila Isusovo razapinjanje, pridružili su se i oni koji ubijaju djecu. Naime, Isus je rekao: *"Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće."* (Mt, 25,40). A naš najmanji brat ili sestra je ono malo, tek začeto dijete, u bilo kojoj situaciji.

Juda je za šaku srebrnjaka izdao Isusa Krista i predao ga na ubijanje. Sličnih izdajica ima i među djelatnicima u medicini. Ne vjerujem da je itko od njih postao sretan s novcem ili nečim drugim što je dobio za izvođenje grijeha.

O detaljima kako su iz Katoličke Crkve izopćeni oni koji su ubili nerođeno dijete, može se naći u Zakoniku kanonskog prava (kan. 1389).

O zabrani ubijanja, sve od začeca pa nadalje, pa makar se radilo o bolesnom djetetu, pa makar netko ubojstvom htio drugoga liječiti, govori se još i u Katekizmu Katoličke Crkve, te u Enciklikama "Humanae Vitae" i "Evangelium Vitae". U t. 73. ove posljednje, Sv. Otac Papa Ivan Pavao II poručuje:

"... Već u Starom zavjetu, baš glede prijetnje životu, nalazimo jedan značajan primjer otpora nepravednoj zapovijedi autoriteta. Faraonu, koji je naredio da se pogubi svako muško novorođenče hebrejske su se babice usprotivile. One "nisu učinile kako im je naredio egipatski kralj, nego su ostavile na životu mušku djecu" (Izl.1,17). Ali potrebno je istaknuti duboki razlog takvog njihova ponašanja: "Babice su se bojale Boga" (Izl.1). Baš iz pokornosti Bogu-kojega se jedino treba bojati, a to je priznavanje njegove apsolutne vlasti - stječe se snaga i hrabrost da se odupre nepravednim ljudskim zakonima. To je snaga i hrabrost onoga tko je spreman ići i u zatvor ili biti mačem ubijen, u čvrstom uvjerenju da "je u tom postojanost i vjera svetih" (Otk 13,10).

Od strane osoblja u medicini, na razne načine su ugroženi i rođeni. Osobitu opasnost danas predstavljaju virusne hospitalne infekcije, poput raznih vrsta hepatitisa, a sve je prisutniji

problem i AIDS-a. Većina ljudi koji u sebi nose ove viruse toga nisu niti svjesni, a najveći broj njih još nema niti izvana vidljive simptome. Virusi iz njihove krvi i tjelesnih izlučevina, vrlo lako mogu prijeći ne samo na zdravstveno osoblje, nego i na druge ljude ako se ne poštuju pravila asepsa. Ima stomatologa koji nažalost istim, nesterilnim rukavicama idu iz jednih usta u druga ili upotrebljavaju razne druge nesterilne instrumente, a to se ne smije dopustiti. U pripremi pred porod ne smije se upotrebljavati zajedničku nesterilnu britvu. Takovom britvom ili žiletom se prenosi ne samo humani papiloma virus - uzročnik raka maternice, koji se nalazi široko raširen po koži, nego i razne druge bolesti. Zbog povreda kože postoji realna opasnost prijenosa hepatitisa pa i AIDS-a. Postoji vrlo mnogo načina kako svoje pacijente ugrožavaju na sličan način ne samo oni koji rade u kirurškim, nego i u raznim drugim područjima medicine. Mora se naglasiti da kuhanje instrumenata ne uništava viruse hepatitisa i ono nije dovoljno. Opasnost postoji i zbog raznih irigatora, bočica i njihovih čepova koji nisu sterilni, a nekada se već i prostim okom vidi da su zamazani.

Ukoliko stolić s kirurškim instrumentima nije najprije prekriven sterilnim gumiranim platnom, događa se da se za vrijeme operacije obično platno smoči od krvi ili drugih tekućina, pa se klice sa stola difuzijom kroz mokro platno prenose na instrumente. Opasnost postoji i kod raznih endoskopskih instrumenata koje nesavjesni zdravstveni djelatnici ne steriliziraju prije upotrebe kod slijedećeg pacijenta.

Ne smije se dopustiti da stare, siromašne i prezrene osobe umiru jer se odgovorni nisu zauzeli u otkrivanju bolesti ili u njenom liječenju. Veliki je zločin kada netko umire zbog gladi i žeđi, neke infekcije, srčane dekompenzacije ili druge bolesti za koju postoji lijek, ali im je netko uskratio potrebni lijek, infuziju, prehranu i sl.

Mnogi ljudi koji sami ne mogu jesti, npr. zbog moždanog udara, ne bi umrli od gladi da ih se je hranilo preko nazogastrične sonde. Nekada čovjeka treba hraniti preko gastrostome. Mnogi nepokretni i slabo pokretni bolesnici ne bi dobili upalu pluća ili dekubituse, da su se provodile odgovarajuće vježbe disanja, da ih se je više okretalo, da ih se je postavljalo da sjede u fotolji umjesto da samo leže.

Ne smije se dopustiti niti provođenje drugih oblika aktivne i pasivne eutanazije. Na starca nekada djeluju eutanazijski i obični sedativi koji ga toliko blokiraju da prestane jesti i piti, pomicati se, pa ga ugroze glad, žeđ, upala pluća, dekubitus i sl.

Očita je činjenica da i uz najveći trud medicinskog osoblja da se čovjeku spasi tjelesni život, njemu se ipak jednom približi konac ovozemaljskog života. I tada ga se mora okruživati ljubavlju i pažnjom, omogućiti mu da se prije smrti pomiri s dragim Bogom i ljudima, pozvati mu svećenika koji mu može podijeliti svete Sakramente.

Nedopuštenost kontracepcije i sterilizacije

Sv. Otac Papa Pio XI je u Enciklici "Casti Conubii" protiv kontracepcije i protiv sterilizacije napisao: 56. *"Budući da su neki očito odstupili od kršćanskog, već tamo od početaka predanog i nikada prekinutog kršćanskog učenja, misleći da o tim stvarima treba svečano naviještati drugo učenje, Katolička Crkva kojoj je sam Bog povjerio naučavanje i obranu nepovrijeđene čistoće čudoređa, postavljena usred tih razvalina čudorednosti, kako bi sačuvala čistoću ženidbene veze netaknutom od ove sramotne ljage, u znak svog božanskog poslanja visoko diže svoj glas preko Naših ustiju i ponovno proglašava: Svaka upotreba ženidbe gdje po čovječjem nastojanju biva bračni čin lišen svoje naravne sposobnosti da proizvede život, krši Božji i naravni zakon i oni koji takvo što čine, kaljaju se ljagom teškoga grijeha.*

57. *Svećenike dakle, koji se bave ispovijedanjem, kao i druge koji djeluju u dušobrižništvu, opominjemo Našim vrhovnim autoritetom kojemu je povjerena briga za sve duše, da ne dopuste da u pogledu tog vrlo važnog Božjeg zakona njima povjereni vjernici budu u zabludi; a još mnogo više, da se i oni sami čuvaju netaknutima od takvim krivih mišljenja i da ih ni na koji način ne opravdavaju.*

Ako bi, Bože sačuvaj, neki ispovjednik ili dušobrižnik vodio vjernika koji ima u njega povjerenja, u ove greške ili ih u njima učvršćivao privolom ili krivom šutnjom, neka pripazi na činjenicu da će morati podnijeti strogi račun Bogu, Vrhovnom Sucu, za izdaju svoga svetoga povjerenja i neka se podsjeti riječi Kristovih: "To su slijepi vođe slijepaca: a ako slijepac slijepca vodi, obojica u jamu padnu." (Mt 15,14)

U Enciklici Sv. Oca Pape Pavla VI "Humanae Vitae" između ostalog piše: "...Ispravni će se ljudi još bolje moći uvjeriti o osnovanosti crkvenog naučavanja na ovom polju ako ushjednu porazmisliti o posljedicama što ih imaju postupci za umjetno reguliranje poroda. Neka u prvom redu ocijene kakav bi se širok i lagan put mogao otvoriti bračnoj nevjeri i općenitom srozavanju ćudorednosti. Ne treba mnogo iskustva da se shvati ljudska slabost i da se razumije kako su ljudi - naročito mladi, koji su tako ranjivi u ovom pogledu - potrebni poticaja da ostanu vjerni moralnom zakonu, i ne smije im se pružiti lagodno sredstvo da krše sam zakon. Moguća je također bojazan da muževi, koji su se već priviknuli na upotrebu takvih sredstava protiv začeca, najzad zaborave na poštovanje prema ženi, pa da ne vodeći brige oko njezine tjelesne i duševne ravnoteže, učine ženu pukim oruđem koje služi njihovoj vlastitoj požudi, a ne postupaju s njome kao s družicom koju treba okruživati poštovanjem i ljubavlju."

Govoreći talijanskom udruženju katoličkih farmaceuta 1994. god. Sv. Otac Papa je, naglasivši plemenitu vještinu i tradiciju farmacije, podsjetio na svoj kao i na govore svojih prethodnika - Pija XII i Pavla VI koji se odnose na moralni vid te struke i rekao: "Ne može se prihvatiti sudjelovanje u napadima protiv života ili integriteta pojedinca, protiv prokreacije ili moralnog i mentalnog zdravlja čovječanstva... Niti se može u savjesti tražiti korist od izdavanja proizvoda koji ponižavaju čovjeka" (Medicina e Morale 4, 1994, str. 762). Upravo su kontracepcija i sterilizacija metode protiv prokreacije a one imaju štetne posljedice ne samo za dušu, nego i za tijelo i zajednicu. Očito je da je lopov ne samo onaj koji krađe, nego i onaj tko mu drži ljestve.

Oni koji su reklamirali i raspačavali prezervativ, odgovorni su ne samo za pomoć u izvođenju grijeha među kojima su bludnost, preljub i kontracepcija, nego su odgovorni i za pružanje lažne sigurnosti da neće doći do zaraze. Naime, dokazano je da se tako ipak prenose AIDS, HPV, Chlamidia Trachomatis, herpes genitalis, sifilis i razne druge bolesti.

Papinsko Vijeće za obitelj kroz dokument "Ljudska spolnost: istina i značenje" poručuje: "U tom kontekstu roditelji trebaju također odbiti promicanje takozvanoga 'safe sex-a' (sigurnoga seksa) ili 'safer sex-a' (sigurnijega seksa), opasne i nećudoredne politike, utemeljene na varljivoj teoriji da prezervativ može pružiti odgovarajuću zaštitu protiv SIDA-e (AIDS-a)".

Postoji bitna razlika između prirodne metode koja otkriva plodne i neplodne dane žene, u odnosu prema kontracepciji i sterilizaciji gdje se radi o nedopuštenosti i grijehnosti.

Naime, kontracepcija i sterilizacija razdvajaju povezanost koju je dragi Bog predvidio između specifičnog bračnog čina i začeca. Kod prirodne metode ta se povezanost ne razdvaja, s obzirom da uopće nemaju bračni odnos u plodno vrijeme. A bračni odnos se ne mora imati ako je opravdan razlog da ga se nema. Naravno da se seksualni život uopće ne smije provoditi prije niti izvan braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je onda za cijeli život.

Nedopuštenost umjetnih oplodnji!

U dokumentu "Donum Vitae" Zbora za nauk vjere kojega je potpisao sadašnji Sv. Otac Papa, a koji je također preveden na hrvatski, detaljno se objašnjava zbog čega su nedopustive i grešne umjetne oplodnje poput inseminacije i oplodnje u epruveti: između ostalog, na nemoralan način uzimaju spermatozoide, a do začeca dolazi bez specifičnog čina bračne ljubavi. Osim toga, čuje se da pri začecu u epruveti i daljnjim postupcima, većinu djece pobiju.

Za sada iz njega samo kratki citat: "Stoga dijete ima pravo, kao što je spomenuto, biti plod specifičnog čina bračne ljubavi svojih roditelja, a ima također pravo biti poštivano kao osoba od časa svoga začeca."

Predlažem medicinskim djelatnicima, učenicima i studentima koji se školuju za ove struke, kao i drugim ljudim da nam se jave ako se žele pridružiti postu i molitvenim akcijama za zaštitu ugroženih života i moralnih vrijednosti, za obnovu medicine na kršćanskim temeljima, ako žele besplatne knjižice o prirodnoj metodi Billings, te brošure protiv umjetnih oplodnji, protiv kontracepcijskih i abortivnih postupaka.

Kada primijetite da je nekoja osoba u napasti da ubije nerođeno dijete ili da upotrijebi griješni postupak, posavjetujte ju neka se javi na razgovor katoličkom svećeniku da bi od toga odustala, a i Vi sami odmah o tome obavijestite katoličkog svećenika. Katolička Crkva je razvila načine pružanja duhovne, savjetodavne i materijalne pomoći.

Dr. med. Antun Lisec

Oplodnja u epruveti protuustavna!

U Kostariki - državi Srednje Amerike, neko vrijeme se je izvodilo oplodnje u epruveti s ograničenjima navedenim u svojevrsnom Dekretu, ali su nakon toga, Odlukom njihovog Ustavnog Suda od 11. X 2000. potpuno zabranjene, bez izuzetka.

O razlozima zbog čega treba zabraniti oplodnje u epruveti, pred Ustavnim Sudom je tada svjedočila liječnica - dr. Martha Garza, a s pravne strane je za pripravljanje dokumentacije osobito bio zaslužan gosp. Hermes Navarro. Od njega sam i dobio tekst kojega ću sada citirati.

Odluka Ustavnog Suda

Evo glavnih detalja iz Zaključka Ustavnog Suda: *"Ovaj Sud opisuje predmet analize tehnike oplodnje u epruveti, u vezi s pravom na život i dostojanstvom ljudskog bića i ne daje zaključke o problemima pridodanim tehnici, koje u stanovitom smislu imaju ozbiljne probleme, čije međutim rješenje nije razmatrano zakonima Kostarike, naročito u obiteljskom i kaznenom zakonu.*

Moramo postaviti pitanje da li je sve što je znanstveno moguće, u skladu s normama i principima koji čuvaju ljudski život na Kostariki i može li ljudsko biće može biti objektom ili rezultatom tehničkog postupka ili proizvodnje.

Kada objektom tehničke manipulacije postaje ljudsko biće, kao što je to slučaj u oplodnji u epruveti i tehnici prenošenja embrija, trebaju prevagnuti etički kriteriji koji su nadahnuli instrumente ljudskih prava naše zemlje, da ljudsko biće nikada ne može biti tretirano kao jednostavni predmet, jer je ono jedino koje ima vrijednost samo po sebi a ne zbog bilo koje druge stvari.

Kada smo prihvatili da je embrij subjekt s pravima, a ne neka stvar, onda je jasno da mora biti zaštićen kao i svako drugo ljudsko biće.

Samo ono umovanje koje je suprotno ovome, prihvaća da embrij bude smrznut, prodan, da bude predmetom eksperimentiranja, ili čak odbačen...

Moramo zaključiti da ove prakse jasno napadaju ljudski život i dostojanstvo. Prema stavu ovog Suda, nije dovoljno postaviti ograničenja kao što je to učinio Dekret, jer prakticanje oplodnje u epruveti i tehnike prenošenja embrija, čak i s tim ograničenjima napadaju na ljudski život.

Ljudski embrij je osoba od trenutka začeca, pa se s njim ne može postupati kao s nekom stvari, za svrhe istraživanja, selekcioniranja, držati ga smrznutim, a što je osnovno za ovaj Sud, nije ustavno dopušteno izložiti ga nerazmjernom riziku smrti.

Ovom Sudu je vrlo jasno da se za vrijeme izvođenja tehnike oplodnje u epruveti, u majčinu maternicu prenose embriji prethodno začeti u laboratoriju, svjesno znajući da većina njih neće uspjeti izazvati trudnoću. Oni neće imati normalno vrijeme trudnoće, jer neće biti usađeni, ili će se usaditi, ali njihov rast će biti prekinut spontanom abortusom...

Glavni prigovor ovog Suda je da prakticiranje ove tehnike podrazumijeva gubitak embrija, koji ne može biti opravdan činjenicom da je njena svrha rađanje ljudskog bića, davanje djeteta paru koji ga, ni na koji drugi način, ne može dobiti.

Osnovna stvar je ovdje, da su embriji čije se je živote najprije postiglo a onda spriječilo, zapravo ljudska bića i ustavni poredak ne dopušta među njima razlikovanje.

S argumentom da se u prirodnom tijeku neki embriji ne usade, ili čak kada se usade, da se ne razviju do poroda, ne možemo se složiti jednostavno zato što oplodnja u epruveti podrazumijeva prihvaćeno, namjerno baratanje ženskom i muškom spolnom stanicom s ciljem pribavljanja novog života, a ova tehnika stvara situaciju u kojoj se unaprijed zna da ljudski život u većini slučajeva nema mogućnost preživljavanja.

Kao što je ovaj Sud bio u stanju potvrditi, prakticiranje oplodnje u epruveti i prenošenja embrija gazi ljudski život. Bilo koje odstranjenje ili razaranje začetog djeteta - izvedeno namjerno ili zbog neprecizne tehnike, nije u skladu s ustavnim pravom.

S obzirom da tehnika sama u sebi oskvrnjuje pravo na život, moramo izrazito jasno naglasiti da niti budući zakon ne može odobriti ovaj potupak."

Pouka za našu zemlju

Iz ovih citata se može vidjeti da su Ustavnom Sudu za zabranu oplodnje u epruveti bili dovoljni već i razlozi koje je u svome Zaključku spomenuo, pa nije govorio o raznim drugim neprihvatljivim aktivnostima koje se oko toga događaju, koje spominje dokument Zbora za Nauk Vjere Katoličke Crkve "Donum Vitae - Dar života", kao što su npr. pribavljanje spermatozoida nemoralnim načinom, postizavanje začeca bez bračnog odnosa itd.

"Donum Vitae" je odobrio Sv. Otac Papa 1987. god. i naredio njegovo objavljivanje. Dužni smo ga prihvatiti. U njemu piše ne samo protiv oplodnje u epruveti, nego i protiv inseminacije. U prava djeteta ubraja: "Stoga dijete ima pravo, kao što je spomenuto, biti plod specifičnog čina bračne ljubavi svojih roditelja, a ima također pravo biti poštivano kao osoba od časa svoga začeca".

Korisno je podsjetiti da "Donum Vitae" u posebnoj poglavlju govori o tome kako treba izgledati državni zakon: "Kao posljedica poštovanja i zaštite osiguranih nerođenom djetetu, počevši od časa njegova začeca, zakon će morati predvidjeti kaznene odredbe za svaku promišljenju povredu njegovih prava..."

Hrvatski Ustav u Članku 21. utvrđuje: "Svako ljudsko biće ima pravo na život. U Republici Hrvatskoj nema smrtne kazne". Biološka je činjenica da se već kod začeca radi o ljudskom biću i da je već tada to ljudsko biće živo. Očito je dakle su ubijanje nerođenog djeteta sve od začeca pa nadalje, kao i oplodnja u epruveti, ne samo u suprotnosti s Božjim zakonom, nego su u suprotnosti i s Hrvatskim Ustavom.

Oslušujmo Božji glas kako bismo shvatili što bismo još trebali učiniti na zaštiti ugroženih života i moralnih vrijednosti. Javite se ako se želite uključiti u molitvene aktivnosti i post u tom smislu.

Autor teksta: Dr. med. Antun Lisec

Crkva zabranjuje umjetne oplodnje!

Katolička Crkva je 22. II 1987. kroz Zbor za nauk vjere, uz odobrenje Sv. Oca Pape, objavila svemu svijetu dokument "Donum Vitae – dar života", u kojemu se objašnjava zbog čega se ne

smije sudjelovati u umjetnim oplodnjama, gdje do začeća dolazi bez specifičnog čina bračnog odnosa, kao što su npr. inseminacija, oplodnja u epruveti i kloniranje.

Evo obrazloženja zbog čega je zabranjena oplodnja u epruveti pa makar se radilo o sjemenu muža. Ispod pitanja "Da li je moralno dopuštena homologna oplodnja u epruveti?" u spomenutom dokumentu, nalazimo odgovor: *"Homologni FIVET obavlja se izvan tijela bračnih drugova uz pomoć radnji trećih osoba, o čijoj upućenosti i tehničkoj djelatnosti ovisi da li će zahvat uspjeti; život i identitet zametka povjereni su moći liječnika i biologa i uspostavlja se gospodstvo tehnike nad ishodištem i sudbinom ljudske osobe. Takvo gospodstvo u sebi je u suprotnosti s dostojanstvom i jednakošću, koji su nužno zajednički roditeljima i djeci. Začeće in vitro rezultat je tehničkog pothvata kojim se dolazi do oplodnje; ono se doista ne postigne niti stvarno želi kao izraz i plod specifičnog čina bračnog sjedinjenja. ... Iz istih razloga ostaje moralno nedopušten i tzv. "jednostavni slučaj", tj. postupak FIVET u kojem nema ustupaka abortivnom uništavanju zametaka ni masturbacije, jer lišava ljudsko rađanje njemu svojstvenoga i prirođenoga dostojanstva.... Crkva se i nadalje, s moralnog stajališta, protivi homolognoj oplodnji in vitro; ona je u sebi nedopuštena i u neskladu je s dostojanstvom rađanja i bračnog sjedinjenja, pa i tada kad se sve poduzme da ne dođe do smrti ljudskog zametka."*

Nije istina da se umjetnim oplodnjama radi u prilog životu. Sve one na razne načine predstavljaju grubo narušavanje Božjeg plana o stvaranju novih ljudi, zanemaruju dužnost brige za spas duša i predstavljaju narušavanje dostojanstva čovjeka. Osim toga, oplodnje u epruveti su povezane još i s masovnim ubijanjem tako začete djece.

Tako je danas najčešći uzrok smrti čovjeka u Hrvatskoj upravo ubojstvo nerođenog djeteta kroz različite postupke vezane uz začeće u epruveti. Taj broj već premašuje broj tzv. "kirurških" pobačaja.

Prema izvješćima onih koji se bave takovim oplodnjama, čujemo da se rodi manje od 5 % djece koju su tako začeli. Nad nekojom od te djece eksperimentiraju, nekoju bacaju u kanalizaciju, već ih iz nekih zemalja izvoze, nekoju drže živu, ali smrznutu u frižiderima, a nekoju pokušaju usaditi u maternicu. Čak i od one koju su stavili u maternicu, najčešće se ne prihvati niti jedno, nego umru zbog neprirodnih uvjeta.

Onaj tko bi htio glasati za oplodnje u epruveti, taj bi zapravo glasao za masovna ubojstva nerođene djece! Oplodnju u epruveti, bez izuzetka, državni zakon mora najhitnije zabraniti!

Čak ako nekoja djeca nakon zečaća u epruveti u Hrvatskoj ipak prežive, pa se rode, u vremenu poroda, pa i neki broj godina poslije, čujemo da većina njih još uvijek ima svoju živu braću i sestre koja su istovremeno začeta, ali su ostala u nekom frižideru bolnice.

O kakovoj se to "Lijepoj našoj" može govoriti iz perspektive desetaka a izgleda već i stotina tisuća ovako začete djece koja su ubijena ili čiji su životi još uvijek ugroženi ?

Hrvatska je za takovu djecu okrutna i opasna država koja se prema njima ponaša onako kako su se ponašali i neki drugi neljudski režimi prema zarobljenicima po logorima.

Costa Rica je jedno vrijeme imala državni zakon koji je podržavao oplodnje u epruveti, ali ih je 11. X 2000. god Ustavni Sud ipak zabranio, utvrđujući da oplodnja u epruveti izlaže riziku živote začete djece. U njegovoj odluci piše: *"Princip svetosti života čovjeka podrazumijeva pravo koje pripada svakome, bez izuzetka, a svaki izuzetak ili ograničavanje razarali bi bit toga prava"*. Pred sudom je svjedočila i dr. Martha Garza, koja se ranije bavila takovim oplodnjama, ali je potom shvatila svoje pogreške i pokajala se.

"Donum Vitae" objašnjava zbog čega su nedopuštene i heterologne umjetne oplodnje gdje davalac sjemena nije muž, bilo da je riječ o inseminaciji ili oplodnji u epruveti.

Na pitanje: "Kako s moralnog stajališta ocijeniti homologno umjetno osjemenjivanje?" (gdje je davatelj sjemena suprug, a ne radi se o epruveti), Donum Vitae pruža jasan odgovor: *"Umjetno osjemenjivanje kao zamjena za bračni čin zabranjeno je stoga što svojevoljno rastavlja dva značenja bračnog čina. Dodatni znak takva razdvajanja je masturbacija kojom*

se obično pribavi sjeme; i onda kad se izvodi u svrhu rađanja, čin je lišen svoga sjedinjujućeg značenja: "nedostaje mu... spolni odnos kao zahtjev moralnog reda, odnos koji u okviru prave ljubavi ostvaruje potpun smisao uzajamnog darivanja i ljudskog rađanja".

"... Crkveno naučavanje o braku i o ljudskom rađanju kaže da postoji "neraskidiva povezanost, koju je Bog htio a čovjek je ne može svojevoljno ukinuti, između dvostrukog smisla bračnog čina: smisla sjedinjenja i smisla rađanja... Kontracepcija hotimice lišava bračni čin njegove otvorenosti rađanju i tako samovoljno razdvaja svrhe braka. Objektivno na sličan način, postižući rađanje koje nije plod posebnog čina bračnog sjedinjenja, homologna umjetna oplodnja također razdvaja dobra i značenja braka..."

Među pravima djeteta, Donum Vitae izričito spominje pravo na život i tjelesnu cjelovitost svakog ljudskog bića od časa njegova začeća do smrti, prava obitelji i braka kao ustanove i u tom sklopu, prava djeteta da ga začnu, dadu na svijet i odgoje njegovi roditelji. Tako ovdje nalazimo: "Stoga dijete ima pravo, kao što je spomenuto, biti plod specifičnog čina bračne ljubavi svojih roditelja, a ima također pravo biti poštivano kao osoba od časa svoga začeća".

Katolička Crkva se kroz "Donum Vitae" toliko zalaže za poštivanje spomenutih prava djeteta, da u svom poglavlju "Moral i građanski zakon" naglašava: "Kao posljedica poštovanja i zaštite osiguranih nerođenom djetetu, počevši od časa njegova začeća, zakon će morati predvidjeti kaznene odredbe za svaku promišljenu povredu njegovih prava".

Dakle, ovdje je jasno da Katolička Crkva od države traži donošenje takovih zakona koji predviđaju kaznene odredbe ne samo za one koji ubijaju na razne načine nerođenu djecu sve od začeća pa nadalje, nego i za one koji izvode umjetne oplodnje, bilo inseminacije ili one u epruveti.

Sve više se razvijaju načini liječenja neplodnosti tako da do začeća ipak može doći na prirodni način, kroz specifični čin bračnog odnosa, a također da začeto dijete preživi trudnoći unatoč ugroženosti. Međutim, neplodni supružnici, medicinsko osoblje, političari i ostali ljudi ne smiju sudjelovati u onome što se protivi vječnim i nepromjenjivih etičkim načelima, a njih je navijestio "Donum Vitae".

Pogrešno bi bilo zamišljati si kako roditelji imaju "pravo na dijete". Donum Vitae u vezi toga govori: "Pravo na dijete, u strogom smislu, bilo bi suprotno dostojanstvu i naravi braka. Dijete nije nešto što se duguje i ne može se promatrati kao predmet vlasništva: radije je dar, "najdragocjenij" i najnezasluženi dar braka i živo svjedočanstvo uzajamnog darivanja njegovih roditelja."

Kome će služiti saborski zastupnici i članovi Vlade?

Očito je da su se saborski zastupnici i članovi vlade našli na testu: da li će u svome djelovanju služiti Bogu i donositi odluke u skladu s Njegovom voljom, ili će se prikloniti lažnim bogovima, "zlatnoj teladi. Sve ih pozivam neka se poklone Isusu Kristu, kao što su se poklonila i Sv. Tri Kralja! A, pokloniti se Isusu Kristu, to podrazumijeva i prihvatanje Njegovoga reda i Njegovoga zakona!

U Sv. Pismu jasno piše kako je dragi Bog kaznio one koji su se klanjali zlatnome teletu dok se Mojsije nalazio na Sinajskom brdu (Izl. 32, 1-10).

Ponekad se dogodi da sretnemo ljude koji kažu da u dragoga Boga ne vjeruju, i da Ga neće slušati. Zar to onda znači da oni smiju ubiti čovjeka na ulici, pljačkati banku ili prebrzo voziti jer u Njega ne vjeruju? Naravno da ne smiju, a to onda znači da ne smiju niti donositi pogrešne državne zakone koji narušavaju Božji plan o začeću novih ljudi, zakone koji vrijeđaju dostojanstvo čovjeka ili ga u nekim periodima života osuđuju na smrt.

Dragi Bog ne ostavlja takove ljude na miru, pa čak niti onda ako obnašaju visoke državne funkcije. On im preko proroka Davida u Svetome Pismu poručuje:

" Opametite se sada, vi kraljevi,
Urazumite se, suci zemaljski.

*Služite Jahvi sa strahom,
s trepetom se pokorite njemu,
da se ne razgnjevi te ne propadnete na putu,
kad uskoro plane srdžba njegova.*

Blago svima koji se njemu utječu!" (Ps. 2, 10B12)

S obzirom da su se u predizbornim kampanjama u SAD-u neki političari, koji se ne pridržavaju katoličkih stavova, željeli predstaviti kao katolici koji još idu i na Sv. Pričest, preuzv. gosp. nadbiskup Atlante mons. John Donoghue, biskup Charleston-a mons. Robert Baker i biskup Charlotte mons. Peter Jugis, 4. kolovoza 2004. su donijeli zajedničku izjavu u kojoj između ostalog stoji: *"Katolike koji služe u javnom životu a prihvatili su stavove suprotne učenju Crkve o svetosti i nepovredivosti života, naročito one koji žele biti izabrani ili su već izabrani u javne službe, neće se pripuštati Svetoj Pričesti niti u jednoj katoličkoj crkvi pod našom jurisdikcijom"*. ("Worthy to receive the Lamb," Archdiocese of Atlanta, 8/4/04).

Već smo više puta mogli primijetiti da svaki grijeh ima svoje posljedice, i to ne samo na duhovnom, nego i na psihološkom, a često i na biološkom i nacionalnom planu. Ako griješe osobe koje su na vlasti, to znači da se posljedice njihovih grijeha mogu odraziti čak i na mnoge druge ljude.

Naša Domovina je proživljavala velika iskušenja. Razapinjali su ju i mučili. Sjetimo se da su pored raspetog Isusa na križeve postavili i dva razbojnika. I oni su trpjeli slične fizičke muke kao i sam Isus. Jedan od njih se na križu, u mukama ipak pokajao, međutim, onaj drugi, s lijeve strane nije se pokajao niti tada. Međutim, nemojmo dopustiti takovim ljudima da svoju pokvarenost pretoče još i u državne zakone. Podsjetimo se prijetnje koju je Isus izrekao, a zabilježio Sv. Matej. *"... Tada gradove u kojima su se dogodila veoma mnoga njegova čudesa poče koriti što se nisu obratili: "Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Ta, da su u Tiru i Sidonu bila čudesa što su se u vama dogodila, već bi se odavno, odjeveni u kostrijet i posuti pepelom, obratili. Ali će, kažem Vam, lakše biti na Sudnji dan Tiru i Sidonu nego vama. A ti, Kafarnaume, zar ćeš se dići do neba? Sići ćeš do pakla! Ta, da su u Sodomi bila čudesa što su se u tebi dogodila, ostala bi do dana današnjega. Ali će, kažem vam, zemlji sodomskoj biti lakše na Sudnji dan nego tebi."* (Mt 11, 21-24)

Potrudimo se svi da se ove prijetnje nad stanovnicima naše domovine ne ostvare. To znači da uvijek trebamo živjeti i ponašati se po Božjoj volji, pa tako i onda kada nam se zbog vjernosti Božjem zakonu rugaju, kada nam prijete kaznama, ili imamo bilo kakove teškoće. Dok smo na Božjoj strani, nemojmo se ničega bojati, jer mi smo tada većina!

Poruka Sv. Oca Pape

Da bi Hrvatska imala ispravne državne zakone, potrebno je da svi kršćani u Hrvatskom Saboru i Vladi svjedoče svoje kršćanstvo ne samo u privatnom, nego i u javnom životu, pa tako i na radnom mjestu. Na to će ih sigurno potaći slijedeće riječi Sv. Oca Pape upućene hodočasniciima Splitske nadbiskupije, kada su mu došli predvođeni svojim nadbiskupom mons. dr. Barišićem, 1. X 2004.: *„...Krenuvši iz mjesta u kojima su sveti Dujam i drugi mučenici vaših krajeva za Krista svjedočili od prvih stoljeća do naših dana, dođoste na grobove svetih apostola Petra i Pavla i drugih rimskih mučenika. Time ste željeli očitovati svoje prijanjanje uz vjeru, koju su i oni sami ispovjedili. To pak prijanjanje zahtijeva zalaganje za stalnu vjernost Kristu i Crkvi te hrabro i dosljedno svjedočenje u obitelji, u školi, na radnome mjestu i na ostalim područjima društvenoga života. Zalažite se zbog toga za promaknuće dosljednoga kršćanskog humanizma u svim trenutcima vašega života, kako privatnima tako i javnima. Neka vas u tome vodi i neka vam bude potpora junački primjer svetoga Dujma i ostalih mučenika, koji su – nošeni postojanom vjerom u Krista – žrtvovali sami sebe za dobro braće.*

Bila stalno uz vas svojom majčinskom zaštitom Blažena Djevica, Kraljica mučenikâ, i pratio vas uvijek zagovor vašega nebeskog Zaštitnika. Neka na sve vas, na vaše obitelji, na vašu

nadbiskupiju kao i na vašu dragu Domovinu siđe obilje Božje milosti. Kao zalog toga od svega srca vam udjeljujem apostolski blagoslov. Hvaljen Isus i Marija!"

Dr. med. Antun Lisec

Suprotstavimo se prostituciji

Uz brojne druge pošasti, u nekim dijelovima naše zemlje prisutan je još i problem prostitucije. Protiv nje, kao i protiv njene legalizacije, postoje brojni razlozi, od kojih ću ovom prilikom spomenuti moralne, biološke i društvene.

U Katekizmu Katoličke Crkve stoji: *"Prostitucija vrijeđa dostojanstvo osobe koja se prostituira svodeći je na spolni užitak što ga nudi. Onaj koji plaća teško griješi protiv sebe samog: oskvrnjuje čistoću na koju ga obvezuje Krštenje i kalja svoje tijelo, hram Duha Svetoga."* (2355).

Prostitucija treba i nadalje ostati zabranjena državnim zakonom. Nije istina da bi prostitucija koja bi se događala pod "kontrolom" države predstavljala gašenje one ulične. Zapravo bi se radilo o proširenju ulične prostitucije još i na nekakvu drugu.

Prostitucija izgrađuje negativne stavove prema braku, djeci i roditeljstvu, a to je vrlo štetno za svaku osobu i za svaku državu. Osobe koje nisu u braku, kroz odnos s prostitutkom oštećuju moralne, biološke i psihološke predispozicije za brak, a osobe koje s prostitutkom naruše vjernost u svome braku postaju uzročnikom još većih nesuglasica koje nekada rezultiraju čak i rastavom s negativnim posljedicama ne samo za supružnike, nego i za djecu. Prostitucija predstavlja javnu sablazan koja negativno djeluje na odgoj ne samo mladih nego i odraslih. Ona je povezana i s brojnim drugim zlima.

U prosincu 2000. godine, nakon šestomjesečnog rada, Komisija za društvena pitanja Francuske Biskupske Konferencije, pod predsjedanjem preuzv. gosp. biskupa Olivier de Berranger a iz Saint Denisa izdala je dokument pod naslovom "Ropstvo i prostitucija". Radi se o alarmirajućem apelu Europi. Dokument opisuje surovost prostitucije u koju je uključeno u Francuskoj dvadeset tisuća osoba, među kojima je i 5 - 6 tisuća uličnih prostitutki.

Francuski biskupi ovdje upozoravaju da je prostitucija samo prva karika u lancu kriminalnih aktivnosti koje uključuju prodaju droge i oružja, te da je robovska prodaja pri prostituciji (nekada i na dradžbi) kontrolirana europskim bandama koje provode otmice, mučenja, pa čak i ubijaju da bi strahom zadržavali ostale žrtve.

Analiza je načinjena na osnovi iskustava brojnih organizacija koje se bore protiv prostitucije. Za mnoge podatke se je saznalo tijekom konferencije koja je održana u svibnju 2000. god. u Parizu pod naslovom "Prostitucija, ljudi i bezdan" koju je organiziralo jedanaest takovih udruga.

Vlč. gosp. Damien Ledouarein, tajnik Komisije za društvena pitanja Francuske Biskupske Konferencije izjavio je talijanskim novinama *Avvenire* da su francuski biskupi odlučili dati ovu izjavu upravo na zahtjev udruga koje se bore protiv prostitucije i dodao: "Zbog alarmantne situacije koja je prisutna u Europi, pozvali smo biskupske konferencije petnaest zemalja Europske Unije da bi se načinilo zajednički dokument".

Biskupi upozoravaju da ima pokušaja umanjivanja značaja ovom problemu, pa naglašavaju da prodaja tijela nije u skladu s dostojanstvom ljudske osobe i prostitucija se nikada ne može uvrstiti u zaposlenje. Ne postoji "dobra" vrsta prostitucije, jer svaka predstavlja veliko zlo.

Svođenjem međuljudskih odnosa na trgovačku robu ne priznaje se volja Stvoritelja, nego to predstavlja odbacivanje Božanskog plana koji se tiče svakog čovjeka pa se radi o grijehu osobne i društvene naravi.

Nadalje, biskupi pozivaju francusku državnu vlast da osigura zakon koji će utvrditi da tijelo ne može biti predmetom prodaje. Na europskom nivou dokument poziva udruge da se suprotstave stavu pojedinih državih vlasti koje navodno "reguliraju" prostituciju nazivajući ju svojevrsnim "zaposlenjem".

Biskupi još traže proširenje pritiska na države koje nisu ratificirale međunarodnu konvenciju protiv prodaje ljudskih bića i protiv prostitucije od 2. prosinca 1949. i apeliraju na Ujedinjene Narode da stvore kontrolni mehanizam za nadgledanje implementacije ove konvencije.

24. svibnja 2000. god., za vrijeme opće audijencije na trgu Sv. Petra, održala je govor bivša prostitutka Miriam koja umire od AIDS a i u suzama zavapila Papi: "Sveti Oče, pomozite nam osloboditi pedeset tisuća mladih žena koje se prostituiraju u Italiji!" Dopratio ju je vlč. Oreste Benzi koji već čitav niz godina naviješta Evandjelje prostitutkama i trudi se oko njihovog oslobađanja iz ropstva.

Naivni su oni koji misle da se legalizacijom, odnosno dekriminalizacijom prostitucije ne bi događale zaraze. Mora se naglasiti da svaka vrsta prostitucije predstavlja žarište i izvor širenja brojnih pa i smrtonosnih bolesti. Prostitutke ipak prenose bolesti čak ako se na njih i testiraju. Testovi na AIDS i na razne druge infekcije ne otkrivaju zarazu čim se ona dogodi, mada uzročnici bolesti u toj osobi žive, umnažaju se i lako prelaze na druge, koji ih možda prenesu na slijedeće itd.

Osim toga, želim objasniti da se AIDS i razne druge, pa i smrtonosne bolesti prenose i preko prezervativa.

Centar za kontrolu bolesti SAD-a još koncem osamdesetih godina izjavio, što nikada kasnije nije opovrgnuto: *"... HIV je izoliran iz krvi, sline, suza, mokraće, sjemena, cerebrospinalne tekućine, majčinog mlijeka, te iz tkiva zaraženih ljudi...Koža, naročito kada se ograba, poreže ili oguli, upale kože i druga oštećenja, kao i sluznice oka, nosa, usta, a moguće i dišnog puta (dušnik, bronhi, pluća), trebaju se smatrati kao mogući putovi ulaska virusa."* Ovo je objavljeno u: Morbidity and Mortality Weekly Report, Atlanta-GA, US Dept. of Health, Education and Welfare, 1 April 1988, Vol. 37, No. S-4.

Svake minute u usnoj šupljini se pojavi milijun novih limfocita, a ako je u ustima prisutna upala, onda i deset milijuna. Ako je čovjek zaražen, u limfocitima se nalazi mnoštvo virusa AIDS-a. Često je stomatolog prvi liječnik koji posumnja da netko boluje od AIDS-a kada vidi gnojenje i krvarenja u ustima, bijele naslage i slične promjene.

Čak i zdrava osoba skoro uvijek u ustima ima neke ranice nakon pranja zubi, zbog pokvarenog zuba, gingivitisa ili oštrije hrane, kroz koje virusi još lakše ulaze.

Danas znamo da čovjek u krvi i svojim izlučevinama ima u raznim fazama bolesti različite količine virusa. Sigurno da ima i razlike među raznim poljupcima. Ali, iz svega navedenog, jasno je da se ne smije zanemarivati mogućnost zaraze već i nekim poljupcima.

Reklama prezervativa je dovela ne samo do lažne sigurnosti da se tako neće prenijeti AIDS, nego je zbog poticaja na nemoralni život dovela do strahovitog razbuktavanja i drugih zaraza.

Tako je danas Humanim Papiloma Virusom u SAD-u zaraženo već oko polovine mladića i djevojaka koji žive predbračnim seksualnim životom. Taj virus se preko prezervativa prenosi kao i bez njega jer je proširen široko po koži, a izaziva rak maternice. 99 % žena koje obole od raka maternice, zaražene su tim virusom. U mnogim zemljama svijeta, pa i u Hrvatskoj, danas od raka maternice umire više osoba nego što ih umire od AIDS-a. Zarazne žutice (hepatitisi) se zbog prisutnosti uzročnika u slini, prenose već i samo nekim poljupcima, a od nekih takvih hepatitisa se dobije cirozu i rak jetre.

Američki nacionalni institut za zdravlje je još 1996. god u dokumentu "Consensus Statement on Cervical Cancer" utvrdio da upotreba barijernih metoda kontracepcije u koje spada prezervativ, ne potvrđuje da bi se time sprečavalo širenje HPV-a.

Iz dokumenta "Workshop Summary" iz 2000. god. kojega je izradio isti Nacionalni institut za zdravlje, zajedno s "National Institute of Allergy and Infectious Diseases" i s "Department of Health and Human Services" Vlade SAD-a, vidi se da nema niti kliničkih potvrda da bi prezervativ štitio od zaraze sifilisom, herpesom i Chlamydiom Trachomatis. Napominjem da Chlamydia izaziva upale u maternici i jajovodima što rezultira neplodnošću. Nekada zaražena žena ipak zanese, ali dijete zbog zaraze često umre još prije poroda.

U dokumentu Papinskog Vijeća za obitelj "Ljudska spolnost: istina i značenje" iz 1995. piše: „U tom kontekstu roditelji trebaju također odbiti promicanje takozvanoga "safe sex-a" (sigurnog seksa) ili "safer sex-a" (sigurnijega seksa), opasne i nećudoredne politike, utemeljene na varljivoj teoriji da prezervativ može pružiti odgovarajuću zaštitu protiv SIDA-e (AIDS-a). Roditelji trebaju inzistirati na uzdržljivosti izvan braka i na vjernosti u braku kao jedinom pravom i sigurnom odgoju za zaštitu od takve zaraze". (139).

Ako bi netko danas – sutra i otkrio "prezervativ" koji bi štitio od svih zaraza, on ipak ne bi štitio od grijeha. A grijeh je ovdje najveći problem.

Vrlo je poučno usporediti što se je to posljednjih godina dogodilo na Tajlandu i Filipinima. Tajland ima 66, a Filipini 82 milijuna stanovnika. Prva osoba zaražena HIV–om otkrivena je i na Tajlandu i na Filipinima iste, 1984. godine. 1987. god. na Tajlandu je bilo 112 poznatih zaraženih, a na Filipinima 135.

1991. god. Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) je prognozirala da će 1999. god. na Tajlandu biti 60 – 80 tisuća zaraženih, a na Filipinima između 80 – 90 tisuća. Iste 1991. god. ministar zdravstva Tajlanda je pokrenuo tzv. program 100 % upotrebe prezervativa. Ova inicijativa je bila široko prihvaćena, i prezervativi su se nudili u supermarketima, barovima, javnim kućama i raznim drugim javnim mjestima.

Slični pritisci su izvršeni i na Filipine, da bi i ta država prihvatila reklame i raspačavanje prezervativa, ali je to spriječeno zbog odlučnog javnog protivljenja Katoličke Crkve. I pogledajmo sada što je uslijedilo kao rezultat. 1999. god. prema izvještaju UNAIDS, na Tajlandu je već bilo 755,000 zaraženih, od čega je već umrlo 65,000, dok je iste godine na Filipinima ukupni broj zaraženih bio 1,005, a umrlo je njih 225.

U kolovozu 2003. godine bilo je već 899,000 poznatih zaraženih na Tajlandu, a od AIDS–a je umrlo već 125,000 ljudi.

Za usporedbu, do rujna 2003. godine, na Filipinima je bilo 1,946 zaraženih, a umrlo ih je 260. Pokazavši se nesposobnim u obuzdavanju širenja AIDS–a, Tajland se sada usmjerio na liječenje oboljelih od AIDS–a. A tko se to na Tajlandu uopće bavi liječenjem oboljelih? Većinu liječilišta vode upravo katolički misionari, Camillian Fathers, iako Tajland u velikoj mjeri očito nije prihvatio pristup sprečavanju AIDS–a odgojem za predbračnu suzdržanost i vjernost u braku kojega zastupa Katolička Crkva.

Već je i ranije u povijesti čovječanstva bilo slučajeva da je državna vlast donosila odredbe protivne Božjem zakonu, pa je u Sv. Pismu zabilježena proročka poruka:

*" Opametite se sada, vi kraljevi,
Urazumite se, suci zemaljski.
Služite Jahvi sa strahom,
s trepetom se pokorite Njemu,
da se ne razgnjevi te ne propadnete na putu,
kad uskoro plane srdžba Njegova.
Blago svima koji se Njemu utječu!" (Ps. 2, 10 12)*

dr. med. Antun Lisec

.....

.....

Krvave ruke

Nezrelo tijelo
nerodenog čovjeka
dio po dio
drobe

sakate
lome
režu
krvave ruke
u gumenim rukavicama.
Krv raskoljenog tijela
nerođenog čovjeka
prolijeva se i vrišti:
Ne ubij!
Ne ubij!
Ne ubij!

Josip Čosić, Zagreb

Pismo majke sinu ginekologu

Sine moj!
Božji zakon u srcu sam nosila,
život poštovala,
tebe kao dar Neba
velikodušno primila.
Majčinskom ljubavlju nad tobom sam bdila,
za tebe se molila,
mukom odgojila,
uspjehu se radovala.

Vjeruj sinko da si, kao čovjek,
jedinstven, dragocjen, neponovljiv
i da te Krist
u sićušnoj braći čeka.

Nemoj sine da onaj uništavajući duh
zamrači tvoj ljudski i kršćanski um!
Zagledaj se u svoj ginekološko stol
i promisli dobro:
da li će to biti
kolijevka ili odar
a ti
liječnik ili grobar?

Ne dopusti da desnicu tvoju ikad
omasti dječja, abortusna krv!
Progonit će te,
prat ćeš je dug,
samog sebe bit će te stid!

I dok kukamo nad nestalim pticama,
zagađenim rijekama,
uginulim ribama,
premalo je u srcima tuge nad pomorenim nevinim ljudskim bićima!

A, u obiteljima mnogim
dječje radosti treba!
Domovinam draga
glasom pradjedova slavnih
za opstankom žudi!

Stoga molim te sine,
smjelo podigni svoj glas!
U pozivu dosljedan kršćanin budi!
Nek svako začeto dijete se rodi,
nek ugleda svjetlo dana
i ljepotu svijeta!

Marica Gamulin, Jelsa

Dobro nam došao novi život!

Uz međusobnu ljubav supružnika, jedna od izvanredno važnih svrha braka je i sudjelovanje s Bogom u stvaranju novih ljudi. Pri tome se muž i žena trebaju ponašati u skladu s Božjim stvaralačkim naumom, tj. s Božjim zakonom kojega naučava Katolička Crkva. Na dijete roditelji trebaju gledati kao na Božji dar kojega treba vrlo cijeliti, ali se zbog toga ipak ne smije uzoholiti.

U Sv. Pismu, Davidovom psalmu (139,13-15), nalazimo zahvalno klicanje Bogu:

*“ Jer ti si moje stvorio bubrege,
satao me u krilu majčinu.
Hvala ti što sam stvoren tako čudesno,
što su djela tvoja predivna.
Dušu moju do dna si poznavao,
kosti moje ne bjehu ti sakrite
dok nasatjah u tajnosti
otkan u dubini zemlje.”*

Ako Vam, dakle, dragi Bog pošalje dijete, budite mu zahvalni. Uzmite dijete na ruke, dopustite si suzu radosnicu...

Dok ga budete promatrali, pa čak ako bude i prirodno bolesno, nadam se da će Vam biti jasno da je ono vrednije od svih automobila, televizora, stoke, polja, kuća, fasada, svega namještaja, svih novaca i svega materijalnog bogatstva na svijetu!

Dijete ima ne samo usta koja jedu, nego i srce koje će voljeti oca i majku, ruke koje će brzo početi raditi. Ima i neumrlu dušu koja ima priliku da uz dobar odgoj, svoj dobar život i uz Božje milosrđe postigne vječni život na nebu! A, da bi do toga došlo, nije od presudnog značaja da li ćemo tih nekoliko godina života na zemlji biti bogati ili siromašni!

Iako ima siromašnih ljudi i obitelji, otvoreno možemo reći da nitko nije postao siromašan zbog djece. Do siromaštva dolazi zbog lijenosti, zbog rasipanja novca za alkoholizam, pušenje, hazardne igre i sl., zbog rata i progonstva, zbog krađe i korupcije ljudi na visokim položajima, pa propadaju tvornice i poljoprivredna dobra, zbog nedostatka kršćanske ljubavi, poštenja i solidarnosti kod grupice onih koji su se obogatili na tuđi račun i sl. Ima mnogo siromaštva i zbog međunarodne politike u kojoj se zemljama žrtvama nameće da uvoze strane proizvode, pa domaće tvornice ne mogu prodavati vlastite, čak niti u svojoj zemlji, a kamoli na svjetskom tržištu. Slično je stanje i s poljoprivrednim proizvodima, pa siromaši selo.

Međutim, jasno je da za sve ove uzroke osiromašenja nisu kriva djeca. A, bez rađanja većeg broja djece, nemoguće je čak očekivati bolju ekonomsku budućnost. Neće se dogoditi da nam

netko doveze pun vlak novaca i da radio pozove građane da dođu i uzmu koliko kome treba. Do više novaca doći će se tek ako se bude rađalo više djece i ako ih se bude dobro odgojilo, pa će ta djeca svojim radom stvoriti bolji ekonomski standard.

Bilo bi pogrešno očekivati tek od bogatih supružnika da rađaju brojnu djecu. Bogatih je prilično malo, a čak vidimo da oni u prosjeku rađaju još manje djece. Često ih još i loše odgoje.

Iako treba učiti i one materijalno bogatije da treba voljeti djecu, da ih se ne smije bojati, ipak mislim da za popravak demografskog stanja, najviše treba očekivati od onih siromašnijih u novcu, ali bogatijih u duši. Oni čak bolje razumiju o čemu im govorimo. Takovi su ljudi u povijesti najviše doprinijeli opstanku naroda i katoličke vjere na ovim prostorima rađanjem brojne djece i njihovim dobrim odgajanjima, a to će, nadam se i ubuduće.

Mnogi materijalno bogati ljudi su teški egoisti i u svojim srcima u prosjeku imaju čak manje ljubavi za djecu i manje su se spremni za njih žrtvovati nego oni siromašniji. Oni koji su gramzljivi za materijalnim bogatstvom, često počinju više služiti novcu nego dragom Bogu. Jadnici, misle da će ih više usrećiti onaj mrtvi namještaj u kući, zgrade, putovanja, štedne knjižice i godišnji odmori nego živa djeca. No, kada shvate da su pogriješili u jurnjavi za materijalnim bogatstvima, često im bude već kasno, jer je žena prirodno postala neplodna i ušla već u menopauzu.

Nažalost, znatnom broju mladih supružnika je još uvijek teško na ovim prostorima, na pošten način, bez tuđe pomoći, vrlo brzo zaraditi toliko novca da si mogu podići pristojnu, prostranu, dobro namještenu kuću. Ne može se govoriti za sve, ali dio onih koji su to postigli, gazili su po životima svoje vlastite nerođene djece. To nikako ne može biti rješenje. Od toga sreće nema.

Očito je da se mora odgajati supružnike da prihvaćaju brojnu djecu i u skromnim materijalnim uvjetima.

Vrlo često, obitelj s brojnom djecom ipak prolazi kroz materijalnu krizu, ali ona ne traje jako dugo. Kroz suradnju s dragim Bogom, brigom za čistoću vlastite duše, međusobnom ljubavlju članova obitelji, brigom roditelja za djecu, poštenim i marljivim radom i dobrim odgojem, siromašna obitelj ipak izlazi iz siromaštva. Sigurno već i u svojoj blizini imamo takove brojne primjere.

Kada tata i mama svojoj već rođenoj djeci rode još kojega brata ili sestru, to svakome od njih znači čak i u materijalnom pogledu mnogo više nego da je svako od njih dobilo veliki novac na štednu knjižicu! Braća i sestre se pomažu međusobno u životu više nego što bi ih pomagale službe za socijalni rad ili krediti banaka. U brojnoj obitelji djeca stječu radne navike i razvijaju svoje talente, uče da se mora dijeliti ono što se ima. Najbolji učenici, studenti i stvaraoci su vrlo često upravo djeca iz brojnijih obitelji.

Dobro odgojena djeca pomažu svoje roditelje u starosti više nego što ih pomaže mirovina koju primaju od države. Sjećaju se da su im roditelji u djetinjstvu otkidali za život od sebe, a ne od svoga viška.

Život obično pokazuje da što god se djetetu pruži više materijalnog bogatstva, ono ga manje cijeni, a osim toga gubi i radne navike.

Očevi i majke koji su iz egoizma rodili malo djece, na taj način su egoizmu učili i onu djecu koju su rodili. To se često vidi kada roditelji ostare, pa ih se ta djeca žele što prije riješiti, ne pružaju im odgovarajuću ljubav, njegu i liječenje. Na sebičnost su se često naučili upravo od vlastitog oca i majke, dok su još bili maleni.

Po našim selima imamo mnogo osamljenih staraca koji su svojevremeno ulagali u štale i zemlju a ne u djecu. To jedno ili dvoje djece sada su tko zna gdje, zemlju sada obrađuju drugi, kuća ili štala s kojom su se nekad ponosili odavno je prazna, a u dvorištu raste korov. Slično je stanje i s osamljenim starcima u gradovima.

Kada se rodi više djece, veća je vjerojatnost da će među njima biti i onih vrlo dobrih, koji će se o svojim roditeljima brinuti i kada ostare, a neće ih bacati u staračke domove.

One majke i očevi što su rađali više djece, te su ih dobro odgajali, kada djeca odrastu, obično žive okruženi pažnjom i ljubavlju djece i unučadi, ponosni na svoje žrtve i odricanja koja su pružili za dobro djece.

Sjetimo se da je i Majka Božja bila siromašna, a Isusa je rodila u štali, bez struje, vodovoda i dječjih kolica. Vrlo siromašni su bili i ne tako daleki preci većine nas, pa su ipak rađali djecu. Zahvaljujući tome i mi smo se mogli začeti. Svatko od nas se je mogao začeti upravo zato što su se rodili doslovno baš svi oni krvni preci koje imamo, sve do Adama i Eve!

Unatoč ekonomskoj krizi, ipak nam je bolji standard nego što je bio prije pedeset, petsto ili pet tisuća godina. No, nikada Hrvati nisu rađali tako malo djece kao što rađaju danas.

Stanje se međutim može vrlo jednostavno popraviti. Ako netko sada misli da u svome srcu nema ljubavi za novo dijete, odnosno novu djecu, on tu ljubav može odmah zadobiti. Neka već sada u srcu odluči da će voljeti djecu i biti spreman za njih se žrtvovati i ljubav je već stigla. Ona je na neki način odluka.

Sjetimo se naših predaka, a možda i roditelja, djedova i baka, koji su u teškim materijalnim uvjetima, bez ekonomske ili političke perspektive ipak rađali brojnu djecu. Svojom žrtvom omogućili su i nama da se pojavimo na svijetu.

Kada bi se zbog siromaštva smjelo ubijati djecu, onda bi bilo učinkovitije ubiti ono dijete koje je već rođeno i staro npr. 10 godina. Ono pojede i potroši više nego ono dijete koje se još nije rodilo. Naravno, zna se da se ne smije ubijati niti onu rođenu djecu.

Upitajte nekog veterinara da li je ikada doživio da mu je neki siromašni seljak došao i rekao: "*Gospodine doktore, ja sam vrlo siromašan čovjek, a moja krava je nažalost ostala stelna. Što ću ja sada? Neću imati čime hraniti niti tu kravu niti danas sutra tele. Dajte, napravite molim Vas abortus mojoj stelnoj kravi.*"

To se nije nikada dogodilo. Tele koje krava oteli može se prodati. Međutim, svako dijete je vrednije od sve teladi na svijetu!

Zapravo, ako analiziramo kako je čovjek građen u biološkom pogledu, ako se zamislimo nad njegovim umom, inteligencijom, talentima i sposobnostima koje je dobio od dragoga Boga, onda nam je jasno da je on stvoren takovim da se u životu treba i može brinuti za ostvarenje egzistencije i za savladavanje brojnih materijalnih poteškoća.

Ako čovjek fizički ne radi, ako samo miruje i leži, onda se ne razvija kako treba, propada, slabe mu mišići, postaje skloniji zgrušavanju krvi i upalama vena, porastu masnoća u krvi, moždanim i srčanim udarima, psihičkim poremećajima itd.

Slično je ako čovjek u bogatstvu zanemaruje i svoje brojne druge stvaralačke mogućnosti. Pogrešno je misliti da možemo osigurati sve što je potrebno s materijalne strane sebi i svojoj djeci, pa ćemo onda samo odmarati i uživati.

Podsjetimo se prisporobe koju nam je rekao upravo Isus: "*Nekomu bogatu čovjeku obilno urodi zemlja pa u sebi razmišljaše: "Što da učinim? Nemam gdje skupiti svoju ljetinu". I reče: "Evo što ću učiniti! Srušit ću svoje žitnice i podignuti veće pa ću ondje zgrnuti sve žito i dobra svoja. Tada ću reći duši svojoj: dušo, evo imaš u zalih mnogo dobara za godine mnoge. Počivaj, jedi, pij, uživaj!" Ali Bog mu reče: "Bezumniče! Već noćas duša će se tvoja zaiskati od tebe! A što si pripravo, čije će biti? Tako biva s onim koji sebi zgrće blago, a ne bogati se u Bogu."* (Luka 12, 16–21)

Treba odgajati djecu za pošten rad kroz kojega će na slavu Božju, za dobrobit ljudi i spasenje svoje duše činiti dobro.

Netko spominje stambeni problem. Međutim, glavni stambeni problem je prisutan upravo u ljudskome srcu. Kada si ljudi u svome srcu izgrade prostor za novo dijete, odnosno za novu djecu, onda se daleko lakše postigne i onaj materijalni stambeni prostor.

Stambenih problema se susreće u gradu, ali njih gotovo da i nema na selu. Na selu je prisutan zapravo višak stambenog prostora. Ima mnogo praznih kuća, zapuštenih vrtova, voćnjaka i njiva, pašnjaka bez stada.

Postoji još nešto što se može nazvati tajnom života. Npr. ako ručno sadimo kukuruz, moramo zakopati zemlju, staviti u nju sjeme i još nekoliko puta dok kukuruz naraste proći malo oko njega motikom. Međutim, taj kukuruz raste i onda kada mi spavamo. Zamislite samo koliko milijuna stanica taj kukuruz na koncu ima, koliki je to "posao" dok se je stvorilo ono lišće i zrnje. Pa, mi smo tome kukuruzu zapravo pružili tako malo, a u njemu se dogodilo toliko mnogo!

Slično je i s djecom. Naravno da se djetetu treba pružiti i dobar odgoj, a i nešto u materijalnom pogledu. Međutim, u tome djetetu postoje i razvijaju se toliko velike vrijednosti da daleko nadmašuju onaj trud koji smo za dijete uložili.

Dobro je da supružnici shvate da su im brojna djeca potrebna ne samo zbog materijalnih razloga, tj. da ih, kada odrastu, pomažu. Roditeljima je i te kako potrebne ljubav koju primaju već i od one malene, nemoćne dječice. Potreban im je čak i odgoj kojega mogu u nekom smislu primiti od svoje djece. Naime, da odrasli ne bi postali grubi i oholi, od velike pomoći su im njihova brojna mala, pa i ona malo veća djeca koja će ih "spustiti na zemlju" svojom ljubavlju, emocijama, osmjehom, nevinošću i iskrenošću.

Upravo nam djeca pomažu da otkrijemo gdje su prave radosti, pa da svoju žurbu i trku za raznim obvezama malo zaustavimo, da se spustimo na njihov nivo i to ne samo kroz zajedničku igru, nego i kroz prilagođavanje njihovom životnom ritmu.

Potrebno nam se je zamisliti i nad demografskom situacijom u našoj domovini. Kod nas je već godinama više sprovoda nego rođenja. Prosječan broj od dvoje djece po bračnome paru nije dovoljan da bi opstali svijet, narod, odnosno nečije prezime.

Nekoje od tih dvoje djece možda niti ne doživi plodne godine, ili je po prirodi neplodno, ili uopće niti ne ulazi u brak. No, kada se uzme još u obzir da mnogi idu u brak vrlo kasno, da se mnogi iseljavaju, da su mnogi stradali u ratu, da smo egzistencijski ugroženi kao narod još i zbog drugih razloga, onda je jasno da niti prosječan broj od troje djece po bračnome paru nije dovoljna garancija opstanka.

Glavni razlozi premalog broja rođenih ne leže u ekonomskim uvjetima tj. u materijalnom siromaštvu, nego u slijedećem:

* Gubitak vjere u Boga i trka za materijalnim bogatstvom, lažnim bogovima kod jednog broja ljudi. Treba povjerovati da Bog postoji, da se On za nas brine i da je zaista istina ono što je rekao Isus: *"...Nitko ne može služiti dvojici gospodara, jer ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti, ili će uz jednoga pristajati a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu! Zato vam velim: ne brinite se tjeskobno za svoj život: što ćete jesti ili piti; niti za svoje tijelo: u što ćete se obući! Zar nije život vredniji od hrane, a tijelo od odijela?" Pogledajte ptice nebeske! Niti siju, niti žanju, niti sabiru u žitnice, i vaš ih Otac nebeski hrani. Zar vi niste mnogo vredniji od njih? Tko od vas može brigama produžiti život samo za jedan lakat? I za odijelo, što se tjeskobno brinete? Promotrite poljske ljiljane kako rastu! Niti siju, niti žanju. A ja vam kažem da se ni Salomon u svoj raskoši svojoj nije zaodjenuo kao jedan od njih. Pa ako tako Bog odijeva poljsku travu koja danas jest, a već se sutra baca u peć, zar neće mnogo radije vas, malovjerni?!*

Ne brinite se tjeskobno i ne govorite: Što ćemo jesti, ili što ćemo piti, ili u što ćemo se obući?! - to sve traže pogani - jer zna Otac vaš nebeski da vam je to sve potrebno. Zato najprije tražite kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, a to će vam se nadodati! Dakle: ne brinite se tjeskobno za sutrašnji dan, jer će se sutrašnji dan brinuti za se! Svakom je danu dosta njegove muke." (Matej, 6, 24-34)

* Bilo je slučajeva da protiv rađanja počme govoriti svekrva, susjeda, netko na radnom mjestu, pa čak i bračni drug. Treba se za njih moliti i pomoći im da se odreknu svojih grijeha i da prestanu širiti zlo.

* Materijalna oružja koja su dovela do demografske tragedije su: kontracepcija, sterilizacija i abortus. Sve su to smrtni grijesi.

* Odgađanje i izbjegavanje braka zbog neopravdanih razloga. Tome su doprinijeli predugo školovanje, odlazak sa sela u grad, predbračni seksualni život, kontracepcijski i abortivni postupci, droga, alkoholizam, grijesi pornografije, nudima i sl.

* Iseljavanje mnogih mladih ljudi.

* Nedostatak djevojaka. Njihov manjak se pogotovo uočava po selima. I to je jedan od razloga zbog čega znatan broj mladića ne stupa u brak.

* Negativne posljedice svih dosadašnjih ratova, pa čak i brojnih epidemija iz povijesti.

* Štetan utjecaj osoblja u rodilištima. Sadašnjim zaručnicima je teško povjerovati, ali ih se ipak treba upozoriti da je bilo nedopustivih pojava da se neke medicinske sestre i doktori ponižavajućim, uvredljivim i vulgarnim riječima odnose prema rodiljama, te im kod odlaska iz rodilišta upućuju poruke protiv rađanja. Sigurno da se i protiv toga mora protestirati i o tome odmah obavijestiti svog župnika i onog katoličkog svećenika na čijem je području dotična ustanova.. Svjedočenjem svoje katoličke vjere i na području plodnosti i rađanja, žene i muževi će povoljno djelovati na obraćenje ovakovog izgubljenog osoblja iz medicine, ali i iz drugih struka koje pokušavaju negativno djelovati na narod.

* Štetan utjecaj nekih patronažnih sestara. Kada žena rodi dijete, obično joj u posjetu dođe medicinska sestra. Neke od tih sestara su se ponašale pogrešno, poput krivovjeraca što ulaze u kuće, jer su sijale svoje riječi laži, pa čak i smrti govoreći protiv rađanja slijedećeg djeteta, nagovarajući na razne grijehе. Slično se nažalost ponaša i jedan broj ginekologa, farmaceuta i drugih djelatnika u tzv. "medicini". Kada se sazna za ovakav slučaj, treba također obavijestiti katoličkog svećenika da zna tko mu to pokušava izvoditi antivjeronauk u župi, da bi i on djelovao kako bi se s tim prestalo.

* Ima i vrlo loših državnih zakona, loših kodeksa udruženja medicinskog osoblja, loših udžbenika i programa u medicinskim, farmaceutskim i drugim školama i fakultetima, koji nisu u skladu s Božjim redom i Božjim zakonom.

* Štetno djelovanje nekih političara i stranaka.

* Godinama se je sistematski izgrađivao negativan stav prema djeci, roditeljstvu, braku i obitelji kroz mentalitet sredine, školstvo, medicinu, javna glasila, državne zakone itd. Čuje se da još uvijek netkopokušava provoditi razne programe protiv rađanja, uglavnom plaćene iz inozemstva, upravo kroz ova područja. To se ne bi ostvarilo da se nisu pojavili pojedinci i institucije u zemljama žrtvama, koji s njima surađuju i provode takove programe.

U osnovnoj školi se pred sobom ima skoro sve buduće roditelje i profesije. Kada tamo pokvare djecu, pokvarili su i one profesije u kojima će oni kasnije djelovati.

Organizacije koje se zauzimaju protiv rađanja djece, preko svojih suradnika žele prodrijeti u škole čak i pod maskom navodnog zauzimanja protiv SIDE i drugih spolnih bolesti i kroz tzv. "seksualni odgoj". U brizi za čistoću odgoja, Papinsko Vijeće za obitelj je 1995. god. izdalo dokument "Ljudska spolnost: istina i značenje". Evo iz njega nekih citata koji se odnose na ovu problematiku:

"Danas roditelji trebaju pripaziti na načine na koje se nećudoredni odgoj može prenijeti njihovoj djeci različitim metodama, promicanim od skupina sa stajalištima i interesima koji su suprotni kršćanskom ćudoređu. (t.135) "Djeci i mladima bilo koje dobi ne smije se predstavljati nikakav materijal erotskoga obilježja, bilo pojedinačno bilo skupno". (t. 126.3) Ovo načelo poštivanja djeteta isključuje sve nepripadne oblike umiješanosti djece i mladih. Glede toga, mogu se, među ostalima, spomenuti slijedeće pogrešne metode spolnoga odgoja: a) bilo kakvi "dramatizirani" prikazi, oponašanja ili "uloge" koje opisuju pitanja genitalnosti ili erotska pitanja; b) stvaranje slika, plakata, modela i slično..."(127.4) Roditelji ponajprije moraju odbiti sekulariziran i protunatalni spolni odgoj koji Bogu daje rubno mjesto u životu...Kako to da gledajući dvijetisućitu godinu ne mislite na mlade? Što im se predlaže? Društvo "stvari" a ne "osoba". Pravo da se slobodno čini sve od najranije dobi, bez kočnica, ali s najvećom mogućom "sigurnošću". Nesebično sebedarje, vlast nad nagonima, smisao za odgovornost, drže se pojmovima vezanim za neko drugo vrijeme." (136) "U nekim društvima

djeluju profesionalna udruženja odgojitelja, savjetnika i terapeuta za spolnost. Budući da se njihov rad nerijetko temelji na nezdravim teorijama koje nemaju znanstvene vrijednosti i koje su zatvorene istinskoj antropologiji, te koje ne raspoznaju pravu vrijednost čistoće, roditelji bi se prema tim udruženjima trebali odnositi s velikim oprezom, bez obzira na to kakvo su službeno priznanje primili, i to posebno kad je njihova točka gledišta u neskladu s naučavanjem Crkve, što je očigledno ne samo u njihovu djelovanju, već i u njihovim izdanjima koja su široko rasprostranjena u različitim zemljama." (138).

* Treba biti svjestan da visok materijalni standard nije dovoljan da bi sam po sebi riješio problem premalenog broja rođenih. Najbogatije zemlje svijeta među kojima su one u Zapadnoj Europi, zatim Japan, SAD itd. još uvijek nemaju toliki natalitet koji bi im održao isti broj stanovnika. Oni međutim nedostatak vlastite djece pokušavaju nadomjestiti "uvozom" mladog stanovništva iz drugih zemalja.

Što je rješenje?

Rješenje je biti dobar katolik u svim područjima života. Treba voljeti djecu, biti velikodušan prema njima, ne bojati se djece. Za njihovo dobro se isplati žrtvovati. Treba živjeti u predbračnoj čistoći i bračnoj vjernosti, te prihvatiti činjenicu da se ne smije provoditi seksualni život prije niti izvan onog braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je nerazrješiv. Ne smije se primjenjivati kontracepcijske, sterilizacijske i abortivne postupke, ne smije se sudjelovati niti u grijesima umjetnih oplodnji, ne smije se provoditi one dijagnostičke postupke prije poroda koje služe lovu i odstrelu nerođene djece, kao što je npr. rana amniocenteza.

Dragi Bog je predvidio vezu između bračnog odnosa i stvaranje novoga života. To je povezao upravo dragi Bog i čovjek to nema pravo rastavljati!

Ovu povezanost su rastavljali oni koji su htjeli bračnom odnosu kontracepcijom ili sterilizacijom sprečavati začecje, a također i oni koji su išli za začecjem ali bez specifičnog oblika bračne ljubavi i to inseminacijama i oplodnjama u epruveti.

Takovi ljudi su se pokušavali ponašati kao da su oni iznad dragoga Boga, pa da mogu određivati Bogu kada da on stvara a kada da ne stvara dušu novoga čovjeka.

Bez obzira na način kako je došlo do začecja, bez obzira gdje se dijete nalazi, bez obzira na uvjete u okolini, bez obzira da li su trudnica ili dijete zdravi ili bolesni, da li je dijete došlo očekivano ili iznenada, da li ga želiš ili ne, bez obzira na ekonomsku ili drugu situaciju, bez obzira na to što će tko zbog toga reći ili što učiniti, uvijek zavoli dijete i daj mu da živi!

Dr. med. Antun Lisec

.....

Uloga Crkve u izgradnji sretnog braka

Za sretan i uspješan bračni, odnosno obiteljski život, važno je biti u dobrim odnosima s dragim Bogom, brinuti se za vlastitu dušu i tijelo, za ispravne odnose među supružnicima, prema djeci i prema drugim ljudima.

Slično kao što sada izgledaju zaručnici sretno i zaljubljeno pred svoje vjenčanje, tako su izgledali i oni koji su se već ranije ženili. Zamislimo međutim kolike su se nepotrebne tragedije s nekima od njih dogodile i kako su propali upravo zato što nisu živjeli po Božjem redu i Božjem zakonu.

Katolička Crkva bi iznevjerila ovaj narod ako bi u vezi bitnih tema ostala nijema, ako se ne bi potrudila navijestiti puninu istinu kroz redovni pastoralni rad, uključujući daljnju, bližu i neposrednu pripremu za brak, te rad sa supružnicima. Tako će se ispravljati posljedice dosadašnjih različitih štetnih utjecaja i pomagati ljudi da ih se klone i ubuduće.

Promislimo npr. što se je dogodilo od onih bivših "sretnih i zaljubljenih" parova koji su postali ubojice vlastite djece. Što se može očekivati od čovjeka koji ubija dijete? Koliko će

mu ostati poštovanja i emocija prema supružniku, prema već rođenoj djeci, kako će se odnositi prema ostalim ljudima ...

Jedan broj supružnika trajno su se ili privremeno obesplodili kontracepcijom i sterilizacijom i tako zakopali talente koje im je Bog dao da budu roditelji djece koju je On planirao stvoriti u suradnji s njima. Umjesto da budu ljubav, njihovi seksualni odnosi postali su uz kontracepciju i sterilizaciju grijesi! A grijeh znači propast duše. Što je u čovjeku ostalo ako mu je duša propala? Posljedice osjećaju i oni s kojima ovakovi parovi žive. Koliki su pak propali zbog grijeha umjetne oplodnje, droge, provođenjem psihičkog traumatizma, zbog neumjerenosti u jelu i pilu, zbog lošeg odnosa prema ostarjelim i nemoćnim članovima obitelji, zbog predbračnog i izvanbračnog seksualnog života i td.

Koliko bi ljepše izgledala lica ljudi koje susrećemo na ulici, na radnom mjestu ili susjedstvu, da mnogi od njih nisu ranjeni ovim i raznim drugim grijesima!

Nažalost, neki zaručnici još uvijek u sebi nemaju živu vjeru u Boga. Vjeru si zamišljaju kao neki običaj, kao neki "folklor", ostavljen za dio dana, dio tjedna, dio godine, a možda tek za dio svoga života - za starost, ako ju uopće dožive. Boga su si ostavili tek za neku "rezervu", ako se nekada razbole, ako se nekada dogodi fizička ili psihička trauma ili materijalna tragedija. Međutim, mi po katoličkoj vjeri moramo živjeti doslovno svaki trenutak svoga života.

Dok se neke zaručnike promatra kako pažljivo slušaju predavanja na tečajevima pripreve za brak u crkvi, kako izgledaju dok ulaze u crkvu na vjenčanje, čovjek bi pomislio da su zaista pobožni i da su se zaista svi opredjelili za Isusa Krista. Međutim, već dok izlaze iz crkve nakon vjenčanja, neki od njih se bave raznim praznovjermima, dogovorili su si već unaprijed poganske običaje, naručili su bezobrazne, bestidne svirce, složili su se s pjesmama na svadbi koje su besramne i na razne druge načine, po svome sadržaju, protukršćanske. Ponegdje se već događa da ovaj novi bračni par izvodi pred svatovima i pred kamerama grozne prostote. Odmah postaje jasno kolika je to pustoš u njihovoj duši, kako su duboko propali još i prije svoga vjenčanja, kako ne poštuju sebe i svoje dostojanstvo, kako ne poštuju zapravo niti samu katoličku vjeru u kojoj su kršteni. Ranije su se možda ta djevojka i taj mladić molili Bogu da im podari osobu za sretan brak, a sada, na početku svoga braka, od Boga se okreću i misle da će biti dovoljno životariti poganski, poput brojnih svojih susjeda i prijatelja, uzdajući se samo u sebe, u svoje jadno, ranjivo i krhko tijelo, u neku društvenu i poslovnu karijeru ili u materijalna bogatstva.

Opasnost za ove supružnike postaje još očitijom, kada shvatimo da su oni već okruženi brojnim pojedincima, pa i institucijama što su se s njima bavili, a planiraju se i dalje baviti na taj način da upropaste njihovu ljubav, zdravlje, plodnost, brak, pa i ono vjere što još uvijek imaju u duši. Kolikom zlu su već bili izloženi ili će tek biti izloženi od strane svojih vršnjaka, nekada čak i od članova vlastite obitelji, od lošeg mentaliteta sredine, brojnih školskih udžbenika i programa, od tolikih osoba iz "medicine" i "farmacije", od lošeg državnog zakonodavstva, časopisa, glazbe, filmova, interneta, radija, televizije itd.!

Nije dakle dovoljno pouzdati se samo u trenutno fizičko zdravlje, ljepotu, zaljubljenost i ekonomsku sigurnost. Potrebno je još i mnogo više da bi se spasilo dušu, izbjeglo nepotrebne bolesti i probleme, svladalo sva iskušenja koja dolaze u životu, sačuvalo zaručnicu, a poslije i bračnu ljubav čistom, neokaljanom, onakovom kakovu želi dragi Bog koji nas je stvorio, a koji je i predvidio ljubav i sveti Sakrament ženidbe.

Svaki grijeh narušava našu vezu s Bogom, a uz štetne posljedice na duši, ostavlja još i brojne druge, čak i materijalne naravi. Možemo otvoreno reći da je uzrok mnogim bolestima grijeh. Tako nepotrebno trpi i brak te u širem smislu obitelj i zajednica. Međutim, život u milosti posvetnoj omogućuje nam blisku komunikaciju i suradnju s dragim Bogom, a to nam olakšava sve životne teškoće, čuva nas od brojnih problema, pa i od raznih bolesti.

Budimo sretni i Bogu zahvalni što smo katolici. Samo Katolička Crkva je sačuvala puninu istine. Ona nas uči vjeri, objašnjava nam kako treba živjeti, pruža nam Svete Sakramente, uči i

potiče nas moliti se Bogu, a trudi se i na brojne druge načine pomagati u rješavanju konkretnih teškoća koje se ljudima dogode

A ako nas nekada razočaraju i ljudi, trebamo znati da nas dragi Bog ipak neće nikada razočarati. Kod Njega ćemo pronalaziti snagu i puteve za rješavanje problema koje nismo u stanju riješiti vlastitim sposobnostima. Sjetimo se da je Isus učinio svoje prvo javno čudo upravo onda kada je htio pomoći mladom bračnom paru u Kani Galilejskoj, koji se našao u nevolji. Tako je spreman pomagati i danas onim zaručnicima i supružnicima koji mu se obraćaju.

dr. med. Antun Lisec

.....

Liječenje duševnih rana izazvanih sudjelovanjem u usmrćivanju nerođene djece

Iako se sve više ljudi odlučno protivi ubojstvu nerođenog djeteta, oko nas se ipak nalazi jedan broj onih koji su sudjelovale u oduzimanju života svoga ili tuđeg djeteta. Tako su svi oni zadobili teške duševne rane. Potrebno im je pomoći da shvate svoje zablude, da se raskaju, kod Boga postignu oprostjenje, te se izliječe od duševnih rana.

To se tiče i onoga tko je ohrabrivao, nagovarao, ili nekoga vodio na usmrćivanje djeteta, tko nije iskoristio svoje mogućnosti djelovanja da bi se spriječilo ubojstvo, a tiče se i svih onih koji su sudjelovali u proizvodnji, distribuciji, prepisivanju, izdavanja i upotrebi abortivnih sredstava, kao i sredstava koje upotrebljavaju za pripremu oplodnje u epruveti. O tome ćemo dati kraće obrazloženje.

Od ukupnog broja ubijene nerođene djece, možda već i preko polovine ubojstava se odnosi na onu djecu koja su začeta, ali se još nisu niti usadila u maternicu. Naime, u prirodnim uvjetima, ako je sve u redu, dijete se počinje usađivati u sluznicu maternice tek oko 6. dana nakon oplodnje jajne stanice.

Rani, beta HCG testovi na trudnoću su pokazali da uz svaku vrstu spirale, žena koja živi seksualnim životom, ostane trudna godišnje prosječno nekoliko puta, a često do ovulacije i začeca dođe i uz svaku vrstu antibaby pilula. Međutim, zbog pilula i spirala maternica postane neprijateljski raspoložena za prihvaćanje djeteta, pa ono najčešće umire u prvim danima nakon začeca, obično još prije nego što bi izostala menstruacija. Žena doživi neko krvarenje misleći da se radi o normalnoj menstruaciji, a zapravo je ona bila trudna.

Čujemo da ubiju i vrlo mnogo djece začete u epruveti, te da se od ukupnog broja tako začete djece, rodi manje od 5 % Mnogu takovu malu, živu djecu začetu u epruveti drže smrznutu po frižiderima.

Isus je rekao: *"Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće."* (Mt, 25,40). A naš najmanji brat ili sestra je ono malo, tek začeto dijete.

Nije dovoljno raskajati se i ispovijedati samo zbog ubijanja, nego i zbog svih ostalih grijeha. Ranjena osoba treba prepoznati neke psihičke posljedice koje mogu pomoći u obraćenju i izliječenju, a to su npr. spoznaja da se je učinilo zlo, žaljenje zašto se je to učinilo, želja za izlaskom iz takovog stanja, čvrsta odluka da se više neće grijешiti itd. Sasvim je normalno da se ove reakcije jave i ta razmišljanja ne treba potiskivati.

Za oprostjenje, spas duše i djelotvorno izlječenje, potrebno je prihvatiti Isusa Krista koji je Bog, Spasitelj i Otkupitelj. Bez Božje intervencije se ne može postići niti oprostjenje niti izlječenje.

Čovjek treba priznati da mu je oprostjenje grijeha potrebo i da ga je sudjelovanje u ubojstvu sina, kćerke ili druge djece teško ranilo. Treba priznati da brojne pojave koje proživljava, kao što su nesаницe, noćne more, tuga, duševne boli, gubitak koncentracije, grubost, poremećaj u komunikaciji s ljudima itd., dolaze zbog unutrašnjih rana koje je zadobio.

Možda liječenje započne upravo dolaskom suza. One otvaraju srce i dušu. Suze su najprikladnija reakcija na smrt, na gubitak i na tragičnu osobnu pogrešku. Svaki čovjek plače svojim vlastitim suzama.

Naravno, potrebno je mrziti zle postupke, ali mržnja samoga sebe nije rješenje. Treba biti sretan što ovo ipak nije konac priče.

Zbog nekog lošeg postupka ili jednog perioda našega života, bez obzira kako bio zao, ne znači da se naš unutrašnji život mora nastaviti u lošem pravcu.

Oproštenje je još uvijek moguće!

Ako netko u to sumnja, neka u Sv. Pismu Novoga zavjeta pročita prisposobu o milosrdnom ocu koji oprašta (Luka 15, 11-32).

Čovjek koji prizna svoj grijeh, svakako da podizanjem svojih umornih očiju na Križ ima priliku uočiti veličinu Božjeg milosrđa. Čak je Isus umro zato da bi grijeh mogao biti oprošten, da bi se postiglo vječni život na Nebu i da bi se već sada na zemlji, moglo započeti živjeti u milosti posvetnoj.

Treba imati povjerenja u ispovjednika. Potpuno izlječenje duše se postiže u Sakramentu Svete ispovijedi kod onog svećenika koji ima vlast u Božje Ime raskajanom griješniku otpuštati grijeh. Svećeniku, u Svetom Sakramentu Ispovijedi treba reći sve svoje grijeh, za sve njih se pokajati i odlučiti da se nikada više neće grijешiti.

Može se dogoditi da netko shvaća da mu je Bog oprostio, a da se još uvijek teško osjeća. Tada treba uočiti razliku između krivice i žaljenja.

Kada čovjek učini neko zlo, on se osjeća krivim. Naravno da se treba odmah pokajati, zamoliti Boga za oproštenje, odlučiti da se više neće grijешiti, ispovijediti i činiti što se može da bi se ispravila pogreška. Ali, kada se je u skrušenoj, potpunoj i valjanoj ispovijedi, dobilo odrješenje od svećenika koji ima pravo na odrješenje od takovih grijeha, treba biti svjestan da krivice više nema. Ono što je preostalo, to se zove žaljenje. Čovjek već inače žali za mogle loše stvari koje se oko njega događaju, a za koje on nije kriv. Žaljenje koje čovjek osjeća nakon oprostjenja grijeha, kada krivice više nema, predstavlja žaljenje na otprilike takovoj razini kao što žalimo što je u nekoj dalekoj zemlji netko nekoga ubio, a da mi za to nismo krivi.

Međutim, to žaljenje može biti vrlo korisno. Ono čovjeka treba potaći na još veću povezanost s Bogom, te da još više čini dobra djela.

Braneći tako živote drugih ljudi, uključujući i djecu prije rođenja, pomaže se da svijet u kojemu živimo bude sretniji.

I na koncu, evo sažetka kako postići unutrašnji mir i duševno izlječenje.

1. Čovjek treba priznati da je sudjelovao u smrti svoga ili tuđega djeteta.
2. Okrenuti se Bogu, Davaocu i Izvoru života, i tražiti od Njega oproštenje svih svojih grijeha u temeljitoj, skrušenoj i valjanoj ispovijedi kod Katoličkog svećenika koji ima vlast dati odrešenje od takovih grijeha
3. Zahvaliti se Bogu za dar svoga vlastitoga života i tražiti od Njega milost da bi se poštivalo svoju vlastitu osobu i svoje vlastite vrijednosti.
4. Izbjegavati načine umjetnog bijega kao što su alkoholizam, droga, uzbuđljive i opasne aktivnosti, izolacija od drugih ljudi.
5. Dati ime ubijenom djetetu i predočiti si ga u rukama Boga.

Treba ga zavoljeti, te duboko i iskreno požaliti što ga se je ubilo. Ono je poput nevine Betlehemske dječice postalo žrtvom rata koji se u svijetu vodi protiv Isusa Krista i protiv Evandjelja.

6. Pronaći svoje vlastite vrijednosti, dobre uzore i pravi smisao života. Zahvaliti Bogu za sposobnost da se istinito prizna što je bilo nekada, što je sada, a što se s Božjom pomoći može postati.

7. Kroz molitvu ići za tim da se popravila veza svoje duše s Bogom. Moliti se za spoznaju Božje volje, što Bog traži od nas sada, kao i za milost da to ispunimo.

8. Biti spreman svoje obračeničko iskustvo, u odgovarajućoj situaciji, reći drugima s ciljem i na način da oni ne bi počinili grijeh.
9. Pomoći drugim ljudima koji su sudjelovali u usmrćivanju nerođene djece da postignu oprostjenje i izliječenje, da nađu novi život, u skladu s naukom Katoličke Crkve.
10. Treba osloboditi svoj život od nestrpljivosti i nasilja, imajući na umu da je ozdravljenje nekada postupan proces. Izgrađivati nježnost i blagost prema sebi.
Dragi Bog čovjeku želi sreću, radost i zdravlje. Onaj tko bi i nakon valjane ispovijedi i odrješenja i dalje sam sebe upropaštavao, taj bi zapravo time pokazivao manjak vjere u dragoga Boga. Isus Krist je došao na zemlju upravo zato da oslobodi griješnika i da mu donese sreću i mir. Prihvatimo velikodušno taj Božji dar, prihvatimo velikodušno mir duše koji nam dragi Bog želi i nudi.
11. Poštivati predbračnu čistoću i bračnu vjernost. Ne smije se provoditi seksualni život prije niti izvan braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je nerazrješiv do smrti jednoga od supružnika.
12. Ponovno se naučiti smijati. Donošenjem sreće u živote drugih ljudi, doživljava se i vlastita sreća.
13. S Božjim milosrđem se ne smije poigravati i misliti da se smije griješiti, a Bog će opraštati. Isus je u Sv. Pismu pri opraštanju također govorio : "Idi i ne griješi više!"
14. Potrebno je izbjegavati svaki grijeh, voditi primjereni kršćanski život, živjeti u potpunosti onako kako nas uči Sveta Katolička Crkva. To između ostalog podrazumijeva sudjelovanje na Sv. Misi svake nedjelje i zapovjedanog blagdana, a po mogućnosti i češće. Treba čitati Sv. Pismo, činiti pokoru i svakodnevno se Bogu moliti.

Dr. med. Antun Lisec

*" ... Sada ovako govori Jahve,
koji te stvorio Jakove,
koji te sazdao Izraele:
" Ne boj se, jer ja sam te otkupio ;
imenom sam te zazvao: ti si moj !*

*...
Ne boj se,
jer ja sam s tobom.
S istoka ću ti dovesti potomstvo
i sabrat ću te sa zapada."*

*...
Ne spominjite se onoga što se zbilo,
nit mislite na ono što je prošlo.
Evo, činim nešto novo;
već nastaje. Zar ne opažate ?
Da, put ću napraviti u pustinji,
a staze u pustoši ..."*

(Izajia 43 :1,5, 18-19)

.....

Pokajničke procesije u Beogradu i Čačku

List "Glas" od 9. XII 2003. Desilo se to nedavno u Čačku. Dana 6. decembra 2003. održana je u Čačku pokajnička litija prvi put u Srbiji, a po nekima i prvi put u pravoslavlju. Pokajnička litija je litija koja ima za cilj davanje obaveštenja narodu o štetnosti i grešnosti utrobnog čedomorstva, kao i o potrebi individualne molitve za duše nerođene, a umrle nekrštene dece. Počinje ispred neke institucije gde se rade namerni prekidi trudnoće, (u ovom

slučaju parkinga čačanske bolnice), pa putem kojim ide kanalizacija, sve do utoka kanalizacije u neki vodeni tok (u ovom slučaju do Zapadne Morave). Nažalost, nije potrebno da obavestavam čitaoce zbog čega se baš taj put kretanja litije bira, jer to svi znamo. Putem sredstava javnog informisanja su se učesnici litije obratili ribarima, sa molbom da ne pecaju ribu jedan do dva kilometra ispod ulivanja kanalizacije u Zapadnu Moravu, jer te ribe pojedu leševe abortirane djece. Pokajnička litija je protekla u najvećem redu i miru, a u njoj je učestvovalo 118 ljudi. Nosile su se crkvene zastave, na čelu litije pravoslavni krst i ikone. Dr. Stojan Adašević.

27. XI 2004. Ponovljena je ista ovakova litija u Čačku.

List "Blic", 7. XII 2003. str. 14. Čačak. Čačanska crkva i Pravoslavna narodna hrišćanska zajednica "Sv. Đakon Avakum i iguman Pajsije", po blagoslovu Hrizostoma, vladike žičkog, organizovali su juče pokajnu litiju za nerođenu decu. Litija u kojoj je bilo stotinjak ljudi krenula je od čačanske bolnice i u tišini išla do obala Zapadne Morave "simbolišući put kojim idu komadi nerođene dece". Prema rečima prote Milenka Lazića, litija predstavlja "javno ispovedanje greha abortusa, odnosno čedomorstva". Cilj je da se Bog umilostivi svima onima koji su izvršili abortus. Svako čedomorstvo je ubistvo jer je svaki čovek, čim se začne, ikona Božija. Pokajna litija se po prvi put događa u Srbiji jer ljudi moraju da počnu da razmišljaju o svome grehu. Ovo je pokušaj da se stane na put biološkom nestajanju našeg naroda. Svako se okreće prema sebi i pre ili kasnije čovjek se mora suočiti sa grehom koji učini - kaže prota Lazić.

Beograd, 26. XII 2003. Litija se sakupila ispred spomenika Knezu Mihajilu Obrenoviću na Trgu Republike. Do 18,30 h držani su govori o beloju kugi i sličnim problemima. Bilo je govora i o prihvatu dece izbeglica sa Kosova. Govori su počeli u 17,30. U 18,30 litija, koju je organizovao Hilandar, a preko Oca Vasilija Hilandarca krenula je preko Terazija do Balkanske ulice, niz koju je sišla do ulice Narodnog fronta (sada Kraljice Natalije). Tu su se okupili svi iz litije i držani su govori. Na žalost, tu se rade i namerni prekidi trudnoće - utrobna čedomorstva. Na kraju govora, pozeleo sam da se u ovoj kući samo rađaju deca, a ne da se vrše ubistva nerođene dece. Iza mene je govorio otac Boža Bakajlić, koji je ova pitanja osvetlio sa teološke strane. Bilo je još govornika, a zatim je odneseno cveće i bačeno u reku Savu. Dr Stojan Adašević

Ispovijest bivšeg beogradskog abortera

List "Argument", 23. II 1996. Intervju s dr. Stojanom Adaševićem: "U mojoj ordinaciji ubio sam nerođeni grad kao Smederevo". Dr. Adašević je 1997. na 12. kongresu ginekologa i opstetričara Jugoslavije održao govor u kojemu je pozvao na prestanak ubijanja nerođene djece.

Gospodine Adaševiću, poznati ste beogradski ginekolog – akušer, ali od 1988. godine ne radite abortuse. Štaviše, postali ste njihov veliki protivnik, pripremate čak i osnivanje Društva za očuvanje ljudskog života i porodice. Ali, u 26 godina napravili ste oko 62 hiljade abortusa. Jednom prilikom ste čak rekli: "Ubio sam grad veličine Smedereva".

Dr. Adašević: "Mislím da Smederevo ima manje stanovnika, negde oko 45 hiljada. Shvatio sam da na ubistvo nemam prava ni kao vojnik ni kao hrišćanin, a kamoli kao plaćeni ubica koji ubija iza ćoška. Shvatio sam da je to čovek, da je to živo biće, isto kao i ja. Po hrišćanskim zakonima nemam prava da ubijem ni rođenog ni nerođenog. U ljudskom životu postoje kvalitativne i kvantitativne promene. Jedan od kvalitativnih promena je nastanak ljudskog života spajanjem dve ćelije, muške i ženske, u jedno biće. Kada sve to vidi, čovjek shvati da od momenta začeca do smrti, čovek je jedno te isto."

Prestali ste da radite abortuse. Da li je na tu odluku uticao i neki konkretni događaj iz Vaše prakse?

Dr. Adašević: “Desilo se to kada je jedan moj bliski rođak došao sa svojom verenicom. Kada sam počeo da radim abortus, izvukao sam prvo ruku, koja je pala na kompresu po kojoj je prosut jod. Počela se pokretati, jer je živac pao na taj jod i tako davao komandu ruci da se grči. Pre nego što sam opet nastavio da radim, napipao sam nešto i pomislio: Samo da ne bude noga! Stvarno je bila noga. Usredsredio sam svu pažnju da ne padne na alkohol. U tom trenutku, nešto se prosulo, neki instrumenti su pali sa velikom bukom, trgao sam se i ispustio nogu, koja je pala na sto i živcem dodirnula alkohol. Sada se i noga micala. Nastavio sam dalje i uhvatio opet nešto. To je bilo srce, koje se grčilo! Sećam se da je sestra pitala da li mi je zlo. Ispred mene ležalo je srce koje se micalo, noga koja se pokretala i ruka koja se grčila. Nekih desetak minuta pre toga, na ekranu preko ultrazvučnog aparata, video sam kako sve funkcioniše u jednoj celini. To me je potreslo i tada sam počeo da razmišljam o abortusu kao ubistvu.”

Pogovor

Vjerujem da će ovaj tekst pomoći doktorima, sestrama, farmaceutima i ostalim ljudima i u drugim sredinama, da se pokaju za sve svoje grijehe, pa tako i za one koje su neki od njih počinili sudjelovanjem u kontracepcijama, sterilizacijama, nemoralnim tzv. “seksualnim edukacijama”, umjetnim oplodnjama i u raznim vrstama ubojstava nerođene djece. Ovu djecu su ubijali ne samo “kirurškim” metodama, nego i brojnim drugim abortivnim sredstvima, poput svih vrsta antibaby pilula i spirala. Naime, uz ta sredstva često ipak dođe do začeća, ali ona tada automatski ubijaju dijete sprečavanjem njegovog usađivanja u maternicu, u prvim danima nakon začeća. Takovih ranih ubojstava ima možda još i više nego “kirurških” abortusa. Čuje se da na brojne načine ubijaju i mnogo djece začete u epruveti, pa se rodi manje od 5 % tako začete djece.

Mora se upozoriti da je sudionik ubojstva djeteta i farmaceut koji je abortivno sredstvo izdavao, možda uz tihi glazbu svoje apoteke, doktor koji je to sredstvo prepisivao ili ugrađivao, sestra koja je u tome pomagala, i sl. Isto se tiče i onih koji su sudjelovali u ubojstvu djeteta prilikom postupaka oko začeća u epruveti. Moramo im svima reći neka ne griješe. Dragi Bog očekuje da mu se raskajani vrate.

Treba napomenuti da su smrtni grijesi ne samo ubojstva, nego još i kontracepcija, sterilizacija i umjetna oplodnja, bilo da se radi o inseminaciji ili o oplodnji u epruveti.

Autor komentara: dr. med. Antun Lisec

...

Zabrana abortusa u Nikaragvi bez izuzetka

Managua. Zakonodavna Skupština Nikaragve je 26. X 2006, postigla zabranu svih vrsta abortusa, bez izuzetka.

Protuživotne snage su u zakon koji zabranjuje abortus, pokušavale ubaciti izuzetak zabrane uvođenjem umjetno stvorenog i zavodljivog termina tzv. "terapeutskog abortusa". To je potaklo ljude i organizacije koji poštuju život svakog čovjeka, sve od začeća pa nadalje, na brojne aktivnosti kroz koje su tražili državnu zabranu ubijanja nerođene djece bez izuzetka. Zajedno su surađivali evangelici i katolička većina.

Biskupska Konferencija Nikaragve je sugerirala da se kampanja za život provodi i na širokom nivou, pa su tako po župama formirane grupe koje su koordinirale aktivnosti. Tiskali su veliku količinu brošura o poštivanju života nerođene djece i nastupali u javnim glasilima.

Uz podršku katoličkih biskupa, načinilo se nekoliko Marševa za život.

Na prvome je bilo 20,000 sudionika, na drugome 50,000, a 6. X, kada je najavljena posljednja sjednica Zakonodavne skupštine, okupilo se preko 200,000 osoba koji su se zauzimali za zabranu svih ubijanja, te su predali 290,000 potpisa.

Konačnu odluku Zakonodavna skupština je odlučila donijeti 26. ovog mjeseca.

U međuvremenu je oko stotinu osoba koje se zauzimaju za abortus, pokušalo napraviti svoj vlastiti marš. Među njima su bile žene obučene kao vještice s dugim, crnim haljinama. Pokušali su ući u zgradu Zakonodavne skupštine, ali im to nije bilo dopušteno.

26. listopada nacionalna televizija je uživo prenosila sjednicu Zakonodavne skupštine. Mnoštvo naroda je vani molilo kronicu i držalo fotografije abortirane djece. I konačno, svi članovi su jednoglasno, a to znači 52 : 0 odlučili da se zabranjuje svaki abortus, bez izuzetka.

U obrazloženju su naveli da se životi nemoćne djece moraju zaštititi zakonom sve od začeca pa nadalje, bez izuzetka, a da se svaki medicinski problem trudnice mora i može rješavati uz poštivanje života nerođenog djeteta. Također su rekli da se država ne može vraćati u dane kralja Heroda koji je ubio nevinu dječicu. Ljudski život su opisali kao Božji dar koji se ne smije ugrožavati. Naglasilo se je ljepotu i vrijednosti majčinstva. Oštro su osudili ucjene koje su dolazile od strane nekih stranih predstavnika koji su podržavali abortus. Poručili su im da nemaju pravo narušavati nikaragvanske nacionalne interese i kulturu.

Nikaragva je slavila. Slavilo se i još uvijek se slavi zbog pobjede života nad smrću, zbog snage Katoličke Crkve, zbog uspješne suradnje katolika i evangelika, zbog postojanja tolikih običnih osoba, ali i onih na visokim položajima u državnoj vlasti, koji poštuju život i dostojanstvo svakog čovjeka, sve od začeca pa nadalje.

Za donošenje ovog zakona osobito je zaslužan liječnik dr. Dr. Rafael Cabrera-Artola.

Treba napomenuti da su u Latinskoj Americi donešeni i drugi korisni zakoni.

Tako je npr. Ustavni Sud Kostarike 11. X 2000. potpuno zabranjeno oplodnju u epruveti, bez izuzetka, obrazlažući da takve oplodnje ugrožavaju živote začete djece.

U Argentini je Vrhovni sud 23. svibnja 2003. god., pozivajući se na Ustav koji također zahtijeva poštivanje života svakog čovjeka, sve od trenutka začeca pa nadalje, donio zabranu proizvodnje i distribucije svih vrsta antibaby pilula, spirala i sličnih sredstava. Naime, dokazano je da uz njih ipak dolazi do začeca, ali ta sredstva sprečavaju djetetu usađivanje u maternicu pa ga tako automatski ubijaju.

Sve veći broj ljudi, pa i onih u državnoj vlasti shvaća ispravnost moralnog nauka Katoličke Crkve koja trajno naviješta nedopuštenost svih vrsta kontracepcija, sterilizacije, umjetnih oplodnji, ubijanja, predbračnog i izvanbračnog seksualnog života i drugih grijeha. Nepoštivanje ovih stavova kroz državne zakone, dio javnih glasila i škola doprinijelo je lošem odgoju i lošem ponašanju mnogih ljudi, pa je to čak brojne nacije dovelo pred ponor biološke propasti (premaleni broj rođene djece, izbjegavanje braka, rastave brakova, širenje AIDS-a i brojnih drugih zaraza koje se prenose i preko grijeshnog sredstva prezervativa itd).

Ipak, sve više diljem svijeta raste svijest za potrebom moralne obnove koja podrazumijeva prekid s grijesima. Malobrojni narodi na posebno zoran način uočavaju da će biološki nestati ako ne prihvate život u skladu sa zapovijedima Boga koji nas je stvorio.

Dr. med. Antun Lisec (antun.lisec@globalnet.hr)

Podrška biskupima

Posljednjih godina, u brojne škole, vrlo agresivno i sistematski, dolazile su ponude za promicanje grijeha bludnosti te borbu protiv plodnosti i rađanja, preko predavanja nekih doktora i studenata, tribina, anketa, nekih časopisa, pa i školskih knjiga, pozivanja nastavnika na "edukaciju" u Zagreb, preko brošura i letaka koje su pokušavali dijeliti učenicima i roditeljima, filmova, seminara, tzv. "edukacije edukatora", "memoaidsa", preko pokušaja postavljanja već uramljenih plakata i sl., ovijeno pričama o "programu djelovanja za mlade", o navodnoj brizi za "reproduktivno zdravlje", za "sprečavanje AIDS-a", za "spolni odgoj" i sl.. Često to stiže uz preporuku institucija vrlo zvučnih i poznatih naziva.

Promicatelji ovih pogubnih ideja pronalaze i razne druge smicalice u želji da im ravnatelj škole otvori vrata. U nekim školama nemoralnim odgojem se bave i nastavnici biologije.

Formirali se se već i lobiji koji besramne planove nastoje još više proširivati, bilo kroz posebni predmet ili kroz već postojeće predmete prirode i društva, biologije, filozofije, etike, sata razredne zajednice i razne “radionice”.

U ovome tekstu želim objasniti zbog čega je sve to neprihvatljivo.

Ponajprije treba čestitati hrvatskim biskupima, što su se i oni javno usprotivili nemoralnom odgoju kojega se je provodilo po školama. Na sličan način, protiv zloupotrebe školskog sustava već su reagirali katolički biskupi i u brojnim drugim zemljama. Biskupi se sigurno nećete pokolebati zbog protivljenja koja dolaze s raznih strana. Dirnuli su zapravo u “osinjak”. Napali se vrlo organiziranu strukturu koja se na svjetskom planu bori protiv kršćanskog stava o ljudskoj spolnosti, braku i roditeljstvu, koja se bori protiv rađanja djece.

Kada se nemoralni školski programi u Hrvatskoj usporede s onim što se danas zbiva po školama Ukraine, Rusije, Latvije, Rumunjske, Bugarske i sl., vidi se da se radi o zajedničkom programu kojega antinatalitetne međunarodne organizacije žele nametnuti svim postkomunističkim zemljama Srednje i Istočne Europe.

Te organizacije imaju svoje suradnike u brojnim zemljama, a za svoje pogubne planove osobito žele osvojiti područje državnog zakonodavstva, javnih glasila, medicine i školskog sustava. Ipak, nadam se da im to u Hrvatskoj neće uspjeti.

Kao što pripadnici pogrešnih ideologija pokušavaju reklamirati bludnost i prezervativ kroz predavanja i tribine, tako su na sličan način desetljećima, dok AIDS-a još nije niti bilo, pisali neprihvatljive školske udžbenike, pogotovo iz biologije, izdavali besramne letke, knjižice i filmove, držali isto takova predavanja, kako mladima po školama, tako i odraslima po “zadružnim domovima”.

Tada su poticali na upotrebu griješnih sredstava s direktnim izjavama da se zalažu protiv rađanja. A sada se netko čudi zašto nam je nizak natalitet, zašto izumiremo.

Evo o tome jedog izvještaja pučkog misionara o. Ante Katalinića D.I. iz knjige “Marija – velika nada Hrvata”: *“Godine 1959. u međimurskoj župi Sveta Marija na Muri, održavale su se misije koje su predvodili o. Mato Jović DI i pisac ovih redaka. Misije je svečano zaključio nadbiskup dr. Franjo Šeper. Bilo je nazočno više međimurskih župnika. Tada smo od njih čuli jednu žalosnu vijest. Dok su se u to vrijeme u raznim međimurskim župama održavale misije, usporedo s tim Božjim misijama, sotona je održavao svoje misije. Nekoliko liječnika iz bolnice susjednog gradića držalo je po raznim međimurskim selima predavanja mlađim ženama. Pojedine su osobno dobivale omotnice s pozivom da dođu na predavanja. Nagađalo se tko je organizirao ta predavanja. Glavni pak sadržaj predavanje bio je slijedeći: “Ne budite lude, imajte samo jedno dijete pa ćete živjeti gospodski”. Međimurje se tada ubrajalo u malobrojne hrvatske krajeve koji su godišnje imali koliko-toliko pozitivan natalitet. Nekima se to nije sviđalo pa su priredili spomenuta predavanja. Ja sam o svemu tome pisano obavijestio kardinala Štepinca, koji je tada bio interniran u Krašiću. On mi je odgovorio pisamcem u kojem je bila i ova rečenica: “Neprijatelj hoće da nas Hrvate biološki iskorijeni, ali ja se ne bojim za budućnost svojega naroda dok bude štovao Majku Božju”.*

Imao je blaženi kardinal pravo. Onaj tko moli Krunicu, taj se trudi oko spasa svoje duše, a istovremeno pruža sigurnost i svome narodu da će preživjeti. Međutim, ako se u maternici nalazi zmija spirala, ako se u džepu ili torbi umjesto Krunice nalazi prezervativ ili kutija s antibaby pilulama, onda se umjesto pravog štovanja Isusa i Majke Božje, radi o služenju lažnim božanstvima od kojih se umire.

Sada, kada su statističke činjenice o izumiranju prodrle u javnost i kada smo se oslobodili stega stare države, neprijatelji često izbjegavaju direktne izjave da se bore protiv rađanja brojne djece, pa djeluju na podmukliji način, poučavajući na upotrebu sredstava protiv rađanja pod maskom navodne zaštite protiv AIDS-a.

Erotizirajući djevojke i mladiće, podržavajući predbračni seksualni život, zapravo razdvajaju povezanost koju je dragi Bog predvidio između seksualnog života, braka i začeca.

Kao rezultat, propadaju ne samo pojedinci, nego i zajednica. Pojavljuje se porast brojnih spolno prenosivih bolesti, razvoj negativnih stavova prema braku i roditeljstvu, neopravdano odgađanje ili potpuno izbjegavanje braka, dolazak u brak s narušenim duhovnim, psihološkim i biološkim predispozicijama. Raste postotak neplodnih bračnih parova i rastava brakova s posljedicama ne samo za supružnike, nego i za djecu i društvo. U brojnim župama u crkvu na nedjeljnu Sv. Misu dolazi manje mladih nego za vrijeme komunizma, kada još nije bilo školskog vjeronauka. Strmoglavno pad natalitet, zatvaraju se brojne škole, narod biološki izumire.

Spomenut ću dva konkretna događaja koji su sa svime ovim povezani, a govore vrlo mnogo. Obratila mi se 19 godišnja djevojka s rakom maternice, zaražena Humanim Papiloma Virusom (HPV). Pokušali su ju izliječiti odstranjivanjem dijela cerviksa maternice, tzv. konizacijom, ali se vidjelo da nije dovoljno, pa je naručena na histerektomiju (odstranjenje cijele maternice) da bi joj se spasilo život. Dok je bila u gimnaziji, kaže da im je došla držati predavanje jedna doktorica i poticala ih na upotrebu raznih sredstava protiv rađanja. To ju je ohrabrilu da počme s predbračnim seksualnim životom. Uzimala je antibaby pilule, zarazila se HPV-om i dobila rak.

Za one koji misle da do raka ne bi došlo da se je u spolnim odnosima koje je imala upotrebljavalo prezervativ, u tekstu koji slijedi, vidi se da se HPV i razne druge spolne bolesti prenose s prezervativom kao i bez njega. Prezervativ pruža lažnu sigurnost. Institucije i pojedinci koji su ga reklamirali, zapravo su odgovorni za tragedije mnogih ljudi.

Prije par godina bio sam u Latviji i čuo zabrinjavajući podatak od djelatnika televizije. Bili su u jednoj srednjoj školi, razgovarali sa stotinjak učenika, a nitko od njih u životu ne želi ući u brak i imati djecu. Kažu da kod njih u školi postoji tzv. "seksualni odgoj", da su ih naučili provoditi seksualni život uz razna sredstva protiv rađanja, da su se već na to navikli i da ne vide potrebu za brakom. Brak je odgovorost i obveza.

Pitam se gdje je budućnost jednome narodu ako mlade generacije ne žele ostvariti brak i rađati djecu? Radi se o državi gdje je vjera kroz sovjetsko komunističko vrijeme bila strahovito progonjena, posljedice su prisutne još sada, pa unatoč osamostaljenju nije bilo dovoljne reakcije protiv ovakvih programa koje su im nudile iste one međunarodne organizacije koje to sada nude i Hrvatskoj.

Prezervativ nije rješenje!

Novinari koji su godinama napadali Katoličku Crkvu, nedavno su vrlo pogrešno pokušavali interpretirati čak i izjave Sv. Oca Pape. Sigurno je i to bio razlog što je predstavnik Svete Stolice, na 55. sjednici Komisije o statusu žena UN-a, 14. ožujka 2011. u New Yorku između ostalog izjavio: *"Sveta Stolica ni na koji način ne podržava kontracepciju ili upotrebu kondoma, bilo kao mjeru planiranja obitelji, bilo kao dio preventivnih programa HIV-a/AIDS-a, bilo kao školskih programa edukacije o spolnosti."*

Promicatelji prezervativa i sličnih sredstava često ignoriraju argumente koje protiv toga djelovanja iznose bilo Crkva, bilo medicina.

Nikada nitko neće otkriti prezervativ koji čuva od grijeha. A grijeh je, u nekom smislu, SIDA duše. Grijeh je ovdje najveći problem. Zbog njega propada duša.

Kada je napasnik Alessandro predlagao Sv. Mariji Goretti grijeh bludnosti, ona mu nije držala predavanje o spolno prenosivim bolestima, nego mu je odlučno uzviknula: *"Ne, ne, Alessandro, to je grijeh, otići ćeš u pakao!"* Tako je, neposredno prije mučeničke smrti, uspjela uputiti još i krik opomene onima koji se zavaravaju da se može pravilno odgajati zanemarujući postojanje grijeha i njegove posljedice.

Preko prezervativa se ipak prenose i bolesti, pa i one smrtonosne.

Ovom prilikom želim spomenuti da je Centar za kontrolu bolesti SAD-a još koncem osamdesetih godina izjavio, što nikada kasnije nije opovrgnuto: *"... HIV je izoliran iz krvi, sline, suza, mokraće, sjemena, cerebrospinalne tekućine, majčinog mlijeka, te iz tkiva"*

zaraženih ljudi...Koža, naročito kada se ograba, poreže ili oguli, upale kože i druga oštećenja, kao i sluznice oka, nosa, usta, a moguće i dišnog puta (dušnik, bronhi, pluća), trebaju se smatrati kao mogući putevi ulaska virusa." Ovo je objavljeno u: Morbidity and Mortality Weekly Report, Atlanta-GA, US Dept. of Health, Education and Welfare, 1 April 1988, Vol. 37, No. S-4.

Svake minute u usnoj šupljini se pojavi milijun novih limfocita, a ako je u ustima prisutna upala, onda i deset milijuna. Ako je čovjek zaražen, u limfocitima se nalazi mnoštvo virusa AIDS-a. Često je stomatolog prvi liječnik koji posumnja da netko boluje od AIDS-a kada vidi gnojenje i krvarenja u ustima, bijele naslage i slične promjene.

Čak i zdrava osoba skoro uvijek u ustima ima neke ranice nakon pranja zubi, zbog pokvarenog zuba, gingivitisa ili oštrije hrane, kroz koje virusi još lakše ulaze.

Danas znamo da čovjek u krvi i svojim izlučevinama ima u raznim fazama bolesti različite količine virusa. Sigurno da ima i razlike među raznim poljupcima. Ali, iz svega navedenog, jasno je da se ne smije zanemarivati mogućnost zaraze već i nekim poljupcima.

Činjenica je da se uz reklame prezervativa ipak uočava veliko širenje AIDS-a. Paralelno s velikim reklamama prezervativa zaraza se je u nekim dijelovima Tropske Afrike toliko proširila da je već zaraženo preko polovine stanovnika mlađe dobi.

Zanimljivo je čuti da je predsjednik George W. Bush po državnim školama SAD-a potaknuo uz veliku državnu financijski potporu, provođenje tzv. "abstinence only programa", u kojima se ne reklamira prezervativ i slična sredstva, nego se govori o prednosti suzdržanosti do braka i o štetnim posljedicama predbračnog seksualnog života. U Americi nadležne institucije sve više i više shvaćaju da nema drugoga rješenja.

Stanje se prema boljemu mijenja i u Ugandi. Državna podrška programima odgoja za predbračnu suzdržanost i bračnu vjernost rezultirala je znatnim padom postotka zaraženih AIDS-om s 21,2 % koliko ih je bilo zaraženih koncem osamdesetih godina, na 6,2 % u 2001. godini. Međutim, nije istina da je do toga pada došlo zbog reklame prezervativa. Dr. Vinand Nantulya, savjetnik za zarazne bolesti predsjednika Qoweri Musiveni, rekao je za "The New Republic": "*Stanovnici Ugande se nikada nisu prepustili upotrebi prezervativa*".

Reklama prezervativa je dovela ne samo do lažne sigurnosti da se tako neće prenijeti AIDS, nego je zbog poticaja na nemoralni život dovela do strahovitog razbuktavanja i drugih zaraza.

Tako je danas Humanim Papiloma Virusum (HPV-om) u SAD-u zaraženo već oko polovine mladića i djevojaka koji žive predbračnim seksualnim životom. Taj virus se prenosi preko prezervativa jednako kao i bez njega. Izaziva rak maternice. Oko 99 % žena koje obole od raka maternice, zaražene su tim virusom. U mnogim zemljama svijeta, pa i u Hrvatskoj, danas od raka maternice umire više osoba nego što ih umire od AIDS-a.

Američki nacionalni institut za zdravlje je još 1996. god u dokumentu "Consensus Statement on Cervical Cancer" utvrdio da upotreba barijernih metoda kontracepcije u koje spada prezervativ, ne potvrđuje da bi se time sprečavalo širenje HPV-a.

Iz dokumenta "Workshop Summary" iz 2000. god. kojega je izradio isti Nacionalni institut za zdravlje, zajedno s "National Institute of Allergy and Infectious Diseases" i s "Department of Health and Human Services" vlade SAD-a, vidi se da nema niti kliničkih potvrda da bi prezervativ štitio od zaraze sifilisom, herpesom i Chlamydiom Trachomatis. Napominjem da Chlamydia izaziva upale u maternici i jajovodima što rezultira neplodnošću. Nekada zaražena žena ipak zanese, ali dijete zbog zaraze često umre još prije poroda.

Poljupcima se prenose i hepatitisi (žutice) B i C, od kojih se često ostane doživotno zarazan, dobije cirozu i rak jetre, tuberkuloza, infektivna mononukleoza i brojne druge bolesti.

Još donedavno su po školama lagali da Boga nema. To je bio napad na Prvu Božju zapovijed. Međutim, reklamom kontracepcijskih i abortivnih sredstava, te poticanjem na bludnost kroz javna glasila, "medicinu", "sistematske preglede", škole i na razne druge načine, napadaju 5. i 6. Božju zapovijed.

Da li će se netko opredijeliti za pohađanje vjeronauka, to je već druga tema. Međutim, moramo spriječiti da nam opet ne bi pod navodnom brigom za “zdravlje” promicali ono što je protiv zdravlja, a uz to još provodili protuvjersku djelatnost preko napada na pojedine Božje zapovijedi. A, kada se napada bilo koju od njih, onda je to usmjereno ne samo protiv katolika, nego i protiv pripadnika pravoslavne, židovske i muslimanske vjere, pa i protiv interesa ostalih ljudi.

Roditelji s povjerenjem šalju djecu u školu. Škola nema pravo zloupotrijebiti to povjerenje napadajući Božje zapovijedi. Katolička Crkva u vezi ovoga nikada neće promijeniti svoj stav. Radi se o vječnim i nepromjenjivim etičkim načelima.

Dragi Bog je stvorio čovjeka kao muško i žensko i zato je predvidio Sveti Sakrament ženidbe gdje se ljubav izražava na posebni način. Kroz brak kojega blagoslovi dragi Bog, muž i žena imaju priliku u ljubavi surađivati s Bogom u stvaranju novih ljudi. Oni se trebaju s poštovanjem odnositi prema tom velikom Božjem povjerenju i prema daru plodnosti koji su od njega dobili.

Ne može se biti pametniji od dragoga Boga i činiti dobro napadajući one životne principe koje nam je dao Bog u svojim zapovijedima.

Na bezbroj primjera se može dokazati da zdravlje čovjeka u velikoj mjeri ovisi o načinu njegovog života. Priroda neke greške jednostavno rečeno ne oprašta.

A, kada se moralni integritet čovjeka i onaj prirodni zdravi stid razore na jednom području, lakše se propadne i na drugom.

Griješ nikada nije rješenje! Uvijek postoji rješenje bez grijeha! Živeći bez grijeha, čuvamo ne samo svoju dušu, nego i tjelesno zdravlje!

.Usporedba Tajlanda i Filipina

Tajland ima 66, a Filipini 82 milijuna stanovnika. Prva osoba zaražena HIV–om otkrivena je i na Tajlandu i na Filipinima iste, 1984. godine. 1987. god. na Tajlandu je bilo 112 poznatih zaraženih, a na Filipinima 135.

1991. god. Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) je prognozirala da će 1999. god. na Tajlandu biti 60 – 80 tisuća zaraženih, a na Filipinima između 80 – 90 tisuća. Iste 1991. god. ministar zdrvtva Tajlanda je pokrenuo tzv. program 100 % upotrebe prezervativa. Ova inicijativa je bila široko prihvaćena, i prezervativi su se nudili u supermarketima, barovima, javnim kućama i raznim drugim javnim mjestima.

Slični pritisci su izvršeni i na Filipine, da bi i ta država prihvatila reklame i raspačavanje prezervativa, ali je to spriječeno zbog odlučnog javnog protivljenja Katoličke Crkve. I pogledajmo sada što je uslijedilo kao rezultat. 1999. god. prema izvještaju UNAIDS, na Tajlandu je već bilo 755,000 zaraženih, od čega je već umrlo 65,000, dok je iste godine na Filipinima ukupni broj zaraženih bio 1,005, a umrlo je njih 225.

U kolovozu 2003. godine bilo je već 899,000 poznatih zaraženih na Tajlandu, a od AIDS–a je umrlo već 125,000 ljudi.

Za usporedbu, do rujna 2003. godine, na Filipinima je bilo 1,946 zaraženih, a umrlo ih je 260. Pokazavši se nesposobnim u obuzdavanju širenja AIDS–a, Tajland se sada usmjerio na liječenje oboljelih od AIDS–a. A tko se to na Tajlandu uopće bavi liječenjem oboljelih? Većinu lječilišta vode upravo katolički misionari, Camillian Fathers, iako Tajland u velikoj mjeri očito nije prihvatio pristup sprečavanju AIDS–a odgojem za predbračnu suzdržanost i vjernost u braku kojega zastupa Katolička Crkva.

Katolički dokumenti

U razumijevanju problematike i u zauzimanju protiv štetnih programa, vrlo nam pomaže dokument Papinskog Vijeća za obitelj, pod naslovom “Ljudska spolnost: istina i značenje”. iz 1995. god. Preveden je i na hrvatski jezik.

S obzirom da su se pokušaji zloupotrebe školskog sustava za širenje nemorala pojavili koordinirano u raznim zemljama, a također i povezivanje destruktivnih, antinatalitetnih međunarodnih organizacija s ateističkim protubračnim, feminističkim i protuživotnim

strukturama u zemljama žrtvama, u spomenutom Crkvenom dokumentu nalazi se i poglavlje “Metode i ideologije koje treba izbjegavati”. Tu između ostalog piše:

“Danas roditelji trebaju pripaziti na načine na koje se nećudoredni odgoj može prenijeti njihovoj djeci različitim metodama, promicanim od skupina sa stajalištima i interesima koji su suprotni kršćanskom ćudoređu. (t.135)

“Djeci i mladima bilo koje dobi ne smije se predstavljati nikakav materijal erotskoga obilježja, bilo pojedinačno bilo skupno”. (t. 126.3) Ovo načelo poštivanja djeteta isključuje sve nepripadne oblike umiješanosti djece i mladih. Glede toga, mogu se, među ostalima, spomenuti slijedeće pogrešne metode spolnoga odgoja: a) bilo kakvi “dramatizirani” prikazi, oponašanja ili “uloge” koje opisuju pitanja genitalnosti ili erotska pitanja; b) stvaranje slika, plakata, modela i slično...”(127.4)

Roditelji ponajprije moraju odbiti sekulariziran i protunatalni spolni odgoj koji Bogu daje rubno mjesto u životu i drži rođenje djeteta prijetnjom, rasprostranjenom preko velikih organizacija i međunarodnih udruženja koja promiču pobačaj, sterilizaciju i kontracepciju. Te organizacije žele nametnuti lažan način života protiv istine ljudske spolnosti. Djelujući na nacionalnoj i krajevnoj razini, ovi organizmi pokušavaju među djecom i mladima pobuditi strah glede “prenapučenosti”, kako bi promicali kontracepcijski, tj. “anti-life” (protuživotni) mentalitet. Oni šire lažne pojmove u svezi s tzv. “reprodukcijom zdravljem” i sa “spolnim i reprodukcijom pravom” mladih. (161). Nadalje, neke protunatalne organizacije podupiru one klinike koje, kršeći roditeljska prava, mladima osiguravaju pobačaj i kontracepciju, promičući na taj način promiskuitet i, susljedno tomu, porast trudnoće među djevojkama. “Kako to da gledajući dvijetisućitu godinu ne mislite na mlade? Što im se predlaže? Društvo “stvari” a ne “osoba”. Pravo da se slobodno čini sve od najranije dobi, bez kočnica, ali s najvećom mogućom “sigurnošću”. Nesebično sebedarje, vlast nad nagonima, smisao za odgovornost, drže se pojmovima vezanim za neko drugo vrijeme.” (136)

“U nekim društvima djeluju profesionalna udruženja odgojitelja, savjetnika i terapeuta za spolnost. Budući da se njihov rad nerijetko temelji na nezdravim teorijama koje nemaju znanstvene vrijednosti i koje su zatvorene istinskoj antropologiji, te koje ne raspoznaju pravu vrijednost čistoće, roditelji bi se prema tim udruženjima trebali odnositi s velikim oprezom, bez obzira na to kakvo su službeno priznanje primili, i to posebno kad je njihova točka gledišta u neskladu s naučavanjem Crkve, što je očigledno ne samo u njihovu djelovanju, već i u njihovim izdanjima koja su široko rasprostranjena u različitim zemljama.” (138).

*“Još se jedna zloraba primjećuje kad se želi pružiti spolni odgoj, tako da se, i crtežima, djecu uči o svim intimnim pojedinostima spolnih odnosa. Danas se to često događa s obrazloženjem da se želi ponuditi odgoj za tzv. “sigurni seks”, posebno u odnosu na širenje SIDA-a (AIDS-a). U tom kontekstu roditelji trebaju također odbiti promicanje takozvanoga “safe sex-a” (sigurnog seksa) ili “safer sex-a” (sigurnijega seksa), **opasne i nećudoredne politike, utemeljene na varljivoj teoriji da prezervativ može pružiti odgovarajuću zaštitu protiv SIDA-e (AIDS-a).** Roditelji trebaju inzistirati na uzdržljivosti izvan braka i na vjernosti u braku kao jedinom pravom i sigurnom odgoju za zaštitu od takve zaraze”. (139).*

Hrvatski biskupi su zauzimanjem protiv nemoralnog odgoja i protiv reklame prezervativa zapravo ponovili ono što već odavno govori i Vatikan.

Ne kontracepciji i sterilizaciji !

Sv. Otac Papa Pio XI je u Enciklici “Casti Conubii” protiv kontracepcije i protiv sterilizacije napisao: 56. *Budući da su neki očito odstupili od kršćanskog, već tamo od početaka predanog i nikada prekinutog kršćanskog učenja, misleći da o tim stvarima treba svečano naviještati drugo učenje, Katolička Crkva kojoj je sam Bog povjerio naučavanje i obranu nepovrijeđene čistoće ćudoređa, postavljena usred tih razvalina ćudorednosti, kako bi sačuvala netaknutu čistoću ženidbene veze od ove sramotne ljage, u znak svog božanskog poslanja visoko diže svoj glas preko Naših ustiju i ponovno proglašava: Svaka upotreba ženidbe gdje po čovječjem*

nastojanju biva bračni čin lišen svoje naravne sposobnosti da proizvede život, krši Božji i naravni zakon i oni koji takvo što čine, kaljaju se ljagom teškoga grijeha.

57. Svećenike dakle, koji se bave ispovijedanjem, kao i druge koji djeluju u dušobrižništvu, opominjemo Našim vrhovnim autoritetom kojemu je povjerena briga za sve duše, da ne dopuste da u pogledu tog vrlo važnog Božjeg zakona njima povjereni vjernici budu u zabludi; a još mnogo više, da se i oni sami čuvaju netaknutima od takvih krivih mišljenja i da ih ni na koji način ne opravdavaju.

Ako bi, Bože sačuvaj, neki ispovjednik ili dušobrižnik vodio vjernika koji ima u njega povjerenja, u ove greške ili ih u njima učvršćivao privolom ili krivom šutnjom, neka pripazi na činjenicu da će morati podnijeti strogi račun Bogu, Vrhovnom Sucu, za izdaju svoga svetoga povjerenja i neka se podsjeti riječi Kristovih: "To su slijepi vođe slijepaca: a ako slijepac slijepca vodi, obojica u jamu padnu." (Mt 15,14)

Sv. Otac Papa Pavao VI je 1968. god. objavio vrlo poznatu Encikliku "Humanae Vitae". U njoj se između ostalog kaže: "... U okviru zadaće prenošenja života roditeljima, prema tome, nije slobodno postupati samovoljno, kao da bi oni mogli posve samostalno odlučivati o čestitim putovima koje trebaju slijediti; oni, naprotiv, moraju svoj postupak uskladiti sa stvaralačkom Božjom namjerom, izraženom s jedne strane u samoj naravi braka i njegovih čina, a s druge strane u stalnom naučavanju Crkve..."

"... Isto tako treba isključiti, kako je crkveno Učiteljstvo to u više navrata izjavilo, izravno obesplođivanje, bilo stalno bilo privremeno, bilo muškaraca, bilo žena. Jednako u predviđanju bračnog čina, u toku njegovog vršenja ili odvijanja njegovih prirodnih posljedica, isključen je svaki zahvat kojemu je svrha, ili put za svrhu, to da se onemogućiti rađanje novog života..."

"... Ispravni će se ljudi još bolje moći uvjeriti o osnovanosti crkvenog naučavanja na ovom polju, ako ushjednu porazmisliti o posljedicama što ih imaju postupci za umjetno reguliranje poroda. Neka u prvom redu ocijene kakav bi se širok i lagan put mogao otvoriti bračnoj nevjeri i općenitom srozavanju čudorednosti. Ne treba mnogo iskustva da se shvati ljudska slabost i da se razumije kako su ljudi – naročito mladi, koji su tako ranjivi u ovom pogledu – potrebni poticaja da ostanu vjerni moralnom zakonu, i ne smije im se pružiti lagodno sredstvo da krše sam zakon. Moguća je također i bojazan da muževi, koji su se već priviknuli na upotrebu takvih sredstava protiv začeca, najzad zaborave na poštovanje prema ženi, pa da ne vodeći brige oko njezine tjele i duševne ravnoteže, učine ženu pukim oruđem koje služi njihovoj vlastitoj požudi, a ne postupaju s njome kao s družicom koju treba okruživati poštovanjem i ljubavlju."

Govoreći talijanskom udruženju katoličkih farmaceuta 1994. god. sadašnji Sv. Otac Papa je , naglasivši plemenitu vještinu i tradiciju farmacije, podsjetio na svoj kao i na govore svojih prethodnika – Pija XII i Pavla VI koji se odnose na moralni vid te struke i rekao: "Ne može se prihvatiti sudjelovanje u napadima protiv života ili integriteta pojedinca, protiv prokreacije ili moralnog i mentalnog zdravlja čovječanstva... Niti se može u savjesti tražiti korist od izdavanja proizvoda koji ponižavaju čovjeka" (Medicina e Morale 4, 1994., str. 762).

Upravo su kontracepcija i sterilizacija metode protiv prokreacije a one imaju ne samo štetne posljedice za dušu, nego i za tijelo i zajednicu.

Postoji bitna razlika između prirodne metode koja otkriva plodne i neplodne dane žene, u odnosu prema kontracepciji i sterilizaciji, gdje se radi o nedopuštenosti i grijehnosti.

Naime, kontracepcija i sterilizacija razdvajaju povezanost koju je dragi Bog predvidio između specifičnog bračnog čina i začeca. Kod prirodne metode se ta povezanost ne razdvaja, s obzirom da uopće nemaju bračni odnos u plodno vrijeme. A bračni odnos se ne mora imati ako je opravdan razlog da ga se nema.

Naravno, seksualni odnos se uopće ne smije imati ako dragi Bog nije blagoslovio taj brak, pa se ljude u takovom odnosu ne smije niti podržavati.

Ne ubijanju !

Kao što je već objašnjeno, promicanje kontracepcije uz koju ne dolazi do ubojstvenog učinka na dijete, spada u smrtni grijeh bludnosti.

Međutim, promicanje upotrebe antibaby pilula i spirala i raznih drugih sredstava, predstavlja sudjelovanje u grijehu ubijanja ljudi. Naime, uz sve vrste antibaby pilula ipak često dođe do ovulacije i začeća. Tada dijete najčešće vrlo brzo umire od gladi, obično dok žena na sebi još niti ne primijeti znakove trudnoće, jer pilule osuše žlijezde i smanje količinu hrane - glikogena u sluznici maternice. Kod žena koje nose spiralu i žive seksualnim životom, do začeća dolazi prosječno 3 - 4 puta u godini dana. Međutim i spirala sprečava djetetu usađivanje u maternicu, pa ono najčešće pogine u prvim danima. Pojavi se neko krvarenje i žena čak ne primijeti da je bila trudna, iako je zapravo bila. Sva ova sredstva vrlo štete zdravlju. Npr. uz spiralu se pojavljuje gnojenje u maternici, jajovodima i trbušnoj šupljini, krvarenja, bolovi, slabokrvnost itd. Žene koje gutaju antibaby pilule češće obole od raka dojke, kože i maternice, sklonije su moždanim i srčanim udarima, upalama vena s ugrušcima koji mogu izazvati emboliju, pojavi im se oštećenje jetre i vidnog živca, oslabljenje imuniteta itd.

Griješiti se ne smije nikada. Grijeh nikada nije rješenje. On samo donosi nove probleme.

U Enciklici Sv. Oca Pape Ivana Pavla II "Evandjelje života", pod točkom 62. nalazimo: *"Prema tome, vlašću koju je Krist predao Petru i njegovim nasljednicima, u zajedništvu s biskupima koji su u više navrata osudili pobačaj i u prethodno citiranom savjetovanju jednodušno se složili glede ovog nauka – izjavljujem da izravni pobačaj, tj. hotimični kao cilj ili sredstvo, sačinjava uvijek teški moralni nered, jer sadrži namjerno ubojstvo nedužnog ljudskog bića. Ta je nauka utemeljena na prirodnom zakonu i na napisanoj Riječi Božjoj, nju prenosi Predaja Crkve i naučava redovno i opće Učiteljstvo.*

Nikoja prilika, nikoja svrha i nikakav zakon na svijetu neće moći dozvoliti jedan čin koji je u biti nedopustiv, jer je protivan Zakonu Božjem, napisanom u srcu svakog čovjeka, razumom prepoznatljiv i od Crkve proglašen."

Slično piše i u Enciklici "Humanae Vitae" Sv. Oca Pape Pavla VI: *"Oslanjajući se na ova temeljna načela ljudskog i kršćanskog učenja o braku, moramo još jednom izjaviti da je kao dopušten način regulacije poroda, posve isključen izravan prekid već započetog procesa rađanja, a naročito izravan pobačaj, pa makar to bilo iz razloga liječenja."* HV, 14)

U točki 72. Enciklike "Evandjelje života" Papa piše: *"Zakoni koji odobravaju i podupiru pobačaj i eutanaziju postavljaju se, dakle, posvema, ne samo protiv dobra pojedinca, nego i protiv općeg dobra i prema tome, potpuno su lišeni autentične pravne valjanosti."*

Ne umjetnoj oplodnji !

Zbor za nauk vjere Katoličke Crkve je objavio dokument "Donum Vitae" kojega je potpisao sadašnji Sv. Otac Papa i naredio njegovo objavljivanje. U njemu se detaljno objašnjava zbog čega su nedopuštene i grešne umjetne metode poput inseminacije i oplodnje u epruveti: između ostalog, na nemoralni način uzimaju spermatozoide, a do začeća dolazi bez specifičnog čina bračne ljubavi. Osim toga, saznajemo da mnogu djecu začetu u epruveti ubijaju na razne načine. U knjižarama "Kršćanske sadašnjosti" može se nabaviti prijevod toga dokumenta na hrvatskom jeziku po simboličnoj cijeni, a za sada iz njega samo kratki citat:

"Stoga dijete ima pravo, kao što je spomenuto, biti plod specifičnog čina bračne ljubavi svojih roditelja, a ima također pravo biti poštivano kao osoba od časa svoga začeća" (str. 44)

Zaključak

Njemački teolog Michael Seiler je napisao jednom učitelju: *"Dragi moj! Naše vrijeme hoće biti bez Boga mudro i sretno – to je prva glupost. Ono hoće bez samozataje biti ćudoredno – to je druga glupost. Ono hoće biti veliko bez pravednosti – to je treća glupost. Konačno, ono želi mudrost i blaženstvo, krepost i veličinu ostvariti bez blagog utjecaja kršćanstva i to je konačna – glupost nad glupostima. Protiv tih gluposti moraš svoje slušatelje dan i noš jačati inače nema spasa niti učeniku ni učitelju!"*

Svako poganstvo, umjesto jedinog i pravog Boga, ima lažne "bogove" koje si pokušava kreirati prema vlastitim prohtjevima, ili pak čovjeka želi postaviti na mjesto koje pripada Bogu. Onaj tko želi osporiti nekome njegovo ljudsko dostojanstvo i zloupotrijebiti ga, na neki način želi sebe proglasiti lažnim "bogom". Tako su postupali brojni diktatori i carevi svijeta kroz povijest, pa do onih nedavnih i današnjih dikatora koji po školama, javnim glasilima, medicini i po drugim područjima žele nametnuti odgoj ili ponašanje u suprotnosti sa zapovijedima i planom jedinog i pravoga Boga. On nas je stvorio, On zna kako treba živjeti. Nitko ne može načiniti dobar odgojni program, pa niti za očuvanje zdravlja, ako je protivan nekoj od Deset Božjih zapovijedi.

U veljači 2008, Sveti Otac Papa je poslao poruku nadbiskupu Gerald Lyriu Rochi, predsjedniku Brazilske biskupske konferencije. U njoj piše da potovi koje zacrtava kultura koja je bez Boga i njegovih zapovijedi, ili koja je čak protiv Boga, na kraju čine kulturu koja je protiv ljudskoga bića i dobra naroda". (kta/rv, 8. II 2008).

Život u skladu s Božjim zapovijedima čuva čovjeka od brojnih bolesti i neprilika i pomaže mu u čuvanju moralnih, psiholoških i bioloških predispozicija za uspješni brak i roditeljstvo.

O školi u velikoj mjeri ovisi kakav će život provoditi sadašnji učenici, kakve će brakove ostvarivati, koliko će imati velikodušnosti prema prihvaćanju djece, pa čak i kako će ih danas sutra, ako ih budu imali, odgajati.

Zdravlje spolnih organa se mora čuvati. Njega upropaštava predbračni i izvanbračni seksualni život. Činjenica je da ga se ne može sačuvati kontracepcijskim i abortivnim postupcima, nego ga se tako samo uništava.

Maternica također mora biti zdrava. Jasno je da je zdravlje cijele žene upropašteno kada joj je upropaštena maternica. Što je sa zdravljem jednoga naroda kada se tome narodu sistematski uništava zdravlje maternica preko antibaby pilula, spirala, brojnih spolnih bolesti koje se prenose i preko prezervativa i na slične načine? A, kada se nekome narodu uništi maternice znatnog broja žena, onda se je biološki vrlo oslabilo i taj narod, a dovelo ga se je i pred ponor fizičkog nestanka! Postalo je očito da je ovo postao cilj raznim međunarodnim organizacijama koje financiraju tzv. školski "spolni" odgoj u postkomunističkim europskim zemljama i raznim drugim dijelovima svijeta.

Učenici su vrlo dragocjeni. Upravo od njih očekujemo doprinos u obnovi naše opustjele domovine. Ne smije im se davati udžbenike sa štetnim sadržajima i razne druge nemoralne programe koji bi podržavali grijeh, bez obzira od koga dolazili prijedlozi, pozivi ili preporuke. Treba i te kako voditi računa o moralnoj izgrađenosti osoba koje rade u Ministarstvu prosvjete, Agenciji za odgoj i obrazovanje, ali i po školama.

Hrvatska je prilično malena država i dobro se zna koje su to konkretne osobe i konkretne institucije desetljećima, a i u posljednje vrijeme provodile nemoralni tzv. "seksualni odgoj" po školama, kako kroz neprihvatljive udžbenike, tako i kroz dodatne sadržaje. U njih se ne može imati povjerenja. Što god su više radili, od toga je bilo više štete. Ne smije im se dopustiti da i dalje ostvaruju svoje planove niti da kreiraju bazu za daljnje djelovanje kroz posebni predmet u školi a niti kroz druge programe.

12. prosinca 2011.

Dr. med. Antun Lisec: antun.lisec@globalnet.hr

Zavoli dijete i daj mu da živi!

Djeca su naša radost i nada. Ona nam obogaćuju i uljepšavaju život. Na njima svijet ostaje. Za njihovo dobro se žrtvujemo.

Djeca traže našu ljubav i zaštitu, pogotovo dok su još tako nježna i malena da se nisu rodila. Kroz ljubav prema njima izgrađujemo svoju vlastitu nježnost, plemenitost i poštenje.

Djeca pomažu u izgradnji mira u našim srcima, u obitelji i u svijetu.

Isus nam govori u Sv. Pismu:

"... Ne brinite se tjeskobno i ne govorite: Što ćemo jesti, ili što ćemo piti, ili u što ćemo se obući?! - to sve traže pogani - jer zna Otac vaš nebeski da vam je to sve potrebno. Zato najprije tražite kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, a to će vam se nadodati! Dakle: ne brinite se tjeskobno za sutrašnji dan, jer će se sutrašnji dan brinuti za se! Svakom je danu dosta njegove muke." (Matej 6, 31-34).

Maka i otac se postaje začecem, a ne tek rođenjem. Nerođenom djetetu je dodijeljen najbolji stan, a to je pod srcem majke. Ono traži vrlo malo hrane, i dobija ju preko majčine krvi.

Razlika između rođenog i nerođenog djeteta je samo u mjestu boravka. Međutim, čovjek je čovjek po onome što nosi u sebi, a ne po mjestu gdje se nalazi.

I zato, bez obzira na situaciju, uvjete u okolini, na način kako je došlo do začeca, bez obzira na mjesto gdje se dijete nalazi, da li ga želiš ili ne želiš, da li se radi o bolesti majke ili djeteta, nikada ga ne ubij, već ga **zavoli i daj mu da živi !**

Ako imaš problema i treba ti pomoć, slobodno se javi najbližem katoličkom svećeniku i na slijedeće telefone:

- Časna s. Karmela Dominković, Đakovo. Tel: 031-801-261. Mobitel: 099-564-5259

- Autoru ove brošure, dr. med. Antunu Lisec, na mobitel u Hrvatskoj: 091-571-2856. E-mail: antun.lisec@globalnet.hr

Trudnice, u slučaju potrebe, mogu dobiti besplatni smještaj do poroda i neko vrijeme nakon njega ako se jave na slijedećim osobama:

1. Fra Marko Kornelije Glogović, Centar za nerođeni život "Betlehem" Mobitel: 091-788-5340. E-mail: udruga.betlehem@gmail.com.

2. Dom za trudnice "Majka Krispina", Lazine bb, 88266 Međugorje, BiH. Tel: 00387-36-651-631. Mobitel: +387-63-808-051. Primaju svaku trudnicu, bez obzira iz koje zemlje dolazi.

Može se javiti i izdavaču ove brošure,

Ako netko misli da u svom srcu sada nema ljubavi za novo dijete, ipak ju može dobiti. Ljubav je odluka. Odlučimo sada da ćemo zavoljeti svako začeto dijete, i ljubav već stiže u trenu.

Grieh nije rješenje

- Molimo se dragome Bogu za obraćenje grijешnika.

- Djecu treba voljeti i dobro ih odgajati

- Katolička Crkva je učiteljica vjere i morala. Ona trajno naučava neraskidivost povezanosti bračnog sjedinjenja sa začecem, pri čemu Bog daje dušu novom čovjeku. Obrazloženja se mogu naći u katoličkim dokumentima "Casti conubii", "Humanae Vitae" i "Donum Vitae". Tako su smrtni grijesi ne samo ubijanje nerođenog djeteta, nego i kontracepcija, sterilizacija i umjetna oplodnja kao npr. u epruveti i inseminacija. Čujemo da se rodi manje od 5 % djece začete u epruveti, a ostalu pobiju ili ih drže žive, smrznute u frižiderima. Nikada se ne smije sudjelovati u grijehu!

- Svaka vrsta spirale ubija djecu! Uz nju dolazi do začeca, ali djetesce najčešće umire u prvim danima, jer mu spirala ne dopušta usađivanje u maternicu. Ako je menstruacija izostala, to znači da je dijete ipak preživjelo. Mora mu se sačuvati život. Spirala zdravu ženu pretvara u bolesnicu (gnojenja u maternici, jajovodima i trbušnoj šupljini, krvarenja, bolovi, slabokrvnost...).

- Uz sve vrste antibaby pilula ipak često dođe do ovulacije i začeca. Međutim, dijete tada najčešće umire od gladi, jer pilule osuše žlijezde i smanje količinu hrane – glikogena u sluznici maternice. Izostanak menstruacije govori da je dijete ipak preživjelo. Abortus se ne smije učiniti niti tada. Žene koje gutaju antibaby pilule, češće obole od raka dojke, kože i maternice, sklonije su moždanim i srčanim udarima, upalama vena s ugrušcima koji mogu izazvati emboliju, pojavi im se oštećenje jetre i vidnog živca, oslabljenje imuniteta itd. Antibaby pilule nisu rješenje niti za reguliranje nepravilnih menstrualnih ciklusa.

- Do začeća i sličnog automatskog ubojstvenog učinka na dijete dolazi i uz većinu drugih tzv. "kontracepcijskih" sredstava. Isus je rekao: "Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće" (Mt 25,40). Naš najmanji brat ili sestra je ono malo, tek začeto dijete. Ne smije ga se ubiti, bez obzira na situaciju.

- Ne smije se provoditi dijagnostičke procedure, kao što je npr. rana amniocenteza i sl., kojima je cilj lov i odstrel bolesnih. Ne smije se ubijati niti bolesne! Nitko nije postao sretan ubojstvom čovjeka, ali se može postati sretan služeći životu bolesnika. Grijech se nikada ne smije činiti. Grijech nikada nije rješenje.

- Sv. Otac Papa Pio XI je u Enciklici "Casti conubii" u točki 56., protiv kontracepcije i protiv sterilizacije napisao: „ Svaka upotreba ženidbe gdje po čovječjem nastojanju biva bračni čin lišen svoje naravne sposobnosti da proizvede život, krši Božji i naravni zakon i oni koji takvo što čine, kaljaju se ljagom teškoga grijeha ”.

- Oni koji proizvode, reklamiraju i raspačavaju prezervativ, krivi su ne samo za pomoć u izvođenju grijeha među kojima su bludnost, preljub, kontracepcija itd., nego su krivi još i za pružanje lažne sigurnosti da neće doći do zaraze. Naime, dokazano je da se tako ipak prenose humani papiloma virus (HPV) koji izaziva rak maternice, Chlamydia Trachomatis koja izaziva neplodnost i brojne druge probleme, hepatitis, herpes genitalis, sifilis, često AIDS i razne druge bolesti.

Papinsko Vijeće za obitelj kroz dokument "Ljudska spolnost: istina i značenje" iz 1995. god. poručuje: "U tom kontekstu roditelji trebaju također odbiti promicanje takozvanog "safe sex-a" ("sigurnog seksa") ili "safer sexa" ("sigurnijeg seksa"), opasne i nečudoredne politike, utemeljene na varljivoj teoriji da prezervativ može pružiti odgovarajuću zaštitu od SIDA-a (AIDS-a)".

- U slučaju opravdanih razloga izbjegavanja začeća, prihvaća se suzdržanost u plodne dane. Plodno i neplodno vrijeme se danas može jednostavno i pouzdano otkriti čak i u nepravilnim ciklusima uz pomoć prirodne Billingsove ili simpto-termičke metode. Seksualni život se ne smije provoditi prije niti izvan onog braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je nerazrješiv do smrti jednoga od supružnika.

- Osluškujmo Božji glas da shvatimo što bismo još trebali učiniti na zaštiti ugroženih života i moralnih vrijednosti. Javite se ako se želite uključiti u molitvene aktivnosti i post u tom smislu, odnosno ako želite surađivati.

Kako dijete izgleda dok se ne rodi

Život čovjeka počinje u trenutku začeća, spajanjem žive muške i žive ženske spolne stanice. Dijete je živo već od začeća.

Već u prvoj stanici "zigoti" koja čini tijelo djeteta određeno je da li je to djevojčica ili dječak, kakove će boje biti oči ili kosa, crte temperamenta i rad organa. Tek začeto dijete je najvrednije stvorenje čitavog svemira u najmanjoj količini materije.

Nitko od nas nije bio niti spermij niti jajašce, ali je svatko imao tijelo od te prve stanice "zigote". Do začeća dolazi oko dva tjedna prije izostanka majčine menstruacije, i to najčešće u jajovodu. Odatle djeteta doputuje u maternicu i u nju se ugnijezdi do sedmog ili desetog dana ako je sve u redu. U rjeđim slučajevima ono se ugnijezdi izvan maternice.

17. ili 18. dan nakon začeća, dakle manje od tjedan dana nakon izostanka menstruacije, srce je već tako razvijeno da počinje kucati, a nakon par dana, 21. dan od začeća, počinje tjerati i vlastitu krv kroz žile.

S tri tjedna na mozgu se javlja kora. Prvi pokreti djeteta prisutni su naravno već i u prvoj stanici, jer i u njoj postoji gibanje. Ali, s pet i pol tjedana ono miče glavicom, a sa 6 tjedana i čitavim tijelom poput već rođene bebe. Žena će međutim ove pokrete osjetiti tek kasnije.

Kada su dijete od 6 tjedana dodirnuti nježnim instrumentom po nosiću ili ustima, vidjelo se da izmiče glavu.

Refleksi djeteta uočeni su u 6. tjednu. Tada su već snimili EEG. Međutim, poznato je da

električna aktivnost postoji u svakoj živoj stanici, pa i u onoj prvoj – zigoti.

EKG srca su snimili u 45. danu, iako ono kuca još i mnogo ranije.

U osmom tjednu dijete stiće šaku, štuca, budi se i spava. Kada su ga u 9. tjednu dodirнули po dlanu, ono je skupilo prstiče u šaku. U 10. tjednu otisci prstiju izgledaju kao i u odrasle osobe.

U 11. tjednu dijete je velika kao naš palac, a izgleda isto tako kao mi smanjeni na tu dimenziju. Toliko je pametno da samo stavlja svoj mali palčić u usta i siše ga. Reagira na zvukove, tako da ga vanjska buka može probuditi iz sna. Dr. Liley je zabilježio kamerom kako se dijete u tom uzrastu trza od boli kada su ga dodirivali iglom. Kada su prije dodira iglom nekoliko puta puštali zvučne signale, vidjelo se da je naučilo da poslije zvuka dolazi bol, te se je počimalo trzati već i na sam zvučni signal.

Posljedice prekida života nerođenog djeteta

1. Gubitak djeteta.

Svako dijete predstavlja veću vrijednost od svega materijalnog bogatstva na cijelome svijetu.

2. Fizičke posljedice pobačaja na majci: ozljede grlića maternice, probijanje maternice, krvarenje, ozljede crijeva i drugih trbušnih organa majke, upale u maternici, jajovodima i trbušnoj šupljini, sepsa ("trovanje krvi"), tromboembolije (krvni ugrušci koji zapnu u žilama), neprohodnost jajovoda, neplodnost, neuredna krvarenja iz maternice, endometrioza, češća pojava izvanmaterničnih trudnoća, ožiljci i suženost grlića maternice, veća učestalost "spontanih" pobačaja, sklonost ranijem porodu, produljenom porođaju, placenti previi, smetnjama trećeg porođajnog doba, atoniji maternice, izoimunizaciji, insuficijenciji posteljice, povišenom perinatalnom mortalitetu. Zbog pobačaja žena postaje sklonija oboljevanju od raka dojke. Naime, žlijezde dojki, koje se množe od početka trudnoće, tek blizu vremena poroda i tijekom dojenja prelaze u zrelu fazu tzv. lobula tipa 3 i 4 od kojih ne nastaje rak. Međutim, prekidom trudnoće, žlijezde, ostanu u nezreloj fazi tipa 1 i 2 i sklone su prelasku u stanice raka.

3. Psihičke posljedice

Majka, otac ako je sudjelovao, farmaceut, doktor, sestra, političar, novinar i ostali ako su podržavali, pomagali ili na drugi način sudjelovali u ubojstvu djeteta, doživljavaju teške psihičke posljedice kao što su npr.: depresija, osjećaj krivnje, žaljenje, nesаницe i teški snovi, napadaji uzbuđenja, frustracije, gubitak samopoštovanja, psihička samorazaranja, pojava emotivnih hladnoća i životnog pesimizma, pad motivacije, pojava seksualnih poremećaja. Dolazi i do poremećaja u komuniciranju s drugim ljudima, pa tako i s bračnim drugom i s već rođenom djecom. Znaju se javiti i akutne psihotične reakcije, shizofrene reakcije, afektivna psihoza (depresija, gubitak pamćenja, teškoće u koncentraciji, gubitak interesa za ranije aktivnosti i općenito za ljude, sklonost bolestima ovisnosti, dramatične promjene osobe i sklonost stalnom plakanju.

Trebamo se za sve njih moliti i pomoći im da se ipak vrate dragome Bogu koji uporno čeka na njihovo obraćenje i koji im jedini može dati puninu mira i ozdravljenja.

4. Posljedice na obitelj i društvo. Svaka psihička ili fizička bolest pojedinca odražava se na stanje članova obitelji, pa i šire. Rođena djeca se razočaraju u svojim roditeljima kada saznaju da su oni bratu ili sestri oduzeli život. Pomisle da su možda i sami bili ugroženi u trudnoći od takovih roditelja.

Osim toga, prekidanje života nerođenoj djeci, kontracepcija i sterilizacija su doveli i do strahovitog pada nataliteta. Bilo je slučajeva da se dijete u nekoj ulici nije imalo s kime igrati. Ipak, u posljednje vrijeme, stanje se popravlja. Sve je više onih koji se odriču grijeha i s radošću prihvaćaju djecu. Ona su Božji dar.

5. Oduzimanje života nerođenom djetetu dolazi u sukob s etičkim normama. Isus je rekao: *“Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće”* (Mt 25,40). Naš najmanji brat ili sestra je ono malo, tek začeto dijete.

Božja zapovijed glasi: Ne ubij! O detaljima kako su iz Katoličke Crkve izopćeni oni koji su

ubili nerođeno dijete, može se naći u Zakoniku kanonskog prava (kan. 1389).

Prije nego što liječnik dobije u ruke diplomu, on daje ženevsku formulaciju Hipokratove zakletve u kojoj se kaže: *"Apsolutno ću poštovati ljudski život od samog začeća...ovo izjavljujem slobodno i svjesno pozivajući se na svoju čast!"*

Sabor Hrvatske je 1996. jednoglasno usvojio program demografskog razvitka, kroz kojeg poručuje: *"Život čovjeka temeljna je vrijednost našega društva te ga treba štiti od začeća do prirodne smrti. Ta zaštita mora biti moralna, zakonodavna i zdravstvena...Govor i ponašanje osoba trebao bi biti prožet stavom poštovanja prema životu od začeća do prirodne smrti, kao i stavom poštovanja prema ženi, braku i obitelji".*

U Hrvatskoj je na snazi odštetni cjenik za preko četiri stotine posebno zaštićenih životinja, po kojemu se predviđa kazna ako se ubije npr. vrapca u jajetu, slavuja u jajetu, ako se uništi šumski mravinjak itd. i to bez obzira da li se želi ili ne želi ove životinje.

Pusti dijete neka živi!

Prijedlog tri modela savjetovališta za trudnice da bi odustale od pobačaja

Katoličkim svećenicima i časnim sestrama

1) Bilo bi lijepo kada bi što više katoličkih župnih ureda, muških i ženskih samostana u dovoljnoj količini tiskali listić "Draga majko" s porukom trudnici neka ne čini abortus, a u slučaju potrebe neka im se javi na njihov telefon i adresu. Te listiće bi onda trebalo raspačavati preko ginekologa i medicinskih sestara da ih daju u ruke svakoj trudnici, preko apoteka u koje žene dolaze tražiti test na trudnoću, preko laboratorija u koje žene dolaze s molbom da im se učini test na trudnoću, preko stolića za tisak u crkvi, preko centara za socijalnu skrb i na razne druge načine. Isti tekst se može štampati i u obliku plakata.

Kada trudnica pročita ovaj listić ili plakat, ona je već na neki način savjetovana. Vidimo da rijetko koja zaista ode na razgovor svećeniku ili časnoj sestri. Žene unaprijed znaju što bi im tamo rekli. Međutim, mnoge odustanu od pobačaja već kada pročitaju taj listić. Trudnica to može pokazati mužu, njegovoj majci ili mladiću s kojim je zaniijela i tako neutralizira njihove štetne utjecaje. A kada medicinski djelatnici počnu dijeliti ovakve listiće, obično i sami počinju više govoriti protiv pobačaja svojim riječima.

Svećenik već daje svoje vrijeme kada se kod njega dolaze ispovijedati oni koji su sudjelovali u abortusu. Neke daje svoje vrijeme za odgovaranje od pobačaja onim osobama koje su u napasti. Takve trudnice se često ustručavaju pristupiti svećeniku, pa ih on treba pozivati.

Tekst listića i plakata "Draga majko" kojega predlažem je slijedeći: *"Draga majko! Pod svojim srcem nosiš sina ili kćerkicu. Lijepo je biti majka. Nemoj učiniti pobačaj! Možda sada u trudnoći, imaš neke probleme? Želimo ti pomoći u njihovom rješavanju, uz poštivanje života svakog začetog djeteta. Pomoć trudnici da u svakoj, pa i u najtežoj situaciji, s radošću i ljubavi prihvati svako dijete, pruža katolički svećenik, (časna sestra). Adresa., Tel....."*

Ako neki župni ured ili samostan nije u stanju sam naručiti i platiti tiskanje ovih listića, ako mi se javi, sam ću naručiti i platiti njihovo tiskanje tamo gdje je za sada najjeftinije u Zagrebu. Za 380 kuna se može dobiti dvadeset tisuća ovih listića.

U Hrvatskoj već postoji 40-tak župnih ureda ili samostana koji su štampali listić ovakav listić sa svojom adresom. Tako se je pomoglo a i dalje se pomaže u spašavanju života mnoge djece.

2) Na ginekološkim odjelima treba tražiti prostor da katolički svećenik ili časna sestra mogu, razgovarati sa svakom trudnicom da bi odustala od pobačaja. Ne smije im se davati nikakve potpise s kojima bi možda neke od njih ipak htjele raditi abortus poslije razgovora. Abortus se ne smije učiniti niti nakon razgovora.

Moglo bi se naći dobrih laika kršćana koji bi s takovim trudnicama vodili razgovore umjesto klera. Pri tome treba govoriti i protiv kontracepcije, protiv sterilizacije i protiv drugih grijeha. U Hrvatskoj već imamo iskustva s radom ovakvih savjetovališta, a ministarstvo zdravstva Ruske Federacije je prije nekoliko godina dopustilo Ruskoj Pravoslavnoj Crkvi da organizira ovakva savjetovališta po njihovim bolnicama.

U nekim bolnicama u Hrvatskoj, u kojima su djelovala katolička savjetovališta, ginekolozi su prestali raditi abortuse.

3) U što više gradova trebalo bi organizirati katoličke centre za odgovaranje trudnica od abortusa još i izvan prostora bolnice. Osobe koje u njima rade moraju biti dobri kršćani i imati ispravne stavove o svim pitanjima. Moraju biti protiv kontracepcije, sterilizacije, umjetne oplodnje, abortusa, bludnosti, preljuba i protiv drugih grijeha.

Trudnice se poziva u ove centre na razne načine, (može i preko listića "Draga majko"), a i preko novina, radija i televizije. U njega mogu dolaziti na daljnje praćenje tijekom trudnoće i poslije poroda i one žene i djevojke do kojih se je došlo za vrijeme razgovora po bolnicama.

Bilo bi poželjno da u takvim centrima postoji prostorija koja služi kao skladište za pelene, dječju odjeću, kolica i slične darove.

Ako neki svećenik ili sestra pomisli da se ne može baviti ovim savjetovanjem zbog nedostatka novca, mogu im reći da lijepa riječ ipak ne košta ništa. Preko 90 % trudnica koje traže abortus odbijaju materijalnu pomoć da bi odustale od abortusa. Problem je u duši i psihi, a to su svećenici i časne sestre sposobni rješavati. Nekada se zaista susretne teško siromaštvo. Tada već i malena materijalna pomoć ima veliko značenje. Samo, treba paziti da trudnica ne bi upotrijebila novac za izvođenje abortusa. Postoje mogućnosti pružanja materijalne pomoći i tako da se ne daje odmah novac.

Osobito veliko značenje ima kada se trudnicu posjeti još kod njene kuće da bi ju se i tamo nastavilo odgovarati od pobačaja. Uspjeh je još i veći ako ju posjeti i svećenik njene župe ili časna sestra.

Osobno sam od 1991. do sada posjetio stotine trudnica u njihovim obiteljima odgovarajući ih od abortusa. Veliki broj djece čiji su životi spašeni upravo preko rada opisanih katoličkih savjetovališta, na posebni način svjedoče da su takva savjetovališta potrebna.

Kada se djeca rode i malo porastu, mislim da nije dobro pozivati ih da dođu s roditeljima na jedno mjesto i govoriti im da su ih njihovi roditelji htjeli abortirati. Međutim, kada bi osobe o čijoj odluci ovisi da li će se osnivati katolička savjetovališta ili ne, u sredinama gdje još ne postoje, na jednom mjestu vidjeli okupljeno mnoštvo djece, pa već i mladeži, čiji su životi na ovaj način spašeni u posljednjih petnaestak godina, vjerujem da bi odmah donijeli odluku o osnivanju tih savjetovališta.

Što to rade s našom djecom?

Uz besramne plakate i brošure izložene po čekaonicama brojnih službi za školsku medicinu, uz nemoralna predavanja po mnogim školama gdje se poticalo na razne grijeha na seksualnom planu, pa i protiv Božjeg dara roditeljstva, uz poticanje na iste takve grijeha preko nastavnih programa, udžbenika i radnih bilježnica biologije i nekih drugih predmeta, pojavio se je još i novi problem, a to su kampanje HPV vakcinacije djevojčica.

Da bi se shvatilo u čemu je problem, treba razlučiti dvije stvari: samu vakcinu i kampanju vakcinacije djevojčica s pratećim sadržajima.

a) Poznato je da neki, u mnoštvu različitih tipova Humanih Papiloma Virus (HPV), izazivaju rak cerviksa – grlića maternice. Međutim, za obje vrste HPV vakcina koje su danas u upotrebi, zna se da ne stvaraju otpornost protiv većine virusa uzročnika raka maternice. Još uvijek se ne zna koliko dugo traje otpornost na one viruse protiv kojih navodno djeluju i koliko bi puta trebalo u životu cijepiti žene da bi se pojavila dugotrajna ili trajna otpornost

protiv virusa i protiv pojave raka. Postoje čak i značajna štetna djelovanja vakcine. Po svijetu su se već događali smrtni slučajevi i pojava težih bolesti.

Čak se već postavlja pitanje da li možda postoji opasnost da bi žena koja je cijepljena protiv nekih vrsta HPV-a, zbog toga mogla imati smanjenu otpornost na druge tipove HPV-a.

Sve je to još u fazi ispitivanja, ili bolje rečeno eksperimentiranja. Ipak, već se zna da se ove vakcine ne smije davati trudnicama niti ženama jedno vrijeme prije nego što zanesu. Očito je da smo još daleko od vremena kada će se možda otkriti HPV vakcina bez ozbiljnijih štetnih djelovanja, koja bi imala svoje opravdanje, npr. za cijepljenje djevojke koja se planira udati za mladića koji je zaražen upravo s onim od nekoliko tipova u mnoštvu HPV-ova protiv kojih bi postojala vakcina. Međutim, ako je on zaražen HPV-om, još uvijek ostaje nepoznato koliko puta bi se takva djevojka trebala cijepiti prije vjenčanja da bi stekla otpornost, koliko bi vremena trebala čekati na vjenčanje od prve ili posljednje doze cjepiva i koliko bi se puta u životu ona opet trebala cijepiti da bi održala dovoljno visoki titar antitijela, tj. eventualnu otpornost na zarazu ili na rak.

Svi, pa i proizvođači ovih cjepiva, priznaju da se cijepljene djevojčice i žene ipak mogu zaraziti HPV-om i dobiti rak maternice. Bitnu ulogu u ranom otkrivanju i uspješnom liječenju raka maternice imao je i još uvijek ima PAPA test, bez obzira da li je netko cijepljen ili ne.

b) Kod kampanja cijepljenja djevojčica HPV vakcinom, radi se o nečem drugom.

Iz nekih sredina stižu vijesti da su paralelno s vakcinacijom, djevojčicama držali besramna predavanja, s podrškom raznim grijesima.

Detalje bi najlakše mogli otkriti roditelji, svećenici i vjeroučitelji i onda o tome obavijestiti biskupe i nadbiskupe.

Čak sam čuo da se je negdje u sklopu tih kampanja pojavljivao ginekolog iz Zagreba koji je već više godina poznat po svome protukršćanskom ponašanju. On uz nekog poznatog gosta kojeg dovede, ili uz rock glazbu, reklamira grijeha bludnosti i kontracepcije.

Moram reći da reklamom ili podjelama prezervativa niti u jednoj zemlji na svijetu nisu zaustavili niti smanjili postotak zaraženih AIDS-om ili bilo kojom drugom spolno-prenosivom bolešću. Ne vjerujem da će ovakvim kampanjama HPV vakcinacije djevojčica smanjiti ukupni godišnji broj oboljelih od raka maternice u Hrvatskoj!

Naivno bi bilo misliti da netko organizira ove kampanje cijepljenja 14-godišnjih djevojčica s ciljem da budu otporne, ako bi im tog virusa u brak donio njihov budući muž. Ovo cjepivo je tako kratko u upotrebi da se još ne zna koliko dugo će ostati eventualna otpornost protiv onog manjeg broja HPV-a na koje djeluje. Zapravo, ta cijepljenja kolektivno provode kao pripremu za grijeha bludnosti prebračnih odnosa. A kada nekoga na to pripremaju, onda se povećava opasnost da netko na to i pristane. Zato smatram da ovakve kampanje pomažu još bržem širenju brojnih spolno prenosivih bolesti, pa i zaraza HPV-om s posljedicom raka maternice! Velika je i opasna laž govoriti da su "zaštićeni" ako se cijepe protiv HPV-a i ako upotrebljavaju prezervativ!

Djevojčicama koje se spremaju za Sakrament Sv. Potvrde, koje su već bile na Prvoj Sv. Pričesti, a u velikom postotku i dalje odlaze u Crkvu, tri puta ubodima igle prilikom HPV vakcinacija, pri čemu poteče i malo krvi, govore da im ne vjeruju da će poštivati predbračnu suzdržanost iako su to one dragom Bogu već obećale. Time narušavaju njihovo ljudsko dostojanstvo i moralni integritet, daju im podršku grješnom načinu života koji je glavni razlog spolnih zaraza, pa i razbuktavanju AIDS-a!

To mi liči na misionarenje poganstva, pri čemu lažno božanstvo bludnosti žele postaviti iznad jedinoga i pravoga Boga koji nas je stvorio i koji nam je kroz svoje zapovijedi rekao kako treba živjeti.

Pitam se, koliki će se broj djevojaka, koje prođu ovakve HPV-vakcinacije s besramnim predavanjima, odlučiti na redovnički život.

Kada bi se netko zaista želio ozbiljno boriti protiv zaraze HPV-om, odnosno protiv oboljevanja od raka maternice i protiv mnoštva svih drugih spolno prenosivih bolesti, onda

ne bi podržavao grijeh bludnosti niti bilo koje druge grijeh! Odgajao bi za poštivanje predbračne suzdržanosti, koja djelotvorno štiti protiv svih spolno prenosivih bolesti, odgajao bi za poštivanje svetinje braka i Božjeg dara plodnosti.

Primjećuje se da se osobe koje provode predbračne seksualne odnose, udaljuju od crkve, sklonije su poremećajima ponašanja i na drugim područjima, često razvijaju negativan stav prema braku, prema djeci i roditeljstvu. Mnogi od njih izbjegavaju brak ili ga pretjerano odgađaju bez opravdanih razloga. Ako uopće ostvare brak, ulaze u njega sa smanjenim životnim optimizmom i smanjenom mogućnošću zaljublivanja u osobu s kojom bi trebalo ostati u braku doživotno, ulaze u brak istraumatizirani ranijim vezama, skloniji su rastavama braka, a često ulaze u brak zaraženi raznim bolestima od kojih su neke neizlječive i smrtonosne. Nekoje od tih zaraza izazivaju neplodnost. Nekoje ne izazivaju značajnije simptome sve dok žena ne primijeti da joj je nerođeno dijete umrlo, pa tek onda ustanovi da je to zbog zaraze.

Žrtve pogrešnog odgoja često loše odgajaju i vlastitu djecu. Tako postoji realna opasnost da će se negativne posljedice sadašnjeg lošeg odgoja djece i mladih odraziti i na buduće generacije.

Pitam se da li roditelji ovih djevojčica a i svi drugi roditelji, znaju tko to, s kakvim nazorima, na sistematski i tako lukavi način zadire u odgoj njihove djece? Odgoj promicanja i primjene kontracepcije je protivan stavovima i Katoličke i Pravoslavne Crkve, a šteti svim ljudima, bez obzira da li su vjernici ili ne.

Molim sve, neka ne dopuste sadržaje, programe i aktivnosti što su protiv vječnih i nepromjenjivih moralnih principa kojima nas uči Katolička Crkva! Većina učenika, studenata i ostalih kojima se škole, županijski i razni drugi zavodi, političari i medicinari u Hrvatskoj žele baviti, kršteni su u Katoličkoj Crkvi. Prigodom krštenja, u njihovo ime, roditelji i kumovi su se odrekli zla i sotone i javno izrekli Vjeronanje u Boga i prihvaćanje katoličkog načina života. Mnogo puta, nakon toga, u crkvi je narod opet glasno i javno izricao obnovu Krsnoga Zavjeta. To se ne smije zaboraviti!

Znam za afere kada su pozivali milijune žena u Meksiku, Nikaragvi i Filipinima na cijepljenje protiv tetanusa, a zapravo su im na prijevaru ubacili anti-HCG vakcinu protiv rađanja. Cijepljene žene bi zanijele, ali bi im djeca umirala prije poroda, jer su im se pojavila antitijela protiv HCG hormona. Kada se je to otkrilo, u ministarstvu zdravstva su rekli da nisu provjeravali sadržaj cjepiva, jer nisu očekivali podvalu od međunarodne ustanove preko koje su ga nabavili...

Vjerujem da je preostalo dovoljno zdravih snaga za sprječavanje daljnjeg upropaštavanje tog malog broja djece i mladih što su došli na svijet unatoč dugogodišnjim sistematskim programima širenja grijeha protiv rađanja, kojima su bili izloženi njihovi roditelji. Potreban je i iskreni vapaj: Dragi Bože spasi nas! Zamolimo i sve naše svete na nebu da nam pomognu!

Svibanj 2010.

Dr. med. Antun Lisec (antun.lisec@globalnet.hr)

Pokušaji nove diktature

Kćerkica mi se potužila da nešto nije u redu u njenim školskim knjigama. Pokazala mi je udžbenik i radnu bilježnicu engleskog jezika "Building blocks". za 2. razred osnovne škole, čiji su autori Kristina Čajo, Daška Domljan, Ankica Knezović i Danka Singer "Building block". Izdavač je "Profil International", Kaptol 25, Zagreb, 2011. Tamo sam našao slijedeće neprihvatljive sadržaje:

Na str. 13. udžbenika je naslov "Sviđa mi se magija", a ispod između ostalog piše "... knjige magije, kristalna kugla, najbolje od svega, sviđa mi se magija! Promješaj i protresi..."

Na str. 15., pod naslovom "halloween party", piše. "Njegova mama je sniježno bijela... Eliot je čarobnjak... a Tess? Ona je vještica". Na slijedećoj stranici je pjesma "A halloween song". Nju su postavili i na CD kojega su prodali uz udžbenik. Tamo traže od djeca da na engleskom jeziku pjevaju "Budi vještica ili kraljica..." i sl. Nakon toga im daju samo glazbu i traže da uz nju to pjevaju.

U spomenutoj "radnoj bilježnici" na stranicama 16., 17., 25., 26. i 27., traže od djece ispisivanje riječi i pjevanje pjesme tzv. "noći vještica" da bi ih još više učvrstili u prijeveri magije.

Crteže vještice koja "leti" na metli se nalazi čak i u čitankama za 1. i 2. razred osnovne škole izdavača "Školska knjiga".

Napadi protiv Božjih zapovijedi nalaze se još i u nekim drugim školskim knjigama i programima osnovne i srednje škole, pogotovo kada potiču na obesplođujuća i abortivna sredstva ili postupke, na umjetne oplodnje, bludnost ili druge grijeha.

I u ovome se sigurno nalaze uzroci izbjegavanja sudjelovanja znatnog broja djece i mladih na Svetim Misama, pogotovo nakon Krizme. Takvo djelovanje škole pomaže i u razvoju nekih bolesti, pa i sve većoj demografskoj ugroženosti.

Od roditelja koji su u tako velikoj većini u Hrvatskoj katolici, traže da kupuju knjige koje vrijeđaju katolike i da šalju djecu u školu pohađati predmete u kojima vrše nad njima prisulu da za ocjenu govore i pišu protiv stavova kojima nas uči Katolička Crkva, protiv danih krsnih obećanja! Mi na to ne smijemo pristati! Ne možemo se složiti s pokušajima uvođenja u diktaturu novog poganstva!

Kada će već jednom shvatiti u Agenciji za odgoj i obrazovanje, u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, u izdavačkim ustanovama i u školama, da nemaju pravo zloupotrebjavati školski sistem za napade protiv bilo koje od Deset Božjih zapovijedi.

Napadi protiv Božjih zapovijedi vrijeđaju ne samo kršćane, nego i muslimane i židove, a štete svim ljudima, bez obzira da li su vjernici ili nevjernici.

27. IX 2011.

Dr. med. Antun Lisec

Djeca kao točkice

Doživjeli smo vrijeme u kojemu se ipak slobodno govori o svim žrtvama ratova i progonstava. Za njih se molimo, za njima tugujemo, podižemo im križeve i spomenike.

Poprilično se već govori i o žrtvama "kirurških" pobačaja. Svi oni koji su to htjeli, već su mogli vidjeti film "Nijemi krik" ili fotografije žive i mrtve nerođene djece.

Međutim, još uvijek se premalo govori o onoj djeci koja su sitna kao točkice, koja su začeta, ali se još nisu usadila u maternicu. Upravo njih danas najviše ubijaju. Zapravo, najčešći način kako danas čovjek u Hrvatskoj umire nisu niti kardiovaskularne niti druge bolesti, nego ubojstva prije rođenja, i to još prije usađivanja u maternicu.

Do začeca i automatskog ubojstvenog učinka preko sprečavanja usađivanja u maternicu, vrlo često dolazi uz sve vrste tzv. "kontracepcijskih" tableta, uz hormonske flastere i razna hormonska postkoitalna sredstva. Na isti način, ubojstveno djeluju i sve vrste spirala, bez obzira na vrstu, također i one koje sadrže hormone ili bakar. Dijete kod svih tih sredstava pogine najčešće dok žena koja to upotrebljava, obično niti ne primijeti da je bila trudna, jer joj menstruacija niti ne izostane.

Sva ova sredstva jako štete i zdravlju onih koji ih uzimaju. Nekoje žene zbog toga i umiru. Također, dječicu koja se još nisu usadila u maternicu, masovno ubijaju i prilikom raznih postupaka vezanih uz oplodnju u epruveti, te uz još neke druge slične umjetne oplodnje. Ipak, i na tu djecu se odnose Isusove riječi; *"Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće"* (Mt 25,40).

U ljetu 2010. godine ginekolog iz Zagreba koji se već godinama bavi grijesima umjetnih oplodnja, za čije pokajanje se molim, na jednom internetskom portalu postavlja pitanje da li one koji se bave etikom više ne zanima 12 tisuća zamrznute nerođene djece.

Hrvatki radio je u vijestima prenio izvještaje ministra zdravstva Hrvatske o broju žive, smrznute djece po frižiderima bolnica u Hrvatskoj, preostalih nakon oplodnje u epruveti, za koje se nitko ne brine. 9. rujna 2011. rekao je da ih u frižiderima ima od 12 do 15 tisuća, a 5. listopada je rekao da se radi o deset i pol tisuća takve djece. Očito ni on sam ne zna koliko ih tamo ima.

Svaki će poštenu čovjek reći da se ne smije ubiti ni takvu djecu, ali će reći još i to da se na umjetni način djecu ne smije začinjati!

Tako je, eto, prodrlo u javnost da danas u Hrvatskoj žive u frižiderima tisuće smrznute djece. A koliko su ih tek ubili, a da ih nisu ni stavili u frižider, ili pak nakon odležavanja!

Čak i oni koji izvode oplodnje u epruveti priznaju u člancima i knjigama koje pišu da se rodi manje od 5 % tako začete djece.

Čujemo da diljem svijeta neku od njih bacaju u smeće, nad nekom izvode smrtonosne eksperimente, nekoju stavljaju u frižider, a čak i najveći broj one djece koju pokušavaju usaditi u maternicu umre zbog neprirodnih uvjeta. Iz raznih zemalja takvu djecu izvoze i prodaju na međunarodnom tržištu.

Vrhovni etički autoriteti Katoličke Crkve su Sveti Otac Papa i Zbor za nauk vjere. Oni su u enciklikama *Casti Conubii* i *Humanae Vitae* dali argumente protiv sudjelovanja u grijesima kontracepcije, sterilizacije i ubijanja, a u dokumentima *Donum Vitae* (1987.) i *Dignitas Personae* (2008.) protiv umjetnih oplodnji - inseminacije, oplodnje u epruveti, kloniranja i sl. Naravno, o svemu tome piše i u Katekizmu Katoličke Crkve.

U dokumentu *Donum Vitae* u posebnom se poglavlju govori još i o tome kako treba izgledati državni zakon: *“Kao posljedica poštovanja i zaštite osiguranih nerođenom djetetu, počevši od časa njegovog začeća, zakon će morati predvidjeti kaznene odredbe za svaku promišljenu povredu njegovih prava...”*. A u prava djeteta ubraja: *“Stoga dijete ima pravo, kao što je spomenuto, biti plod specifičnog čina bračne ljubavi svojih roditelja, a ima također pravo biti poštivano kao osoba od časa svoga začeća”*.

Podsjetimo se da Hrvatski Ustav u Članku 21. utvrđuje: *“Svako ljudsko biće ima pravo na život. U Republici Hrvatskoj nema smrtne kazne”*.

Biološka je činjenica da se već kod začeća radi o ljudskom biću i da je već tada to ljudsko biće živo. Očito je, dakle, da su ubijanja nerođenog djeteta (od začeća pa nadalje, kao i oplodnja u epruveti) ne samo u suprotnosti s Božjim zakonom, nego i s Hrvatskim Ustavom!

To su već shvatili i u Kostariki. Tamo su neko vrijeme izvodili oplodnje u epruveti s ograničenjima navedenim u svojevrsnom Dekretu, ali su nakon toga, Odlukom Ustavnog Suda od 11. X 2000., potpuno zabranjene, bez izuzetka. Spominjem neke citate iz te Odluke: *“Ovaj Sud opisuje predmet analize tehnike oplodnje u epruveti u vezi s pravom na život i dostojanstvom ljudskog bića. Moramo zaključiti da ove prakse jasno napadaju ljudski život i dostojanstvo. Prema stavu ovog Suda, nije dovoljno postaviti ograničenja kao što je to učinio Dekret, jer prakticiranje oplodnje u epruveti i tehnike prenošenja embrija, čak i s tim ograničenjima napadaju na ljudski život.*

Ovom Sudu vrlo je jasno da se za vrijeme izvođenja tehnike oplodnje u epruveti u majčinu maternicu prenose embriji prethodno začeti u laboratoriju, s punom sviješću onih koji to rade da većina embrija neće uspjeti izazvati trudnoću.

Glavni je prigovor ovog Suda da prakticiranje ove tehnike podrazumijeva gubitak embrija koji ne može biti opravdan činjenicom da je njezina svrha rađanje ljudskog bića, davanje djeteta paru koji ga ni na koji drugi način ne može dobiti. Osnovna je stvar ovdje da su embriji čije se živote najprije ostvarilo, a onda spriječilo, zapravo ljudska bića i ustavni poredak ne dopušta razlikovanje među njima.

S argumentom da se u prirodnom tijeku neki embriji ne usade, ili čak kada se usade, da se ne razviju do poroda, ne možemo se složiti jednostavno zato što oplodnja u epruveti podrazumijeva prihvaćeno, namjerno baratanje ženskom i muškom spolnom stanicom, s ciljem pribavljanja novog života, a ova tehnika stvara situaciju u kojoj se unaprijed zna da ljudski život u većini slučajeva nema mogućnost preživljavanja.

Kao što je ovaj sud bio u stanju potvrditi, prakticiranje oplodnje u epruveti i prenošenja embrija gazi ljudski život. Bilo koje odstranjenje ili razaranje začetoj djeteta - izvedeno namjerno ili zbog neprecizne tehnike, nije u skladu s ustavnim pravom.

S obzirom da tehnika sama u sebi oskrvrnjuje pravo na život, moramo izrazito jasno naglasiti da ni budući zakon ne može odobriti ovaj postupak."

Iz ovih se citata može vidjeti da su Ustavnom Sudu za zabranu oplodnje u epruveti bili dovoljni već i razlozi koje je u svome Zaključku spomenuo, pa nije govorio o raznim drugim neprihvatljivim aktivnostima koje se oko toga događaju, a koje spominju katolički dokumenti, npr. pribavljanje spermatozoida nemoralnim načinom, postizavanje začeca bez bračnog odnosa itd.

Očito je da onaj tko bi htio glasati za oplodnje u epruveti, zapravo bi glasao za masovna ubojstva nerođene djece!

A što se tiče svih onih tisuća žive djece po frižiderima i drugih već poginulih, pitam se da li ih se ponekad sjete njihova braća i sestre koji su se uspjeli roditi? Da li ih se sjete njihovi roditelji? Da li na njih misle oni koji su imali priliku odgajati narod protiv umjetnih oplodnji, ali su ipak šutjeli ili nedovoljno govorili?

O kakvoj se to "*Lijepoj našoj*" može govoriti iz perspektive desetaka, a izgleda već i stotina tisuća ovako začete djece koja su ubijena ili čiji su životi još uvijek ugroženi?

Hrvatska je za takvu djecu okrutna i opasna država koja se prema njima ponaša onako kako su se ponašali i neki drugi neljudski režimi prema zarobljenicima po logorima!

Sv. Otac Papa Benedikt XVI. u zagrebačkoj je katedrali 5. lipnja 2011 rekao: "*Draga braćo, prijanjati uz Krista znači „čuvati njegovu riječ“ u svim okolnostima (usp. Iv 14, 23). S tim u vezi blaženi se kardinal Stepinac ovako izrazio: „Jedno od najvećih zala našega vremena jest osrednjost u pitanjima vjere. Nemojmo si umišljati... Ili jesmo ili nismo katolici. Ako jesmo, onda se to mora očitovati na svim područjima našega života“ (Omelia nella Solennità dei SS. Pietro e Paolo, 29 giugno 1943). Moralni se nauk Crkve, danas često neshvatljiv, ne može odvojiti od Evanđelja. Upravo na Pastire spada da ga pouzdano nude vjernicima kako bi im pomogli procijeniti svoje osobne odgovornosti, sklad između njihovih odluka i zahtjeva vjere. Tako se napreduje u onom nužnom „kulturalnom zaokretu“, da bi se promicala kultura života i društvo po mjeri čovjeka."*

Vrlo je korisno u javnosti govoriti i pisati protiv umjetnih oplodnji. Nedavno sam čuo za bračni par koji nije otišao na umjetnu oplodnju na koju su se spremali jer su kroz javna glasila saznali za izjave predstavnika Katoličke Crkve.

Poštivanjem Božjih zapovijedi, čuvamo i tjelesno zdravlje

Naravno, trebamo još više govoriti i o potrebi poštivanja predbračne suzdržanosti, svetosti braka, Božjeg dara plodnosti i dostojanstva začeca, protiv grijeha kontracepcije, sterilizacije i ubijanja! U slučaju opravdanih razloga izbjegavanja začeca prihvaća se suzdržanost u plodne dane. Plodno i neplodno vrijeme danas se može jednostavno i pouzdano otkriti čak i u nepravilnim ciklusima uz pomoć prirodne Billingsove ili simpto-termičke metode. Seksualni se život ne smije provoditi niti prije niti izvan onog braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je nerazrješiv do smrti jednoga od supružnika.

A upravo zbog razdvajanja seksualnog života od braka, začeca i rađanja, protivljenja Božjim zapovijedima i Božjoj zamisli o čovjeku, u što se je uključila industrija smrti koja ubija djecu veličine točkice i onu veću, došlo je do tako velikog postotka zaraženih nekom od spolnih bolesti, kao nikada ranije u povijesti čovječanstva. Tome je doprinijela još i laž da se preko prezervativa bolesti ne prenose.

Papinsko Vijeće za obitelj kroz dokument *Ljudska spolnost: istina i značenje* iz 1995. god. poručuje: "U tom kontekstu roditelji trebaju također odbiti promicanje takozvanog "safe sex-a" ("sigurnog seksa") ili "safer sexa" ("sigurnijeg seksa"), opasne i nećudoredne politike, utemeljene na varljivoj teoriji da prezervativ može pružiti odgovarajuću zaštitu od SIDA-e (AIDS-a)".

Novinari koji su godinama napadali Katoličku Crkvu, nedavno su vrlo pogrešno pokušavali interpretirati čak i izjave Sv. Oca Pape. Sigurno je i to bio razlog što je predstavnik Svete Stolice, na 55. sjednici Komisije o statusu žena UN-a, 14. ožujka 2011. u New Yorku između ostalog izjavio: "Sveta Stolica ni na koji način ne podržava kontracepciju ili upotrebu kondoma, bilo kao mjeru planiranja obitelji, bilo kao dio preventivnih programa HIV-a/AIDS-a, bilo kao školskih programa edukacije o spolnosti."

Američki nacionalni institut za zdravlje još je 1996. god u dokumentu *Consensus Statement on Cervical Cancer* utvrdio da upotreba barijernih metoda kontracepcije u koje spada prezervativ, ne potvrđuje da bi se time sprečavalo širenje HPV-a. Taj virus izaziva rak maternice. U mnogim zemljama svijeta, pa i u Hrvatskoj, danas od raka maternice umire više osoba nego što ih umire od AIDS-a.

Iz dokumenta *Workshop Summary* iz 2000. god. kojega je izradio isti Nacionalni institut za zdravlje, zajedno s *National Institute of Allergy and Infectious Diseases* i s *Department of Health and Human Services* vlade SAD-a, vidi se da nema ni kliničkih potvrda da bi prezervativ štitio od zaraze sifilisom, herpesom i Chlamydiom Trachomatis. Chlamydia izaziva upale u maternici i jajovodima što može izazvati neplodnost. Nekada zaražena žena ipak zanese, ali dijete zbog zaraze često umre još prije poroda.

Poljupcima se prenose i hepatitisi (žutice) B i C od kojih se može ostati doživotno zarazan, dobiti cirozu i rak jetre, pogotovo ako se kvalitetno ne liječi, zatim tuberkuloza, infektivna mononukleoza i brojne druge bolesti.

Ako bi netko danas – sutra i otkrio "prezervativ" koji bi štitio od svih zaraza, on ipak ne bi štitio od grijeha. A grijeh je ovdje najveći problem! Zbog njega propada duša. Kada je napasnik Alessandro predlagao Sv. Mariji Goretti grijeh bludnosti, ona mu nije držala predavanje o spolno prenosivim bolestima, nego mu je odlučno uzviknula: "Ne, ne, Alessandro, to je grijeh, otići ćeš u pakao!" Tako je, neposredno prije mučeničke smrti, uspjela uputiti još i krik opomene onima koji se zavaravaju da se može pravilno odgajati zanemarujući postojanje grijeha i njihove posljedice.

Grijeh nikada nije rješenje! Uvijek postoji rješenje bez grijeha! Živeći bez grijeha, čuvamo ne samo svoju dušu, nego i tjelesno zdravlje!

Dr. med. Antun Lisec (antun.lisec@globalnet.hr)

Nigerija i Hrvatska

Ovih dana netko pokušava i u Nigeriji i Hrvatskoj donijeti državni zakon koji bi podržavao grijeha umjetnih oplodnji, pribavljanje i razmjenu spermatozoida i jajašaca i otvarao vrata dodatnim napadajima na živote bespomoćne djece, pogotovo one koja su još sitna kao točkice, koja se još nisu usadila u maternicu.

Kako izvještava Afrička agencija „Vanguard” 6. travnja, protiv prijedloga novoga zakona, kojega netko želi progurati uz stranu financijsku asistenciju, u Nigeriji se javno usprotivio dr. Philip Njemanze, savjetnik Predsjednika države i predsjednik udruženja medicinskih djelatnika. On moli Predsjednika da ga ne potpiše.

Uz brojne neprihvatljive sadržaje, otkrilo se je da bi se, bilo izravno ili preko praznina u zakonu, pojavila trgovina i razne druge manipulacije spolnim stanicama i nerođenom djetcom. Dr. Njemanze tvrdi da Zapadne zemlje godišnje traže 100 milijuna nerođene djece koja još nisu usadena u maternicu za izvođenje raznih eksperimenata.

Čak ako se u svrhu trgovine ne bi izvozilo živu djecu sitnu kao točkice, oni koji se žele domoći spermatozoida i jajnih stanica, već planiraju njihovo spajanje, odnosno stvaranje malih Nigerijaca u brojnim laboratorijima diljem svijeta i njihovu upotrebu u razne svrhe.

Siromašne žene i muškarce Nigerije žele privući plaćanjem njihovih spolnih stanica. Radi se o novom obliku eksploatacije. Kolonijalizmom i neokolonijalizmom već su izgubili mnoga prirodna bogatstva, a sada netko od njih pokušava izvući ono najdragocjenije: njihovu malu, tek začetu djecu, spolne stanice, dragocjeni genetski materijal. Netko, na poseban način, želi učiniti svojevrsnim robovima bespomoćnu djecu, koja se još nisu niti usadila u maternicu.

Dr. Njemanze drži da bi na ovaj način, uz brojna druga zla, sasvim sigurno porastao i broj oboljenja, pa i smrtnosti žena koje bi si dopustile stimuliranje ovulacije, zbog pojave bolesti bubrega, jetre, rakova prsa, jajnika i sl.

Prema podacima onih koji izvode oplodnje u epruveti, vidi se da se rodi manje od 10 % začete djece. Ne govorim o postotku stimuliranih ciklusa iz kojih se rodi dijete, nego o postotku rođenih od djeca koja su začeta. Međutim, ovo nisu niti približno točni podaci, jer od javnosti ostaje skriveno koliko djece se još pojavi nakon oplodnje jajne stanice spermatozom, preko stvaranja genetski identičnih blizanaca cijepanjem tijela sitnog djeteta na komadiće, bilo prilikom pokušaja izvođenja tzv. predimplantacijske dijagnostike, bilo na brojne druge načine.

Kod predimplantacijske dijagnostike cijepaju na komadiće dijete čije tijelo ima otprilike osam stanica. Tako stvaraju identične blizance. To su do sada na engleskom nazivali: "twinning", "blastomere separation", "blastocyst splitting", "embryo multiplication" i sl. Čujemo da, nakon toga, nekoju djecu stavljaju u frižider, a na drugoj vrše analize. Koliko se uopće stvori takve blizanačke djece, bez obzira na broj oplodjenih jajnih stanica, u javnost ne izlazi. Koliki se postotak tako stvorenih blizanaca rodi, a kolike ubiju?

Stvaranje državnih zakona koji bi podržavali umjetne oplodnje već je samo po sebi prihvatljivo. Međutim, sve to predstavlja još i masku, pod kojim bi se u laboratorijima sa spolnim stanicama i stvorenom malom djecom izvodilo još i brojna druga zlodjela, tj. grijeha! Malo tko, među širom populacijom, zna što se to uopće danas sve izvodi po laboratorijima koji se bave umjetnim oplodnjama ili što se tek planira činiti.

Oni koji su se opredijelili za takve grijeha, od sada identificiranih gena, ispituju one kojih se sjetite, još i prije usađivanja djeteta u maternicu. Do sada je otkriveno otprilike 15-20 % ljudskog genoma. Čujemo da nakon takve dijagnostike vrše selekciju koju djecu će odmah ubiti, s kojom će izvoditi daljnje eksperimente, a koju će pokušavati usaditi u maternicu.

Već su klinike u nekim zemljama počele kroz reklame nuditi rađanje tzv. "dizajnirane" djece, sa spolom, bojom očiju i raznim drugim karakteristikama koje naručiocima traže. Do rađanja djeteta upravo onog spola kojega netko naruči dolaze ne samo izabiranjem i pokušajem implantacije u maternicu djeteta s takvim spolom, nego genetskim inženjeringom, već mijenjaju spol djeteta prije nego što se usadi u maternicu.

Sve više u javnost izlaze podaci o tzv. "sintetičkoj biologiji", o proizvodnji raznih kemikalija od umjetno začete djece kojoj nisu dopustili niti da se usade u maternicu niti da se rode.

Nebrojene eksperimente izvode s pluripotentnim matičnim stanicama tako začete djece, a eugeničari genetskim inženjeringom pokušavaju izvoditi izmjenu genetske, odnosno koromozomske strukture nerođene djece, uzimanjem gena od stanica drugih ljudi, od druge nerođene djece, ili čak od nekih biljaka i životinja. Sve je to usko vezano i s kloniranjem, pa se čak niti ne vidi jasna granice između genetskog inženjeringa i kloniranja.

Nedavno je Europski Sud Pravde zabranio patente u kojima bi se upotrebljavalo totipotentne ljudske stanice, klonirane stanice itd. Totipotentna stanica zapravo predstavlja sitno novo ljudsko biće, a izgleda da su u svijetu već postigli stvaranje novog, živog čovjeka grijehom kloniranja.

Mnoge Europske zemlje zabranjuju genetski inženjering, uključujući “sintetičku biologiju”, ali neki krugovi to ipak pokušavaju ostvariti u zemljama koje bi prihvatile njihove prijedloge zakona.

Katolička Crkva jako dobro pazi kakve će službene dokumente izdati. Ona izrazi svoj stav kada otkrije vječna i nepromjenjiva etička načela koja se tiču konkretne pojave ili izazova. A to što javno obznani je za dobrobit svih ljudi, a ne samo katolika. Katolička Crkva se zauzima za poštivanje života svakog čovjeka, sve od trenutka kada počne njegov život, zauzima se za poštivanje dostojanstva začeca, Božjeg dara plodnosti, svetosti braka i svega onoga što je Bog objavio. A Deset Zapovijedi je Bog objavio još Mojsiju, prije pojave kršćanstva.

Argumente koje Katolička Crkva navodi protiv umjetnih oplodnji ne smije se prezirati. Znak je velike oholosti, a ne samo znak mržnje prema Katoličkoj Crkvi, odbijati pogledati istini u oči. Vrhovni etički autoriteti Katoličke Crkve su Sveti Otac Papa i Zbor za nauk vjere. Oni su u enciklikama *Casti Conubii* i *Humanae Vitae* dali argumente protiv sudjelovanja u grijesima kontracepcije, sterilizacije i ubijanja, a u dokumentima *Donum Vitae* (1987.) i *Dignitas Personae* (2008.) protiv umjetnih oplodnji - inseminacije, oplodnje u epruveti, kloniranja i sl. Naravno, o svemu tome piše i u Katekizmu Katoličke Crkve.

U dokumentu *Donum Vitae* u posebnom se poglavlju govori još i o tome kako treba izgledati državni zakon: “*Kao posljedica poštovanja i zaštite osiguranih nerođenom djetetu, počevši od časa njegova začeca, zakon će morati predvidjeti kaznene odredbe za svaku promišljenu povredu njegovih prava...*”. A u prava djeteta ubraja: “*Stoga dijete ima pravo, kao što je spomenuto, biti plod specifičnog čina bračne ljubavi svojih roditelja, a ima također pravo biti poštivano kao osoba od časa svoga začeca*”.

Podsjetimo se da Hrvatski Ustav u Članku 21. utvrđuje: “*Svako ljudsko biće ima pravo na život. U Republici Hrvatskoj nema smrtne kazne*”.

Biološka je činjenica da se već kod začeca radi o ljudskom biću i da je već tada to ljudsko biće živo. Očito je, dakle, da su ubijanja nerođenog djeteta (od začeca pa nadalje, kao i oplodnja u epruveti) ne samo u suprotnosti s Božjim zakonom, nego i s Hrvatskim Ustavom!

To su već shvatili i u Kostariki. Tamo su neko vrijeme izvodili oplodnje u epruveti s ograničenjima navedenim u svojevrsnom Dekretu, ali su nakon toga, Odlukom Ustavnog Suda od 11. X 2000., potpuno zabranjene, bez izuzetka. Spominjem neke citate iz te Odluke: “*Ovaj Sud opisuje predmet analize tehnike oplodnje u epruveti u vezi s pravom na život i dostojanstvom ljudskog bića. Moramo zaključiti da ove prakse jasno napadaju ljudski život i dostojanstvo. Prema stavu ovog Suda, nije dovoljno postaviti ograničenja kao što je to učinio Dekret, jer prakticiranje oplodnje u epruveti i tehnike prenošenja embrija, čak i s tim ograničenjima napadaju na ljudski život.*

Ovom Sudu je sasvim jasno da se za vrijeme izvođenja tehnike oplodnje u epruveti u majčinu maternicu prenose embriji prethodno začeti u laboratoriju, s punom sviješću onih koji to rade da većina embrija neće uspjeti izazvati trudnoću.

Glavni je prigovor ovog Suda da prakticiranje ove tehnike podrazumijeva gubitak embrija koji ne može biti opravdan činjenicom da je njezina svrha rađanje ljudskog bića, davanje djeteta paru koji ga ni na koji drugi način ne može dobiti. Osnovna je stvar ovdje da su embriji čije se živote najprije ostvarilo, a onda spriječilo, zapravo ljudska bića i ustavni poredak ne dopušta razlikovanje među njima. S argumentom da se u prirodnom tijeku neki embriji ne usade, ili čak kada se usade, da se ne razviju do poroda, ne možemo se složiti jednostavno zato što oplodnja u epruveti podrazumijeva prihvaćeno, namjerno baratanje ženskom i muškom spolnom stanicom, s ciljem pribavljanja novog života, a ova tehnika stvara situaciju u kojoj se unaprijed zna da ljudski život u većini slučajeva nema mogućnost preživljavanja. Kao što je ovaj sud bio u stanju potvrditi, prakticiranje oplodnje u epruveti i prenošenja embrija gazi ljudski život. Bilo koje odstranjenje ili razaranje začetog djeteta - izvedeno namjerno ili zbog neprecizne tehnike, nije u skladu s ustavnim pravom.

S obzirom da tehnika sama u sebi oskvrnjuje pravo na život, moramo izrazito jasno naglasiti da ni budući zakon ne može odobriti ovaj postupak."

Iz ovih se citata može vidjeti da su Ustavnom Sudu za zabranu oplodnje u epruveti bili dovoljni već i razlozi koje je u svome Zaključku spomenuo, pa nije govorio o raznim drugim neprihvatljivim aktivnostima koje se oko toga događaju, a koje spominju katolički dokumenti, npr. pribavljanje spermatozoida nemoralnim načinom, postizavanje začeca bez bračnog odnosa itd.

Očito je da bi onaj, tko bi glasao za oplodnje u epruveti, time glasao za masovna ubojstva nerođene djece! A što se tiče svih onih tisuća žive djece po frižiderima i drugih već poginulih, pitam se da li ih se ponekad sjete njihova braća i sestre koji su se uspjeli roditi? Da li ih se sjete njihovi roditelji? Da djeca, koju ubijaju preko raznih postupaka vezanim za umjetne oplodnje, imaju težinu 20 ili 30 kg, kolika bi već njihova groblja bila po Hrvatskoj!

O kakvoj se to "*Lijepoj našoj*" može govoriti iz perspektive desetaka, a izgleda već i stotina tisuća ovako začete djece koja su ubijena ili čiji su životi još uvijek ugroženi ?

Hrvatska je za takvu djecu okrutna i opasna država koja se prema njima ponaša onako kako su se ponašali i neki drugi neljudski režimi prema zarobljenicima po logorima!

U ljetu 2010. godine ginekolog iz Zagreba koji se već godinama bavi grijesima umjetnih oplodnji, za čije pokajanje se molim, na jednom internetskom portalu postavlja pitanje da li one koji se bave etikom više ne zanima 12 tisuća zamrznute nerođene djece.

Hrvatski radio je u vijestima prenio izjave ministra zdravstva Hrvatske o broju žive, smrznute djece po frižiderima bolnica u Hrvatskoj, preostalih nakon oplodnje u epruveti, za koje se nitko ne brine. 9. rujna 2011. rekao je da ih u frižiderima ima od 12 do 15 tisuća, a 5. listopada je rekao da se radi o deset i pol tisuća takve djece. Očito je da niti on sam nije znao koliko ih je tamo bilo, odnosno koliko ih još uvijek ima.

U travnju 2012, jedan ginekolog je na Hrvatskom katoličkom radiju rekao da je čuo da samo u jednoj od zagrebačkih klinika gdje izvode grijeha umjetnih oplodnji, sada ima 18 tisuća žive smrznute djece.

Svaki će poštenu čovjek reći da se ne smije ubiti ni takvu djecu, ali će reći još i to da se na umjetni način djecu ne smije začinjati!

Tako je, eto, prodrlo u javnost da danas u Hrvatskoj žive u frižiderima tisuće smrznute djece. A koliko su ih tek ubili, a da ih nisu ni stavili u frižider, ili pak nakon odležavanja!

A sada, umjesto pokajanja, netko bi htio svu ovu tragediju još i povećati.

Cilj bogatih laboratorija i raznih nesavjesnih lobija diljem svijeta je domoći se jajnih stanica i spermatozoida što većeg broja ljudi iz što više zemalja, kao i što većeg broja već stvorene male djece. Da bi to postigli, traže pogotovo siromašne zemlje sa specifičnom političkom situacijom, vrše utjecaje na donošenje državnih zakona koji bi sve to podržavali, a istovremeno se trude da bi neplodnost stanovništva što više porasla. Upravo zlouporabom želje za potomstvom, pokušavaju stvarati situaciju u kojoj bi im bilo lakše dolaziti do spolnih stanica i do sitne djece s kojima će onda baratati.

Postoji sve veća bojazan da paralelno s masovnim obesplođivanjem stanovništva, sile zla planski pokušavaju što više provoditi začeca djece kroz laboratorije i rađanje samo onih koji imaju svojstva koja naručiocima žele, bilo preko „dizajniranja“ genetskim inženjeringom, bilo odabirom samo nekih. Ostale bi oni hteli ubijati, upotrebljavati za farmaceutsku industriju ili za eksperimentiranje. Zapravo, to već i sada u mnogim zemljama rade.

Neplodnost kod stanovništva povećavaju širenjem grijeha kontracepcije, sterilizacije i ubijanja nerođenih.. U nekim zemljama su već milijunima žena na prijeveru dali vakcinu protiv rađanja. Neplodnost se sve više događa i kao rezultat nemoralnog, tzv. seksualnog odgoja, kroz kojega ljudsku seksualnost pokušavaju odvojiti od braka, začeca i od rađanja. Laganjem da je prezervativ zaštita od spolno prenosivih bolesti, zapravo očekuju porast spolno prenosivih bolesti, pa tako i onih koji dovode do neplodnosti. Nema zemlje na svijetu gdje su reklamom prezervativa zaustavili ili smanjili postotak zaraženih HIV-om- AIDS-om,

Chlamydiom Trachomatis, Ureaplasmom Urealiticum i gonorejom što dovodi do začepljenosti jajovoda i muških kanala, HPV-om - uzročnikom raka maternice ili bilo kojom drugom spolno prenosivom bolešću. Svjetska su iskustva da u borbi protiv spolno prenosivih bolesti pomažu tek odgoj za poštivanje predbračne suzdržanosti i svetosti braka, testiranje i liječenje onih koji su se već zarazili. Malo tko kod nas zna da su u SAD-u još prije desetak godina, na državni račun, počeli provoditi po školama „abstinence only“ programe u kojima ne reklamiraju kontracepciju, nego samo potiču na predbračnu suzdržanost.

U Ukrajini već preko 20 godina sistematski i vrlo agresivno po školama, javnim glasilima i na brojne druge načine reklamiraju prezervativ. Kao rezultat, kroz to vrijeme su postali vjerojatno najzaraženija zemlja HIV-om (AIDS-om) u Europi, ali i mnogim drugim bolestima. Danas tamo od tuberkuloze boluje pola milijuna stanovnika. Službenih državnih statistika o broju zaraženih B i C hepatitisima nema, ali sam od tamošnjeg zdravstvenog osoblja čuo da u onim dijelovima Ukraine gdje je stanje bolje, ovim hepatitisima je zaraženo 15- 17 % stanovništva, a negdje već i 40 %. Radi se o tome da se većina zaraznih bolesti prenosi već i preko poljupca.

U Hrvatskoj je stanje prilično bolje nego u Ukrajini zbog većeg postotka stanovništva koje prima vjerski odgoj za poštivanje predbračne suzdržanosti i svetosti braka. A kako je u Zagrebu, gdje već više desetljeća, kroz vrlo organizirane strukture, zloupotrebom školstva, medicine i javnih glasila, višekratno već od djetinjstva, pa kroz mladost i u odrasloj dobi, provode odgoj suprotan stavovima Katoličke i Pravoslavne Crkve i suprotan stavovima brojnih drugih vjerskih zajednica?

Narušavanjem stida, poticajem na predbračne seksualne odnose, na upotrebu kontracepcijskih i abortivnih sredstava i postupaka, došlo se do katastrofalnih rezultata. Neću ovom prilikom spominjati sve negativne posljedice takvog odgoja, nego samo ono što sam upravo pročitao na web portalu jedne parlamentarne stranke, da je u Zagrebu postotak neplodnih parova već 28 %. Ako s takvim odgojem nastave u Zagrebu i dalje, stanje će biti još i puno gore.

Ne smijemo zaboraviti da su životi djece koja su sitna kao točkice, ugroženi ne samo preko postupaka vezanih uz umjetne oplodnje, nego i na neke druge načine.

Do začeća i automatskog ubojstvenog učinka preko sprečavanja usađivanja u maternicu, vrlo često dolazi uz sve vrste tzv. "kontracepcijskih" tableta, uz hormonske flastere i razna hormonska postkoitalna sredstva. Na isti način, ubojstveno djeluju i sve vrste spirala, bez obzira na vrstu, također i one koje sadrže hormone ili bakar. Dijete kod svih tih sredstava pogine najčešće dok žena koja to upotrebljava, obično niti ne primijeti da je bila trudna, jer joj menstruacija niti ne izostane.

Sva ova sredstva jako štete i zdravlju onih koji ih uzimaju. Nekoje žene zbog toga i umiru. Kod začeća je tijelo djeteta veličine 0,1 do 0,15 mm, a težina mu je otprilike 0,004 mg. Upravo na tu djecu se odnose Isusove riječi: *“Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće”* (Mt 25,40). Ne smije se niti njih ubijati!

Poštujmo predbračnu suzdržanost, svetost braka, Božji dar plodnosti, dostojanstvo začeća, život i zdravlje svakog čovjeka, od trenutka začeća do prirodne smrti, kako nas uči Katolička crkva! Proučimo i prihvatimo njezina objašnjenja o tome zašto su nedopušteni kontracepcija, sterilizacija, umjetna oplodnja, ubijanje, predbračni i izvanbračni seksualni život, nemoralni odgoj i bilo koji drugi grijeh! Molimo se za pokajanje i obraćenje grješnika!

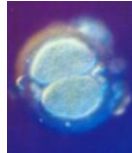
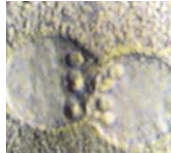
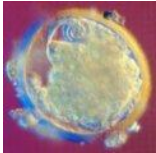
Grijeh nikada nije rješenje! On samo donosi nove probleme. Uvijek postoji rješenje bez grijeha.

U slučaju opravdanih razloga izbjegavanja začeća, prihvaća se suzdržanost u plodne dane. Plodno i neplodno vrijeme se danas može jednostavno i pouzdano otkriti čak i u nepravilnim ciklusima uz pomoć prirodne Billingsove ili simpto-termičke metode. Tako se, na ekološki i moralno prihvatljivi način čuva svoje i tuđe zdravlje i život. Spoznaje o plodnim i neplodnim danima žene mnogi iskorištavaju i za postizavanje začeća.

Naravno, seksualni život se ne smije provoditi prije niti izvan onog braka kojega blagoslovi dragi Bog i koji je nerazrješiv do smrti jednoga od supružnika.

Očito je da su se ljudi u državnoj vlasti Hrvatske ponovno našli na ispitu i testu: da li će se opredijeliti za zlo ili za dobro.

Molimo se dragome Bogu, koji je čovjeka i zamislio i stvorio, da svakoga, pa i one koji donose odluke na državnoj razini, obasja svjetlom svoje istine, da tu istinu prihvatimo i po njoj živimo!

Autor teksta: Dr. med.
Antun Lisec, Vinogradska

32, HR - 34334 Kaptol, 21. travnja 2012.

E-mail: antun.lisec@globalnet.hr; Mobitel: +385-91-571-2856